

Ελεύθερο Πνεύμα

ΎΝΑ-ΣΤΟΧΑΣΜΟΣ-ΤΕΧΝΗ-ΚΡΙΤΙΚΗ

της-Διευθυντής: Λάμπρος Μάλαμας Χρόνος 12ος Τεύχος

50

Θέματα:

- Αντιπολεμικοί Στίχοι
- Επιφυλλίδα για την Ειρήνη
- Λορέντζος Μαβίλης
- Παγκόσμια ποίηση
- Ελληνική ποίηση
- Νέοι ποιητές
- Τιμητικά για την ΕΠΟΝ
- Ο «Διεθνής Λόχος» του ΕΛΑΣ
- Το ωραίο στην τέχνη
- Δοκίμια
- Η Λογική της Ειρήνης
- Ρεαλιστικά διηγήματα
- Στοχασμοί και παραιτήσεις
- Συμβουλές για τη συγγραφική τέχνη
- Κριτικές Λογοτεχνίας
- Λαογραφικές σελίδες
- Με το σφυρί στα καμώματα
- Πολιτικοκοινωνικά κεντρίσματα
- Με την πειθώ των αριθμών
- Μηνύματα στο «Ελεύθερο Πνεύμα»
- Η συμμετοχή των Βούλγαρων στα 1821
- Πνευματικά και καλλιτεχνικά γεγονότα
- Πενήντα μαχητικά κι ευχάριστα σχόλια

«Σ' όλο τον κόσμο ξαστεριά
σ' όλο τον κόσμο ήλιος»

ρωτότυπη Επιθεώρηση αγωνιστικής Λογοτεχνίας και κριτικού προβληματισμού.
λαχητικό όργανο διαφώτισης και πνευματικής καλλιέργειας του λαού.

ισα σημειώνω, τα σημειώνω γιατί δεν υποφέρω να βλέπω το άδικο να πνίγει το δίκαιο

Μακρυγιάννης

Περιεχόμενα

Πρωτοσέλιδα

Ο Μπρέχτ για τους ποιητές	
Αντιπολεμικοί στίχοι (Μαγιακόφσκι)	193
Πορεία Ειρήνης: Β. Ρώτα	193
Ο Λοχίας Περηφάνης: Α. Κυριακόπουλου	194
Τα νέφη της αφάνειας: Α. Μάλαμα	195
Λορέντζος Μαβίλης: Α. Μάλαμα	196

Παγκόσμια Ποίηση

Από Γαλλία μετ. ο Α. Γεροντικός	197
Από Λαϊκή Κίνα μετ. ο Σ. Καναβός	197
Από Ινδίες, μετ. η Αγνή Σωτηρακοπούλου	198
Από Ν. Αφρική μετ. η Γούλα Σμυρνιώτη	198

Ελληνική Ποίηση

Στη μάχη των Μακρονησιωτών: Κ. Θρακιώτη	199
Φίλλα αγάπης: Α. Κυριακόπουλου	199
Παλιοί νερόμυλοι: Κ. Θεοφίλου	199
Λόγος σεπτός για την Ειρήνη: Γ. Παπαστάμοι	200
Ειρήνη στα όπλα: Φώτη Κάβου	201
Οι κέρινες κούκλες: Ζαφ. Στάλιου	201
Στον Αλέξη Τσάτση: Σπ. Μουσελίμη	202
Δuo ποιήματα: Στεφανίας Καλού	202
Η φλογέρα: Μ. Σκαργιώτη	202
Μήνυμα: Μαρίας Παναγοπούλου	202
Μονόλογος: Ν. Καλλέργη - Μαιρογέννη	202

Νέοι Ποιητές

Δuo ποιήματα του Νίκου Βέλκου	203
Μακρύ απόβραδο: Δ. Αλεξίου	203
Είθε ν' ανθίσει: Κ. Νιώρα	203
Η νύχτα εκείνη: Θ. Γιαπιτζάκη	204
Παλαιστίνη: Α. Κωστόπουλου	204
Εξαγορασμός: Β. Φούσκα	204

Εθνική Αντίσταση:

Ίδρυση Εταιρίας για την ΕΠΟΝ	205
Ο «διεθνής λόχος»: Κ. Χατζή	206
Στη γέφυρα του Γοργοπόταμου: Β. Σουλτάνη	208

Πεζογραφία

Η «Ελληνική αντίληψη» για το ωραίο και την Τέχνη: Γιάννη Ιωαννίδη	209
Η λογική της Ειρήνης: Γ. Κουλούκη	212

Ψηφίδες: Ιάσωνα Εισαγγέλου
Μήνιση κατ' αγνώστου: Ερρίκου Βλάμπεη
Από τη ζωή: Γ. Κατσιμπα
Επιχειρήματα και απόψεις: Δ. Δημητριάδη
Κριτικοαισθητικοί κανόνες: Ντιντερό
Το γάλα της Ειρήνης: Ν. Δημητρακόπουλου

Λογογραφία

Παραδοσιακά κάλαντα
Αίθρασιλιάτικο καλεστήρι: Κ. Κόκκαλη
Οι Συγγραφείς και τα βιβλία: Α. Μάλαμα
Κρίνονται: Κ. Νίκας, Π. Τσοιτάκος, Γ. Παπαστάμος, Γ. Κατσιμπας, Νίτσα Παπακώστα, Γιαν. Νικολόπουλος, Κ. Πηγαδιώτης, Γ.Π. Αναγνωστόπουλος, Κ. Κόκκαλης

Φιλοσοφικά αποφθέγματα

Με το σφυρί στα καμώματα
Σχόλια του Άλκη Φωτεινού

Πολιτικοκοινωνικά κεντρίσματα

Σχόλια του Στέλιου Κεντρή
---------------------------	-------

Με την πειθώ των αριθμών

Μηνύματα στο «Ελ. Πνεύμα»

Πνευματικά και καλλιτεχνικά γεγονότα

«Ελευθερο Πνεύμα»

Ιδιοκτητης - υπεύθυνος - εκδότης
Λάμπρος Μάλαμας
Διεύθυνση σύμφωνα με το νόμο:
Ε. Βενιζέλου 188 - Γιάννινα
τηλέφωνο: 0651.22030

Τιμή τεύχους δρχ. 150

Χρονιατική συνδρομή 600

Φιλική 1.000

Οργανισμοί-Ιδρύματα-Δήμοι: 2.

Εξωτερικού δολάρια 25

Υψηλή - αλληλογραφία - επιταγές • στον Ιερό Φιλοξενούνται μόνο δημοσίευτες συνεισφορές και χειρόγραφα δεν επιστρέφονται

Εύθερο Πνεύμα

Ποίηση - Στοχασμός - Τέχνη - Κριτική

Επιμέλεια - Διευθυντής: Λάμπρος Μάλαμας

Β' Εκδοτική Περίοδος
12 Χρόνος, τεύχος 50
Χειμώνας 1983

Οι λαοί της οικουμένης ας νιώσουν τη δύναμή τους· κι ας ενωθούν, ας απλώσουν τα χέρια τους ν' αγκαλιάσουν και να ζεστάνουν τον πλανήτη στο «Επί γης Ειρήνη εν ανθρώποις ευδοκία»

Ο Μπρεχτ για τους ποιητές

«Κάμε την τέχνη σου όπλο και πρόχωμα και μέσο, και δικάζε και μαστίγωνε αλύπητα με το τραγούδι σου».

«Ο συγγραφέας ενσαρκώνει στα γραπτά του την ψυχή του λαού του. Μάχεται για την ελευθερία του λαού του, για το μέλλον του, για την ανύψωσή του».

«Το ποίημα πρέπει να κρίνεται με βάση τη χρησιμότητά του. Όλα τα μεγάλα ποιητικά έργα έχουν την αξία των τεκμηρίων».

«Ο καλλιτέχνης οφείλει ν' απαρνηθεί τον εγωϊστικό ατομικισμό του, για να τεθεί ολόψυχα στη διάθεση της κοινωνίας».

Αντιπολεμικοί στίχοι

Μουρμουρητά. 'Ολ' η γης
ξεσφίγγει τα μελανιασμένα χείλη της.
Πιό δυνατά.

Σαν κραυγή καταιγίδας
κοχλάζει:

«Ορκιστείτε το πως πιό
δε θα θερίσετε κανέναν».

Και να που ορθώνονται
απ' τους τύμβους
οστά γεγυμνωμένα
και με σάρκα περιβάλλονται.

'Εχετε ιδεί κομμένα πόδια
να ζητάνε τους αφέντες τους
κομμένα κεφάλια
να τους καλούν με τ' όνομά τους;...

Β λ . Μ α γ ι α κ ό φ σ κ ι

«Θέλουμε μαμ...
και όχι μπαμ...»
'Ενα μωρό

Συντρίματα και χαλασμοί
γαύρα παντού και λύσσα,
κανένα γλυκοχάραμα,
νύχτα, σκοτάδι, πίσσα...

Αρ. Βαλαωρίτης

Πορεία Ειρήνης

Του αείμνηστου Βασίλη Ρώτα

Εμπρός, περήφανο και λεύτερο
πνέμα της νιότης,
για την ειρήνη γίνου κήρυκας
και στρατιώτης.

Εμπρός, ξεκίνα από τα μνήματα
του Μαραθώνα
και ρίξου, η νιότη, με τα όλα σου
στον αγώνα.

Για την ειρήνη να κινήσουμε
την πορεία,
για την ειρήνη και το αίμα μας
για θυσία.

Εμπρός ν' ανοίξουμε το πέραςμα:

για την ειρήνη,
να σταματήσουμε τον πόλεμο,
να μη γίνει.
Κανένας να μην έχει πύραυλον
ούτε κανόνι
ούτε κανένας το δικαίωμα

να σκοτώνει.

Μπροστά ο Λαμπράκης -νάτος- προχωρά
με τη σημαία
εμπρός, περπάτα με το βήμα του,
νεολαία.

Ο Λοχίας Περηφάνης

Του Αντώνη Κυριακόπουλου
(Στο Νίκο Γαλάζη)

Μάνα μου!
Πως σκοτεινίασε!
Βοήθησέ με, στήριξέ με!
Είναι λέω τόσο αργά
τα λουλούδια να σου φέρω
της αγάπης, τα λουλούδια τ' ακριβά.

Τώρα έρχομαι κοντά Σου, με δυο χέρια
ματωμένα, πονεμένα κι αδειανά.
Δεν το σκέφτηκα λιγάκι, δεν το ζύγιασα καλά.

.....
Πώς θα ζήσεις δόλια μάνα; Αν μιλήσεις
ποιός θ' ακούσει; Αν πονέσεις ποιός θα τρέξει;
Ποιός σε είδε - ποιός σε ξέρει...
Ο πατέρας αν εζούσε! Είχες μείνει μοναχή
σαν δεντράκι στον αγέρα, σαν πουλάκι στη βροχή...
μ' ένα γιό στην αγκαλιά σου
που τον κράταγες σφιχτά, αχ μητέρα μου
με σκότωσαν, με σκότωσαν - γιατί;
Δεν θα βρεις παρηγοριά.

Δεν το σκέφτηκα λιγάκι... δεν το ζύγιασα καλά.

.....
Ω, να 'ρχόμουνα μητέρα, στου χωριού μας
την πλατεία...

θε να σ' άρπαζα στα χέρια
θα σε σήκωνα ψηλά -
θα σε γέμιζα φιλιά!
Με σκοτώσανε, μητέρα, με σκοτώσαν τα σκυλιά.

.....
Δεν θα 'ρθείς γερόντισσά μου, να μου ρίξεις λίγο χώμα
θα με θάψουνε στα χιόνια, στα βουνά τ' αλβανικά.

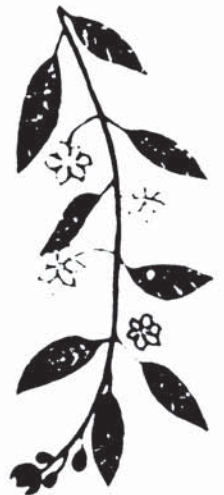
.....
Ντροπή ο πόλεμος! Κατάρα... συμφορά!

.....
'Έχε γειά καλή μου μάνα, έχε γειά παντοτεινά.

* Ο εφ. λοχίας Περηφάνης ήτανε δάσκαλος και λεβέντης. Υπηρετούσε στη μονάδα μου Τ.Τ. 520
Στις 10-4-41 στον έλληνοϊταλικό πόλεμο, έξω από την Κορυτσά 15 χλμ. στο χωριό 'Οσαντ, τραυματι-
στηκε βαριά. Όλη τη νύχτα βογγούσε και με τη σκέψη του στην πατρίδα και στη μάνα... παραμιλού-
σε... Μα την αυγή ξεψύχησε. Σκάψαμ' ένα λάκκο κάτω από τα χιόνια και τους θάψαμε σκεφτικοί,
περίλυποι, δακρυσμένοι!...

Ο ποιητής της ανθρωπιάς και της
της Αντώνης Κυριακόπουλος, αξι-
τικός στο Αντιστασιακό Μέτωπο
Ελληνοϊταλικού πολέμου.

Η Επιφυλλίδα μας

Τα νέφη της αφάνειας

Του Λάμπρου Μάλαμα

«Ο Καπιταλισμός σέρνει πάντα μαζί του τον πόλεμο, όπως το μαύρο σύννεφο τη θύελλα»
Zan Zweres

Ο χρόνος που πέρασε, με το φώλιασμα των πυρηνικών πυραύλων στην Ευρώπη, σύναξε πιό βαριά και σκοτεινά τα νέφη στους ορίζοντες του ειρηνικού ανθρώπινου βίου.

Τα νέφη που κουβαλούνε μέσα τους την πυρηνική θύελλα και την αφάνεια.

Αυτά τα νέφη, δεν είναι άσπρα, κόκκινα και κίτρινα. Είναι μαύρα, μπλάβα, ζοφερά. Δεν έχουν μέσα τους γαρίφαλα και κρίνα. Έχουν θανατηφόρα αέρια, νετρόνια, πρωτόνια, μ' ένα λόγο όλα τα ...όνια που σχηματίζουνε την καταδίκη του χαμού μας.

Νέφη γεμάτα παράνοια και λύσσα, μισανθρωπιά, θηριωδία, σε μυαλά και σε καρδιές πολεμοκάπηλων, για την πανούκλα την κερδοσκοπία. Νέφη με σκληρούς φλοιούς αναισθησίας.

Αυτά τα νέφη της παραφροσύνης και του ολοκληρωτικού θανάτου, πύκνωσαν και σίμωσαν κοντά μας' και ποιός ξέρει αν δε μας κάνουν στην τρελή την ώρα, σκιάχτρα μιας κόλασης, παραναλώματα πόνου και οδύνης, παραμορφωτικά και σερνάμενα οντάρια των σιμωγών της φρίκης.

Για τους συμβατικούς πολέμους, είτε είναι καταχτητικοί, είτε απελευθερωτικοί, τό 'χουνε πάρει απόφαση οι λαοί, πως δεν τους αποφεύγουν. Γιατί χωρίς 5-6 μικρές και τοπικές ετήσιες πολεμικές φωτιές, ολοτρίγυρα στη γη, δεν αναθερμαίνεται, δε ζει, δε συντηρείται εύκολα ο ιμπεριαλισμός ο λαοχτόνος.

Όμως, ένας ενδιάμεσος πυρηνικός, που κρέμεται πάνω απ' τα κεφάλια μας... τι γινόμαστε; Και ποιοί θα αποζητήσουν; Ο αντ/δρος των ΗΠΑ Μπους, το 'χει δηλώσει ότι: Ένας περιορισμένος πυρηνικός πόλεμος στην Ευρώπη, είναι πιθανός. Έστω πειραματικά! Γιαυτό, ίσως δεν είναι αναπόφευχτος.

Αν λοιπόν τα νέφη εξαπολυθούν, πως θα συγκρατηθούν σε περιορισμένα όρια;

Τα νέφη της τρέλας αραδιάζονται απειλητικά και λίαν επικίνδυνα, να ξαμολύσουνε τα μανιτάρια της φωτιάς να κάψουνε τη γη, την όμορφη φύση και ζωή.

Ο χρόνος που έφυγε μ' αυτές τις σημαδιακές καταθέσεις, μας κληροδότησε για τον καινούργιο, μια μόνιμη αγωνία, που θα πυρπολεί τις ψυχές των λαών, μήπως έρθ' η μοιραία στιγμή και σε πάτημα κουμπιών, ανοίξουν οι ασκοί του Αίολου τα βαρυφορτωμένα νέφη και σκορπίσουν παντού τον ανελέητο θάνατο!

Τους τελευταίους μήνες, του '83, βάραινε πολύ το γενοχτόνο φορτίο τους.

Τα νετρόνια νέφη, βοούν επιχθόνια και καταχθόνια μέσα στο ατσάλινο καβούκι, με το βαρύ το χαροβόλο γκάστρι τους, να δολοφονήσουν με μιας την Ευρώπη και την ανθρωπότητα.

Οι λαοί ξεσηκωμένοι, όπως οι γυναίκες της Αγγλίας, οι «Πράσινοι» της Γερμανίας, νέοι και γέροι όλων των χωρών και των Ηπείρων, βρίσκονται «επί τυρός» και αγωνίζονται συνειδητά, πεισματικά, επίμονα, να σώσουν την ειρήνη. Βάζουν τα στήθια τους φραγμούς στα νέφη της αφάνειας.

Με τη φλογερή την ηθική τους δύναμη και αντοχή, μάχονται με τα λάβαρα του δικίου, της λευτεριάς και της προόδου. Αντιτίθενται σθεναρά ενάντια στα πολιτικοστρατιωτικά κατεστημένα, που έχουν πόρωση κι ελεφαντίαση και δεν ιδρώνουνε τ' αυτιά τους. Έτσι σε αγρύπνια κι εγρήγορη θα σώσουμε την «ιερή και μία» πολύτιμη ζωή μας, την πολιτισμική κληρονομιά και το μέλλον.

Όλοι λοιπόν τιμητές της ζωής, προασπιστές της ανθρωπιάς και της ειρήνης. Αγρυπνότεροι από την αγρύπνια, αληθινότεροι από την αλήθεια, πιά σφιχτά ενωμένοι κι από την ίδια την ενότητα στον τιμίο αγώνα, πιά δυναμικοί κι αποφασιστικοί στις ειρηνόβουλες τις στρατιές της νίκης. Πριν είναι πολύ αργά. Να μην αφήσουμε τα τέρατα της βίας και της αφηνιασμένης βαρβαρότητας, να κάψουν και να ρημάξουν τον πλανήτη μας.

Αν γίνει αυτή η τρέλα της συντέλειας, δεν θα υπάρξουν πιά ποιητές Αισχύλοι και Σοφοκλήδες να γράψουν τις πυρηνικές τραγωδίες. Σκεφτείτε πως μπορεί αιώνων κόπτοι και μόχθοι των λαών, να καούν και να σθήσουν μέσα σε λίγα λεπτά της ώρας!

Ας είναι το '84 να κυλίσει ειρηνικό και αγωνιστικό, με λιγότερες οδύνες και πιότερες χαρές, για όλους τους λαούς του κόσμου. Γένοιτο.

Σκιαγραφίες ποιητών

Λορέντζος Μαβίλης

Ποιητής και βουλευτής, αγωνιστής της δημοτικής γλώσσας. Γενν. στην Ιθάκη το 1860, εκεί που ο Κερκυραίος πατέρας του υπηρετούσε δικαστής. Ο παπύς του ήταν Ισπανός πρόξενος. Σπούδασε στην Κέρκυρα. Από τους ποιητές Πολυλά και Μαρκορά, μυήθηκε στην ποίηση του Σολωμού.

Έμαθε 7 γλώσσες κι έγινε καλός μεταφραστής.

Φοίτησε στο πανεπιστήμιο της Αθήνας και σε άλλα της Ευρώπης, όπου έμεινε 14 χρόνια. Σπούδασε αρχαίες γλώσσες κι έγινε γλωσσολόγος. Διδάχτηκε και τη σανσκριτική και μετέφρασε το ινδικό έπος «Νάλας και Νταμαγιάντη». Αλλά δεν πρόλαβε να το ολοκληρώσει και το τελείωσε μετά το θάνατό του, ο Ντίνος Θεοτόκης.

Από τη Γερμανία πήρε πτυχίο φιλοσοφίας. Είχε επιδράσεις από τον Σοπενχάουερ και τον Καντ.

Πέρασε ένα μοναχικό ποιητικό βίο, με διακοπές την εθελοντική συμμετοχή του στην επανάσταση της Κρήτης το 1896 και στον πόλεμο του 1897.

Το 1910 είχε εκλεγεί βουλευτής, κι έμεινε ιστορική η αγόρευσή του στη Βουλή, για την επιβολή κι επικράτηση της δημοτικής μας γλώσσας στις 28-2-1911. Επεξεργάζονταν πολύ τους στίχους κι απόφευγε τη δημοσιότητα.

Πιστός στη σολωμική παράδοση, αναδείχτηκε ένας κατ' εξοχή σονετογράφος της σύγχρονης ελληνικής ποίησης.

Στην τεχνοτροπία του είναι επηρεασμένος από τους Γάλλους παρνασιιστές.

Έγραψε 51 σονέττα... κι έπεσε μαχόμενος ως λοχαγός στο τάγμα των εθε-

λοντών Γαριβαλδινών στο Δρίσκο των Γιαννίνων, πολεμώντας τους Τούρκους, για την απελευθέρωση της Ηπείρου στις 28 Νοέμβρη του 1912.

Η ποίησή του εκδόθηκε σε έναν τόμο στην Αλεξάνδρεια το 1916. Τα μεταφραστικά του έργα, έμειναν ανέκδοτα.

Λ. Μάλαμας

«Είμαι ευτυχής ότι είμαι δημοτικιστής».

«Χυδαία γλώσσα δεν υπάρχει, υπάρχουν οι χυδαίοι άνθρωποι και υπάρχουν οι πολλοί χυδαίοι άνθρωποι ομιλούντες την καθαρεύουσαν».

«Η γλώσσα είναι κτήμα του έθνους αναπαλλοτρίωτο. Σ' αυτό μετέχουν όλα τα μέλη του έθνους με δημοκρατικήν ισότητα».

«Η δημοτική μας γλώσσα μοιάζει όμορφη και σεμνή χωριατοπούλα. Ενώ η καθαρεύουσα ξιπασμένη και άσχημη γριούλα».

σκληρό αγώνα στη Βουλή το 1911, για τη γλωσσικό ζήτημα και το επικράτηση της Δημοτικής

Παγκόσμια Ποίηση

Γαλλία

Λαφονταίν

Μετ. ο Αρσένης Γεροντικός

Ο Σωκράτης και το σπίτι του

Ο αρχαίος Σωκράτης ο σοφός, έχτιζε σπιτικό·
κι είπε ο καθένας το κοντό και το μακρύ του.
Τό 'βρισκε ο ένας, με τη γνώμη τη δική του,
στενόχωρο, για πρόσωπο τόσο σημαντικό.
Τά 'χε άλλος με την πρόσοψη, κι όλοι, χωρίς εξαίρεση,
βρίσκαν κακή κι ανάποδη τη διαίρεση.
– «Μα τέτοιο σπίτι ήταν γιαυτόν!
Ούτε να κουνηθεί μπορούσε μέσα εκεί κανείς».
Κι είπε ο σοφός:
– Μακάρι, μικρό όπως είναι, των θεών να δωσ' η χάρη
με γνήσιους φίλους γεμάτο να βρεθεί».

'Ηταν η γνώμη του καλού Σωκράτη γνωστική.
Σπάνιο είναι αλήθεια φρούτο οι γνήσιοι φίλοι.
Πολλοί 'ναι φίλοι, μα φίλοι με τα χείλη,
– τρελός που τους μπιστεύεται, στην ώρα την κακή –
λίγοι είναι οι αληθινοί και γκαρδιακοί.

Λαϊκή Κίνα

Μάο Τσε Τουγκ

Μετ. Σ. Καναβού

Χιόνι

Η σκηνή στο Βορρά.
Εκατό λεύγες κλεισμένες στον πάγο.
Χίλιες λεύγες όπου στροβιλίζεται το χιόνι.
Απ' όλες τις μεριές του Μεγάλου Τείχους
τα μάτια βλέπουν απέραντες εκτάσεις μονάχα
προς τα πάνω ή προς τα κάτω, στο μακρύ ποτάμι,
το ρεύμα, που κυλούσε άλλοτε ορμητικά έχει τώρα παγώσει, κι έχει χαθεί
Τα βουνά αναπηδούν σαν κέρινοι ελέφαντες
και θέλουν ν' αναμετρηθούν στο ύψος
με τον Κύριο των ουρανών.
Και μες στην ηλιόφωτη μέρα
το κόκκινο ομορφαίνει το άσπρο τοπίο
που γίνεται χώρα του παραμυθιού.
Η ασύγκριτη ομορφιά των ποταμών
και των βουνών αυτών
ξεγέλασε πολλούς ήρωες και σκύψαν να προσκυνήσουν
Αλλοίμονο, όμως, οι πρώτοι μεγάλοι αυτοκράτορες
των Τσ' ιν και των Χαν,
δεν ήσαν όσο έπρεπε μορφωμένοι.

Οι άλλοι πάλι, των Τ' ανγκ και των Σαγκ,
είχανε λιγοστό ταλέντο στη λογοτεχνία
κι ο μόνος εκλεκτός γιός τ' ουρανού,
ο Τσέγγις Χαν, ήξερε μόνο να λυγίζει το τόξο του
και να κυνηγάει μεγάλους γύπες.
'Όλα πέρασαν.

Για το μεγάλο ταλέντο και τα μεγάλα οράματα
πρέπει τώρα να ψάξουμε στη σημερινή γενιά.

Φλεβάρης 1936

Ινδίες

Μια ιστορία ζωής

Χαρ Πρασάντ-Σιαρμά

Μετ. η Αγνή Σωτηρακοπούλου

Η ζωή μοιάζει πολύ μ' ένα τσιγάρο
που κρέμετ' απ' τα χείλη του χρόνου
καθώς το φουμάρει
ώσπου να γίνει στάχτη.
Στάχτη π' αφήνει να πέσει στο τασάκι
κάποιου χωρίς ταυτότητα.

Νότια Αφρική

Στο θάνατο του νεαρού γιατρού Βαλέντσια Ματζομπόζη

Ντέννις Μπρούτος

Μετ. η Γούλα Σμυρνιώτη

Χρυσοπράσινο λιόγευμα κι έβενος.
Χορταριασμένα μνήματα, που ζωή προσδοκάτε
την αιώνια, την άσπιλη.
Κι αδερφών νοσοκόμων χιτώνες,
πορφυρό στην πλαγιά που φουσκώνεται κύμα
με χιονάτη μαντήλα καλόγριας γι' αφρούς,
μες στο θρήνο τ' αυλού κοριτσιίστικων σπλάχνων κυλώντας
γνωστά ζειδωρανάματα σε μυριολόγι,
σαλπίστε...

το στερνό προς τ' αδέρφι μας «χαίρει!»
Αν και ποιού δειλινού, ποιός πομπής ομορφάδα
να δοθεί γι' αντιστάθμισμα
στην πυγμή, που πιά χάνουμε!
Κάλλος ποιό να ζυγίσει τη θάλπη, που ζέσταινε
πς κρυφές μας ελπίδες!
Τις ελπίδες, που σήμερα θάβονται
με πς χάρες μαζί τ' αδερφού μας.
Ψεύτικο μη φανείς, ω, ενάρετο φρόνημα.
Λεβεντιά, που στου τάφου το βόρβορο καταδικάστηκες
– και δεν είν' απ' το θάνατο,
μ' από τις θνησιμαίες προδιαγραφές της ζωής –
αναστήσου!
Λευτεριάς η κλαγγή συνταράζει τα πέρατα.
Το δρεπάνι θερίζει του τύραννου.

Περιπλάνηση

Σουρές Γιόσι

Στη ζοφερή χώρα πέρα-δωθε
πλανιέμαι, φάντασμ' απ' το φεγγάρι,
πάνω στο σμυριδότροχο τ' αγέρα
τροχάω τ' απότομο κενό.
Ξεκόβω τη σκιά 'πο πάνω μου
πασκίζοντας να τηνε πνίξω
μες στο φως της οπτικής απάτης.
Σφίγγω τα στεγνά τα μάτια
του χλωμού θεού
και στάλα τη στάλα τρέφω το χρόνο
που ο θάνατος ποθεί.

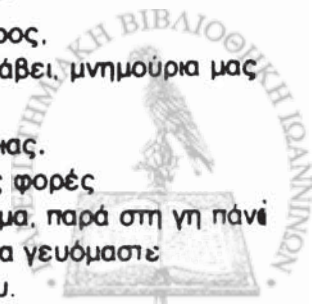
Λάμπρου Μάλαμα

1) «Σημειώσεις ενός Ταβερνιάρη»

Μικρά αφιγήματα και στοχασμοί
στιγμιότυπα και περιπέτειες
σκιαγραφές τύπων και αναμνήσεις.
Γεγονότα, πρόσωπα και πράγματα
βιώματα του μόχθου και του πόνου.

Αυτός μόνος πιά χάρος,
ζωντανούς να μας θάβει, μνημούρια μας
χτίζει κελλιά
ήττας, πόνου, μιζέριας.
Προτιμότερο μύριες φορές
νεκροί μέσα στο χώμα, παρά στη γη πανά
με κεφάλι σκυφτό να γευόμαστε
τη σαπίλα του τάφου.

Στη μάχη των Μακρονησιωτών

Του Κώστα Θρακιώτη (1909-)

Εσί' δε διάλεξες ρόδα για το θλιβερό οίστρο των εντόμων
ιστο φριχτό πανηγύρι που αλάλαζε για Θερμοπύλες και για Δερβενάκια

Για το κεφάλι του Άρη που το έγδαραν
και το πέταξαν
Με τα σκουπίδια του Γοργοποτάμου

Για τους φαιδρούς ποιητές του Αιγαίου
Σαν οδηγούσαν φανταστικές γαλέρες
Στ' ανθόσπαρτα
Κι ανύπαρχτα θερμοκήπια της Μακρονήσου

Δεν ήταν οι άσπιλοι βράχοι για να γράφεις
πάνω στο άθλιο σώμα του Σταυρού
το ελεγείο σου για γλάρους και δελφίνια
Στα γαλαζοπόρφυρα μελτέμια του Αιγαίου

Μόνο που οι λήσταρχοι εκράδαιναν τα χατζάρια τους
κι εσύ τους κουβαλούσες το άγιο πέδιλο
Με τη βραδινή αράχνη να στολίζει
Παράταιρες φωλιές ειδώλων
- Για τη θρυλική Ελένη ή την Κυμοθόη -

Τραγουδώντας αυτούς που απόμειναν
χωρίς αφή
Σαν δεν άκουγαν την παράνομη ταφή
των κόκκινων υδάτων...

Φύλλα αγάπης

Αντώνη Κυριακόπουλου

Έγραψα σε καθαρό, γαλάζιο ουρανό.
Αυτό που πάσχισα να πω
ήταν για την αγάπη.
Για τις θλιμμένες νύχτες μου
τη σιωπή τ' ουρανού,
τη μοναξιά τ' ανθρώπου.

Λίγα φύλλα γράφτηκαν την άνοιξη
πολλά το ζεστό καλοκαίρι
όλα τ' άλλα τώρα, στο μεγάλο φθινόπωρο
που τα φύλλα πέφτουν μαραμένα στη γη.

Αγάπησα...
Μου δάκρυσες τα μάτια, σ' ευχαριστώ ζωή.

Παλιοί νερόμυλοι

Κώστα Θεοφίλου

Εμείς παλιοί νερόμυλοι
ο Κώστας και ο Βάσος
με φτερωτές αδύναμες
κουφάρια κουρασμένα,
μα οι καρδιές μυλόπετρες
ασίγαστες αλέθουν
συντροφικά αισθήματα
κι ολόρθοι στους αγώνες,
σπυρί σπυρί συναζουμε
τον κάθ' έναν καημό
όπως το στάρι οι φτωχοί
προγονικοί ξωμάχοι
πολλά ψωμιά να πλάσουμε
για να χορτάσ' η πλάση.

Λόγος σεπτός για την Ειρήνη *

Του Γιώργου Παπαστάμου

«Μέσα στο λόγο το δικό μου
 όλ' η ανθρωπότητα πονε»
 Βάρναλης

Μείλιγμα και θελκτήριο στη γλώσσα μου
 όταν μιλώ και μαθαίνω γιαυτή που ενταφιάζει το θάνατο.
 Μου είπε ο ποιητής, πως αυτή είναι:
 η δορυφορούμενη ώρα, η άκλιτη παρουσία,
 η οξυκόρυφη, η εωθινή, η καλλιπνοη της καταχνιάς,
 ο πόνος της ανθρωπότητας.
 Αυτό μου είπε είναι και θα πει: Ειρήνη!
 Τα ορθόπλωρα καραβία του αρχιπελάγους
 π' αρμενίζουν με την κυματογέννητη, την καλογνωμη
 κι ευθυφρονη, την δίχως φόβο της μύρανας και της ερινύας.
 Τα μικρά άνθη της πατρίδας, ο θυμός και ο αμαραντος
 ο ορίγανος και η κυτάρισσος, το ρεζι και το σφεντάμι.
 Ο καλός μου ο παπούς, που γιάτρευε ακώνια την ελονοσία
 των κάμπων και τις βροτοφθορες κηλίδες των πληγών του λαού.
 Τα ροζιασμένα χέρια των βασανισμένων
 που γεωργούν την ψυχή της αμπέλου είναι: Ειρήνη!
 Ο νεκρός Πολυφημος, ο κάποτε παντοδύναμος
 ο χαρούμενος Κανένας, ο εσφραγισμένος κεραυνός.
 Το πυρπολημένο κλινάρι και ο γυμνος του έρωτα,
 ο δίχως το πουκάμισο των παλακών ημερων,
 οι αρχάγγελοι που δορυφορούν τη βρεφοκρατούσα,
 την όρθια σπιγή, την Αντίσταση, την επικρατούσα αιθρία
 τον ευφορο σταλαγμό, αυτο είναι και θα πει Ειρήνη!
 Το ισοκράτημα των απόηχων,
 Το στίπι με τ' ανοιχτά παράθυρα της καρδιας
 που δεν έχει σύνορα.
 Τα προάστια και το γυμνό κοπαδι των τοπικών,
 ο πράος μες στη θύελλα, ασελγής καιρός,
 ο νήχος απ' το θαλάσσιμα της λευτεριάς μας.
 Η παρα-γραφή των θάρβαρων εποχών.
 Η θάνατη εφήμερη στο ενδιαίτημα της μεθυσμένης μνημοσύνης
 που αφάνισε όλα «τα φονικά ρηγάτα
τα θεμελιωμένα στην φευτιά»
 Ο λαός εξουσία και κλήρος της γενεας μου
 αυτό είναι και θα πει Ειρήνη!

«Ολολύξατε νυν επί μολπαίς»
 Αισχύλος

Θα σου πω αδερφέ μου και πάλι για το τι είναι σήμερα η ειρήνη
 για το πως είναι: αυτή η θαλασσινη, η περιβεβλημένη νεφέλη
 δακρύων και κρίνων, η έπαρση και η ταπείνωση
 μπρος στην αλαζονεία της αβύσσου.
 Το ξεχασμένο μήνυμα των ναυαγίων,
 το δακρυστάλαχτο πρόσωπο της αγίας άγριας πίκρας,
 η ροδοκρατούσα του κόσμου, του αφροπέλαγου
 η αργυροματούσα Ρωμιούνη.
 Αυτό θα πει και είναι η Ειρήνη!

Τ' ασημένα λιοφύτα, ακόμα τ' αμπέλια τα χρυσοφίλητα,
 τ' αστρολουσμένα γένια των προπατόρων.
 Το κρασί των φτωχών στα λιχνοφωτισμένα πανδοχεία.
 Οι πληρεξούσιοι των χελιδονιών, οι μάρτυρες του ολοκαυτώματος
 που το Αιγαίο των ουραμών άνοιξαν πέρασμα για να διαβει
 ο λαός των ονειρων.

Το λιθοπελεκημένο αχνό σπίτι των αρχαίων βυζαντινών
 η μσοσβυσμένη φωτιά στη λάμπουσα εικόνα του σύμπαντος.
 Το στέφος της άθλησης, ο λογισμός του σιωπηλού βράχου,
 η πηγή η ζωοδόχος, ο σταμνοστάτης των βροτών,
 ο πανηγυριστής ο φιλαπόδημος, ο σύφλογος εσπερινός,
 ο κρινόφωτος όρθρος, ο νοσταλγός της τιμαλφούμενης ευδίας,
 το μεγαλυνάρι των ξεδιψασμένων ουρανών,
 η ηδύπνοη ώρα του χθες, του αύριο και του τώρα,
 η δόξα του σωτήριου όμβρου, η ανθισμένη πλάση
 πολύ πριν απ' τη λευτεριά και την ανάγκη.
 Της αιθρίας η πλησμονή, της ευσπλαχνίας το πέλαγος,
 κι εκεί όπου δεν μπορεί να παραμονεύσει ο ανέλεκτος θάνατος.
 Αυτό είναι και θα πει **Ειρήνη!**

Τα φτερά, τέλος, των ελεύθερων αετών, ο πανουράνιος Ηνίοχος
 ο ελευθερωμένος δεσμώτης μεσ' από του κολασμού το γνόφο και τη στάχτη
 και «ολολύξατε νυν επί μολπαίς» λαοί της Οικουμένης την **Ειρήνη!**

Ειρήνη στα όπλα!

Φώτη Κάβου*

Δώσε Ειρήνη κάποιες λύσεις
 στις φιλοπόλεμες τις κυβερνήσεις.

Περιστέρι στο ξερό τους
 και ραβδί στον πσιινό τους.

Με συργιάνια και κορώνες
 δεν κερδίζουν' οι αγώνες.

'Όχι στη στρατολογία,
 όχι στη φορολογία.

'Όχι εργάτες στη δουλειά σας
 και ξωμάχοι στη δικιά σας.

Ναι στο σηκωμό σου πλάση
 πρίχου μπόμπα σε χαλάσει.

'Άγρια θάλασσα μουγκρίζει
 στων λαών το μετερίζι,

μέγα κύμα θα φουντώσει
 τους πολέμους να σαρώσει.

Κι έτσι ο χάρος θα πεθάνει
 κι ο ντουινιάς θα ξανασάνει...

Οι κέρινες κούκλες

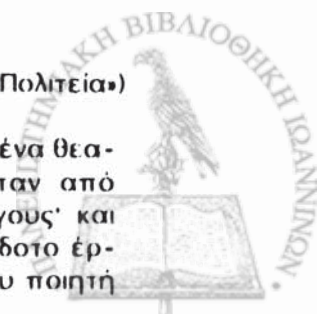
Ζαφείρη Στάλιου

Η φθαρτή πολιτεία
 γέμισε με κέρινες κούκλες.
 Αθόρυβα βήματα ξεχύθηκαν
 στους απαίσιους δρόμους,
 στάθηκαν μέσα στων μαγαζιών τις βιτρίνες,
 στου ήλιου τα χρωματισμένα παράθυρα,
 στις γωνιές της νύχτας.
 Δε μιλούν οι λέξεις,
 γιαυτές δεν έχουν νόημα,
 περιμένουν θλιμένες
 τον ήχο των βιγμάτων
 του ξεχασμένου διαβάτη.
 Ακουμπάν τα χέρια τους
 στις τσαλακωμένες κοιλιές τους
 στα μαλαγμένα τους στήθια'
 αγγίζουν με σκισμένες παλάμες
 τ' άδεια τους πρόσωπα,
 τ' αχυρένια μαλλιά τους,
 τα λυπημένα τους μάτια
 μετρούν τις στιγμές, τα λεπτά,
 τις ατέλειωτες ώρες,
 ώσπου πάλι να φύγουν, να χαθούν
 στης ερημιάς το σκοτάδι,
 να λυώσουν στη φλόγα
 κάποιας φωτιάς...

(Από την ανέκδοτη συλλογή «Πολιτεία»)

* Ο Φ. Κάβος ψευδώνυμο του Ι. Τριφύλλη, πέθανε στις 7 Γενάρη. Πριν 2 μέρες μας είχε στείλει ένα μεγάλο κύκνιο άσμα του για την Ειρήνη, που θα δημοσιεύσουμε στο επόμενο τεύχος. Ήταν 78 χρονών. Ζούσε στα Κήθουρα. Είχε εκδώσει 3 ποιητικές συλλογές, μηνιά-

τική εφημερίδα «Κηθουραϊκός Τύπος», ένα θεατρικό έργο «Σκλάβο πατρίδα». Ήταν από τους τίμιους και ακέραιους ιδεολόγους' και λαϊκός αγωνιστής. Άφησε και ανέκδοτο έργο. Συλλυπούμαστε τον αδερφό του ποιητή Πάνο Φύλλη ή Τριφύλλη).

Στον Αλβανό ποιητή Αλέξη Τσάτση

Για τη συλλογή του
«Ποιητική Πορεία»

Του Σπύρου Μουσελίμη

Κάθε λέξη και διαμάντι
για της κορασιάς τ' αυτί,
κάθε φράση και γιρλάντι
για της νύφης του ρουτι.

Κάθε λέξη μια τζαμάλα
για τον τύραννο φωτιά,
κάθε στίχος μια κρεμάλα
για τον κάθε κερατά.

Κάθε τόσο ιδρώτας στάζει
απ' το μέτωπο ζεστός
και βογγάει κι αναστενάζει
και θολώνει ο ουρανός.

Από την κοιλιά της μάνας
τρέμει νά 'βγει το παιδί
και με το αίμα της τιτάνας
κουναριέται και πονεί.

Κάθε βήμα και μια δόξα
και τ' αντάρτη ηρωϊσμός
με κοτρώνια και με τόξα,
παλλαϊκός ξεσηκωμός.

Σπείρτε ρόδα και λουλούδια,
σπείρτε γέλια και χαρές,
πέστε της ζωής τραγούδια
με γλυκόμενες φωνές.

Η φλογέρα Μάνθου Σκαργιώτη

Ανάμεσα στη συντροφιά και στο λθάρι απάνω
κρατάει του Κίσαβου η ποδιά περήφανο τσομπάνο.

Απ' το καλάμι που βογγάει μες στα βουνίσια χέρια
βγαίνουν οι πίκρες μιας γενιάς, βγαίν' η πατριδα ακέρα.

Και χύνεται στα πέρατα του κόσμου σα νεράκι
στο χώμα τ' αυγουσιάτικο κάτω απ' το συγνεφάκι.

Νά 'τανε, Θε μου, ν' ακουστεί κι εδώ και στην Αθήνα,
να γίνει ο πόνος βάλασμο και τα μαχαίρια κρίνα.

Μήνυμα Μαρίας Παναγοπούλου

Ακόμα
υπάρχουν διάδρομοι στον ουρανό

Δυο ποιήματα της Στεφανίας Καλού Ξημέρωσε...

Ακόμη μια μέρα παραδομένη στην κάπνα,
Λασποπετρέλαιο διαβρώνει το στέρνο μου.
Περίσσεψαν οι λαοπλάνοι.
Ίδου ο άνθρωπος και τα επιτεύγματά του.
Ο φόβος νεκρώνει το είναι μου,
τυμβωρύχοι στοχεύουν την Ειρήνη.

... Και είπεν ο Θεός

Και είπεν ο Θεός:
Καλόν ποιήσω τον άνθρωπο.
Και είπεν ο άνθρωπος:
Καλόν, εξοντώσω αυτόν.
- Καιν, Καιν, που είν' ο αδερφός σου;
- Εφονευσα Κύριε!
Το αίμα του στάζει εκ χειρας μου.
Αντί σίτον, οίνον, έλαιον,
παράγω «νετρόνιον».
- Αφρων, εμόλυνες τη γη
και τ' αγαθα μου.
Πορεύου στον αυτοκολασμό σου.

Μονόλογος Ν. Καλλέργη-Μαυρογέννη

Στα τόσα σου τα χρόνια
τι λίγα που 'χες μάθει,
ετσι η νιότη εχάθη,
αναμεσό σε παθη
και σ' αδειανές στιγμές.
Αυτά τα όσα σου 'μειναν
στηριγματα δεν ήταν
αγέρας - πρωτοσύγνεφο
σκορπίσαν μακριά.
Η γνώση έμειν' άχρηστη
κ' η γεύση των ωραίων
τι λίγο που κρατά...
Μα, κι αν ως πριν ξανάρχιζες,

την ίδια ζωή σου πάλι,
στα ίδια λάθη, βίτσια σου,
θα έπεφτες ξανά.
Γιατ' είσαι ο ίδιος άνθρωπος,
στον έρωτα, στα πάθη
Κι αυτά σου τα λαθέματα
δεν είν' για μια φορά...

για σεργιάνι το σουρούπο.
Για το νίμιμο των ματκών την αυγή.
Υπάρχει φως.
Την Καλημέρα
τη λεν ακόμα ολόκληρη στις γειτονιές.
Προχώρα.

Νέοι Ποιητές

Δυο ποιήματα

Του Νίκου Βέλκου

(Από την Αυστραλία)

Χωριό κι Αδελαΐδα

Σπίτια μικρά κι αν ήταν
στενά σοκκάκια
φτώχεια κι αγάπη,
μα αυγάταινε η τιμή μας.
Η Μαριορή στον ήλιο
κρεμούσε κόκκινη γραβάτα,
ο Παύλος έριχνε αγκίστρι
στων αστεριών τη λίμνη·
κάθε πυγολαμπίδα
ένα χαίρι στην ορφάνια
κάθε χελιδόνη και μια άνοιξη
από λευκά ρόδα και κρίνα.

Μα τώρα στην Αδελαΐδα
δουλειά και άρτος και θεάματα
ντρέπομαι να το λέω,
είμαι πεντάρφανος
μες στην πικρή την ξενητιά
και λαχταρώ τα ήρομάκια
του χωριού, τότε που η ζωή μου
ήτανε λίμνη αστεριών.
Ω Αδελαΐδα, μέγιστο πορτέλο·
το χωριό μου σε φτύνει
από τόσο μακρυνά.

Οι «χορευτές»

Ο Ουγιάς και ο Σακάς
ήταν άριστοι στην τέχνη του χορού
κόλακες των κοκάλινων κλαμπς της Αδελαΐδας
περήφανοι στυλοβάτες του μυγοφτύσματος
ωσότου έμειναν κ' οι δυο άνεργοι.
Έγινε τότε μέσα τους σεισμός
και χόρευαν έπειτα στο κέντρο Ιλιάδα
όπου μασκαρεμένες Ελένες και Πάρηδες
δολαριοφόροι, με δυναμίτια
έτρωγαν το άστρο της απλότητας.
Ο Οδυσσέας εκείνο τον καιρό
είχε μπλινες λευκής κακίας
(όπως λέμε λευκής σάρκας)
κι εύκολα μπορούσε στην Τροία να μπει
γιατί ήταν φκιαγμένη με φουσκες·
κι έτσι αν φουσούσε ο πανούργος
ο Ουγιάς κι ο Σακάς
θα χάνονταν σα διάτοντες στο βούρκο.
Γιαυτό προτίμησαν
να χωρίσουν τις γυναίκες τους

και ν' αρνηθούν τα παιδιά τους
τον υψηλό προστάτη τους τον ήλιο
να τυφλώσουν κ' ύστερα
να διδάξουνε τους βλάχους
πως τρώγεται η ζωή
ανάμεσα σ' ένα δολάριο
και σε μια πόρνη κοινωνία.

Μακρύ απόβραδο

Δημήτρη Αλεξίου

Ένας άφρατος ήλιος φώτιζε τα παλικάρια
που κάθονταν γύρω-γύρω στο τραπέζι.

Προσωπογραφίες παλιές κι άγνωστες
μιας φυλής σύνθετης
ζώντων ακόμα ξωμάχων.

Ένας ουράνιος δόλος παραδινόταν
στα πολύκλινα νυχτώματα τρέμοντας.

Το σούρουπο μια γιγάντια τοιχογραφία
που αγγίζει τις κορφές των θουνών
προς τη δύση της μέρας που φεύγει.

Υπόγειες αρτηρίες αλληλέγγυες
με θεότητες
χάθηκαν κάπου στα υπερβόρια.

Ατέλειωτοι ψηφιδωτοί δρόμβοι
και διάφανοι θρεγμένοι καύσωνες
ακολουθούν...

Να οι θαλασσοφίλητες προσευχές,
να οι κραυγές των δακρύων,
να οι φύλακες της δοκιμασίας,
να οι κλειδοκράτορες της ώρας.

Πατέρα πότε θα βάλουμε τα διόδια;
Αυτό ο τόπος θέλω να 'ναι μόνο δικός μας.

Είδε ν' ανθίσει...

Κώστα Νιώρα

Τη χαρά δεν είδαμε περήφανα
να ξετρυπώνει από τα στήθια μας·
Κι αυτό το γέλιο ήταν ψεύτικο,
ήταν παρηγοριά για τα παιδιά μας.
Ήταν ήλιος μες στη βαρυχειμωνιά
που ξεγελούσε τις αμυγδαλιές ν' ανθίζουν
για να τους κόψει μια για πάντα τα φτερά.
Κι αλίμονο για τα παιδιά την άνοιξη,
π' αητό θα υψώσουνε χωρίς φτερά
και θα κρεμάσουν στην καρδιά τους έν'

αστέρι
μαύρο πικρό αστέρι δίχως φως.
Το γέλιο όπου στέκεται στην άκρη των
χειλιών μας.
είδε ν' ανθίσει, ν' απλωθεί, να ριζωθεί
στ' αλώνι της καρδιάς ν' ανθίσει των
παιδιών μας.

Η νύχτα εκείνη(Αποσπασματικοί στίχοι
για την επέτειο του Πολυτεχνείου)**Θανάση Γιαπιτζάκη**

.....
Το τανκς κινείται προς τα πίσω
κ' ύστερα πάλι πάει μπρος.
Ελπίδα όπου κι αν σε κλείσω,
σε βρίσκει πάντα ο οδυρμός.

Και ήτανε η νύχτα εκείνη
μια ξαφνική πικρή αστραπή
που άλλα πρόσωπα τα σβήνει
και άλλα τόσα ξαναζει.

Η λύτρωση είν' ο αγώνας
που είναι πάνω στη ζωή.
λάθος την είπαν «ο αιώνας
κ' η λησμονιά π' όλα τα σβει

Με το τραγούδι, κι ο αγέρας
πνεμόνια θέρριευε, ψυχές
π' αγκάλιαζε στο φως της μέρας
όλα γινόντουσαν φωνές.

Κείνος ο φόβος έχει γίνει
θάρος κι αγάπη για ζωή
μια πιό ανείπωτη γαλήνη
μια πιό αδάνατη πνοή.

Είναι μια λέξη που θουρλιζει
τέτοια στιγμή και τυραννά
την κάθε μοίρα που οριζει
τη λευτεριά του π' αγαπά.

**Κώστα Καλαντζή
(Θεσσαλού)****«Τ' Άσπρο Παιδί του
Γύφτου κι άλλα
διηγήματα»**

Ένα αφηγηματικό έργο πρωτότυπο
με πλούτο από χαρακτηριστικές αλή-
θειες και μορφές του προπολεμικού
λαϊκού και αγωνιστικού μας βίου, που
είχε γραφτεί για τη γενιά της αδόξα-
στης κι αδάνατης ΕΠΟΝ. Το βιβλίο
τούτο του διακεκριμένου εκπ/κού και
βάρδου της παλιάς ηρωϊκής Καισαρι-
ανής, περιέχει ένα σηµαδιακό και γνή-
σιο (σαν παλιό αδρό κρασί) υλικό.

Παλαισιότη**Αντώνη Κωστόπουλου**

Και πως θα ζεις σε έρμη γη
σ' απόκρυφα και σκιερά λημέρια,
κινηγημένη, ορφανή, ρακένδυτη;
Και πως θα ζεις πατρίδα μου
χωρίς γονιούς, χωρίς παιδιά μονάχη,
στη λύπη και στην προσφυγιά;
Δεν είναι το εχθρικό σπαθί
που σε πονά στα ματωμένα στήδια.
Είναι η αφάνεια, η σκλαβιά, η άβυσσος.
Είναι αυτά που έχασες.
Είναι που σε προδώσανε οι φίλοι
και σε σπαράζουν τα δεριά.
Και πως να ζήσεις με πληγές
με δύμησες φριχτές και με νυχτέρια·
μόνο η ψυχή σου μένει ανίκητη,
και πολεμάει μέσα σου
να σε κρατήσει πάλι αδούλωτη
μέχρι να σπάσεις τα δεσμά.
Κι όμως θα ζήσεις και θα ζεις,
μες στους αιώνες Ιστορία ματωμένη.
Θα 'χεις δικά σου σύνορα και χώματα,
ύμνους, τραγούδια, φλόμπουρα·
θα 'χεις θωμούς, γιορτές και ήρωες
και θ' ανασαίνεις «ΛΕΥΤΕΡΙΑ».

Εξαγορασμός**Βασίλη Φούσκα**

Εξαγόρασα ένα τέταρτο της ώρας με 30 δραχμές
και προσάδθησα -μ' εξαγορασμένες κινήσεις-
να πνίξω τη θουθή περιβαλλοντοσύνη μου.

Έθεσα την κοπέλα που καθόταν στ' απέναντι παγκάκι
στη γραμμή της φαντασίας μου· και τη ρώτησα
για τα παιδικά της χρόνια...

Μου μίλησε και πέρασε η ώρα.

Έπειτα κοίταξα τα τσιγάρα μου στο πακέτο και ησύχασα.
Θα μου κρατούσαν συντροφιά ως το θράδυ
χωρίς ν' ανανεώσω τη σύμβαση.

Ο κάθε άνθρωπος πρέπει να είναι σεβα-
στός σαν άτομο· και κανένας δεν πρέπει
να μεταβάλλεται σε είδωλο.

Δε μπορώ να φανταστώ ένα θεό, ο οποίος
αμοίβει και τιμωρεί τα πλάσματά του ή
έχει θέληση, σαν εκείνη νιώθουμε
εμείς μέσα μας.

Αιβ. Αϊνστάϊν

του λαού μας, που σε αναβαφτίζει στα
καθαγιασμένα τρεχούμενα νερά των
ανθρωπιστικών ιδανικών και των λαϊ-
κών αγώνων.

Έκδοση Καραβίας-Ρουσσόπουλος

Αθήνα '83

Μικρά τιμητικά αφιερώματα

από την

Εθνική Αντίσταση

Ιδρύθηκε Εταιρία Έρευνας Μελέτης
και Αξιοποίησης του έργου της ΕΠΙΟΝ
(Εθν. Πανελλ. Οργαν. Νέων) (1942-1945)

Στις 13 Δεκέμβρη στην Αθήνα, έπειτα από σχετική προπαρασκευή, στο πολιτιστικό Κέντρο του Κ. Βερόπουλου Ν. Σμύρνη, ιδρύθηκε η με τον παραπάνω τίτλο Εταιρία ΕΜΑΕΕ. Στην πρώτη συνέλευση των 27 αποκλειστικών, αντιπροσωπευτικών και ιδρυτικών μελών, απ' όλα σχεδόν τα διαμερίσματα της χώρας, πήραν μέρος παλιά στελέχη της ΕΠΙΟΝ, όπως οι παρακάτω:

- Λάζαρης Απόστολος Υπουργός.
- Αυγερινός Παρασκευάς Υπουργός
- Φλώρος Γιάννης Υφυπουργός.
- Κατερίνης Παναγιώτης τ. βουλευτής.
- Αντώνογλου Ορέστης τ. βουλευτής.
- Παπαδόπουλος Γιάννης βουλευτής.
- Βασιλάτος Βαγγέλης Πρόεδρος Δικηγ. Συλλόγου Πειραιά.
- Μαρία Καρρά Αντιδήμαρχος Αθήνας.
- Μάλαμας Λάμπρος Συγγραφέας,
- Δ/ντής Περ. Επιθ. «Ελ. Πνεύμα».
- Σολωμός Νίκος Αρχιτέκτων.
- Βακιριτζή Αλίχη Αρχιτέκτων.
- Μπαχαριάν Ασσαντούρ Ζωγράφος.
- Οικονόμου Ανδρέας Ζωγράφος.
- Κουνάδης Αργύρης Μουσικοσυνθέτης
- Κοτακίδου Νόπη Δημ. Σύμβουλος.
- Βερόπουλος Κώστας Πρόεδρος Συνδέσμου Σ. ΜΑΡΚΕΤ
- Τσιμπουκίδης Μάνθος
- Σταυρουλάκης Νικίας Καθηγητής Πανεπιστημίου
- Μαυρομάτης Στέλιος Πολ. Μηχ/κός
- Πετράκης Πέτρος Κατασκευαστής
- Σουανίδης Νίκος Λογιστής
- Αγγελόπουλος Νίκος Έμπορας
- Γιαννακά Βιβή
- Τσιμπουκίδου Βέρα κ.α.
- Μετά την ανάγνωση του Καταστα-

τικού από το Μ. Τσιμπουκίδη, που αποτελείται από 18 άρθρα και εγκρίθηκε νόμιμα στις 17 Νοέμβρη '83, τα μέλη που πήραν μέρος, εξέλεξαν Δ/κό Συμ/λιο και ελεγκτή Οικονομικών.

Η Εταιρία έχει έδρα την πρωτεύουσα. Η Κυβέρνηση με τους υπουργούς της κ.κ. Μερκούρη και Λαλιώτη, εξέφρασε ικανοποίηση και υποσχέθηκε ηθική και υλική συμπαράσταση.

Ο σημερινός υπουργός προεδρίας κ. Απόστολος Λάζαρης που μετείχε στη σύσκεψη, χαιρέτισε την αξιέπαινη πρωτοβουλία των συναγωνιστών, και πρότεινε, να γίνει συστηματική προσπάθεια έρευνας μελέτης και αξιοποίησης των αγώνων και των θυσιών της ΕΠΙΟΝ, για την αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας και υπόδειξε να εκδίδεται προς τούτο, συχνά κι ένα ολιγοσέλιδο πληροφοριακό δελτίο. Το πρώτο είναι έτοιμο.

Ως αντιπρόσωπος της ΕΠΙΟΝ Πειρού και ιδρυτικό μέλος της ΕΜΑΕΕ, παραβρέθηκε και μίλησε ο δ/ντής της Περιοδικής μας Επιθεώρησης Λ. Μάλαμας, ο οποίος εξήρε με ιδιαίτερη έμφαση, πείρα, και χαρακτηριστικά παραδείγματα, τη σημασία του αγώνα και της απαραίτητα μαχητικής και ηρωικής συμμετοχής των ΕΠΙΟνιτών στον ΕΛΑΣ, για τη λευτεριά του λαού, με εκατόμβες θυσιών.

Μίλησαν κι άλλοι συναγωνιστές για την προώθηση των σκοπών και τις επιδιώξεις της Εταιρίας...

Οι στόχοι της ΕΜΑΕΕ θα είναι:

- 1) Ιστορική Έρευνα, συγγραφή και δημιουργία.
- 2) Μαρτυρίες και μνήμες.

- 3) Μαρτυρολόγιο, ηρωικές πράξεις.
- 4) Λογοτεχνικά και κιν/φικά έργα.
- 5) Αξιοποίηση και προβολή του έργου της ΕΠΟΝ.
- 6) Εκθέσεις, δημοσιεύσεις, εκδόσεις.
- 7) Θέατρο και τηλεόραση.
- 8) Διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- 9) Σχολικά εκπαιδευτικά βιβλία.
- 10) Ιστορικό Μουσείο της ΕΠΟΝ.
- 11) Γενική εθνική της αποκατάσταση.
- 12) Επίσημος γιορτασμός.

Εκτός από τα ιδρυτικά μέλη, η Εταιρεία, καθιερώνει το θεσμό των συνεργατών που μπορούν να βοηθούν στο έργο της. Συνεργάτης μπορεί να είναι κάθε παλιός αγωνιστής της ΕΠΟΝ, χωρίς διάκριση, όπως και κάθε άλλος που μπορεί να βοηθήσει το έργο της ΕΜΑΕΕ, σύμφωνα με το καταστατικό της. Θα είναι και επίτιμα μέλη.

Για την πραγματική Εθνική μας Αντίσταση

Στις 25 Νοέμβρη, γιορταστήκε η επέτειος της Εθνικής Αντίστασης... «όλου του ελληνικού λαού» όπως τόνισε και ο κ. Γεννηματάς.

Καλέ τι λέτε κ. υπουργέ; Ποιανού όλου τότε λαού; Γιατί τα μπερδεύετε στείρα και γαλάρια, ωφέλιμα κι επιζήμια; Δεν ήταν απαραίτητος ένας διαχωρισμός; Μέσα στο όλο, του τοτινού λαού, δεν ήταν οι απάτρηδες, οι καιροσκόποι, οι άκαπνοι, οι φυγάδες, οι δοσίλογοι, οι ταγματαλήτες, οι φον-Γιοσμάδες, οι μαυραγορίτες, οι Σούρληδες, οι παοτζήδες κι ολ' οι εθνοπροδότες, οι μασκάρδες;

Την πραγματική Εθνική Αντίσταση -το τονίσαμε επανειλημένα- πρέπει να την αντιπροσωπεύουν σε γιορτές και επετείους μονάχα οι οργανώσεις ΕΑΜ-ΕΛΑΣ-ΕΠΟΝ, ΕΔΕΣ-ΕΟΕΑ, ΕΚΚΑ και κάποιες άλλες μικρούλες που έδρασαν στην Αθήνα «Μήδας», «Όμηρος» «ΠΕΑΝ» κλπ.

Η βαριά μας λοιπόν αυτή εθνική κληρονομιά και ιερή παρακαταθήκη, πατριωτικού φρονιματισμού και αυτοθυσίας για τα ιερά και όσια της φυλής, δεν πρέπει ν' ανακατώνεται με τα βέβηλα και

τα ξορκισμένα της Κατοχής εκείνης· ούτε να γιορτάζεται μόνο μ' έναν απλό και βουβό σημαιοστολισμό στα σχολεία, όπως σωστά διαμαρτυρήθηκε στον Τύπο και ο πειραιώτης καθηγητής και λογοτέχνης Κ. Θεοφάνους.

Χάρη μιας σκοπιμότητας, για την «ομοψυχία»... δεν πρέπει να μπερδεύονται και να μολύνονται τα εθνικά και πατριωτικά λουλούδια, με τα δοσιλογικά απόβλητα και τα χαμαιλεοντικά στοιχεία της φυγομαχίας, γιατί χάνουν τη μοσχοβολιά τους. Πώς λοιπόν να γραφτεί η αληθινή ιστορία και να διδαχτεί μπερδεμένη, αφού τη ζήσαμε αυθόρμητα έντονα και καθαρά κι αγωνιστήκαμε το κατά δύναμη, για τη λευτεριά, μ' αίσθημα ανιδιοτέλειας κι αυταπάρνησης;

Έτσι θα πρέπει και να τη μάθουν· και να την τιμούν οι νεώτεροι.

Από τα ντοκουμέντα του αγώνα

Ο «διεθνής λόχος» του ΕΛΑΣ στη Μακεδονία

του Κώστα Χατζή
(Εφ. Ανθιπολοχαγού)

ΑΠΟ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ 36. Ιούλης 1983. «Αρχείο Εθνική Αντίσταση». Αντιγράφων απ' το κείμενο του σιν.αγ. Παναγιώτη Παναγιωτίδη - «Στο τάγμα αυτό ήταν και ένας λόχος... και τον ονομάζαμε ο «διεθνής λόχος».

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ της Κατοχής και της Εθνικής Αντίστασης, βρέθηκαν και πολέμησαν στις τάξεις του ΕΛΑΣ, πολλοί αντιφασίστες στρατιώτες και αξιωματικοί από διάφορες χώρες και εθνότητες. Πολλοί απ' αυτούς πολεμώντας τον κοινό μισητό εχθρό, χιτλερικό φασισμό, έπεσαν ηρωικά ή βρήκαν το θάνατο απ' τις κακουχίες και στέρσεις, μέσα στις πολυκύμαντες σκληρές συνθήκες του ανταρτοπολέμου.

Προέρχονταν, απ' αυτούς που μπόρεσαν να δραπετεύσουν από μόνοι τους, ή με τη βοήθεια των αντιστασιακών οργανώσεων, ή από προσωπική προσπάθεια των κατοίκων, απ' τη θανάσιμη αιχμαλωσία, στα κατοχικά στρατόπεδα εξόντωσης.

ΗΤΑΝ ΑΚΟΜΑ, απ' αυτούς τους στρατιώτες του καταχτητή. Όσοι πήραν το δρόμο για το βουνό και παραδόθηκαν με τον οπλισμό τους. Το δρόμο που φώτισε η αφυπνιστική σπίθα που κρυβόταν -ακόμα- μέσα

τους από τον Άνθρωπο. Αυτή η σπίθα που δε στάθηκε ικανή να σβήσει η αντιανθρώπινη θεωρία του φασισμού, με τα κηρύγματα και την κατήχησή του μίσους, της βίας και του αίματος, που πότιζε μέρα-νύχτα τους στρατιώτες του, και τους αποθηρίωνε ομαδικά, στρέφοντάς τους: εναντίον των λαών και της ανθρωπότητας -σαν σύνολο, εναντίον των σινανθρώπων τους -σαν άτομα.

Κι ο αγώνας της Αντίστασης, που δεν ήταν μόνο μαχητικό μέτωπο, αλλά και αντιφασιστική συνείδηση εναντίον των χιτλερικών εγκλημάτων, και η διεξαγωγή του στα πλαίσια του αντιφασιστικού πολέμου: τους έδωσε μια θέση να πολεμήσουν, ισότιμα και με ίσα δικαιώματα στις γραμμές της Αντίστασης. Πάντα υπάρχει και σε όλες τις μορφές αγώνα η θέση αυτή, για όσους θέλουν ν' αγωνιστούν για την υπεράσπιση και προστασία των ανθρώπινων ιδανικών, τα δημοκρατικά δικαιώματα και τις ελευθερίες του ανθρώπου. Όταν οι αξίες αυτές κινδυνεύουν απ' το μεγαλύτερο εχθρό το φασισμό.

ΤΟ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΧΟ, που ήταν ενταγμένος στο II τάγμα του 30 Συντάγματος - με έδρα το Πάικο (που διοικούσε ο ταγματάρχης Φώτης Ζησόπουλος και ο καπετάνιος Στάθης) αποτελούσαν: Ρώσοι, Τσέχοι, Γερμανοί και Ιταλοί, Γιουγκοσλάβοι, Αυστριακοί, Βοσγιοί και Μαροκινοί. Ήταν όλοι τους Συναγωνιστές, πειθαρχημένοι και μαχητικοί, αγαπημένοι μεταξύ τους. Με αισθήματα αγάπης και σεβασμού στο βασανισμένο λαό μας.

Ήταν ένας - όλοι, εχθροί του φασισμού, φίλοι της Ελευθερίας και του Ανθρώπου, Συναγωνιστές της μάχης.

ΤΟ ΔΙΕΘΝΗ ΛΟΧΟ διοικούσε ο εφεδρος αξιωματικός, πολεμιστής του Αλβανικού μετώπου, Σπύρος Χατζητσιώρος από τη Θεσσαλονίκη, δημοφιλής ποδοσφαιριστής του «ΗΡΑΚΛΗ».

Σε παρένθεση. (Τα στοιχεία αυτά για τον αξέχαστο φίλο Σπύρο, δίνονται για πρώτη φορά - κι απ' τη στήλη αυτή. Στις συνθήκες που επικράτησαν στη χώρα μας, δεν ήταν σκόπιμο να γίνουν γνωστά...).

Ο καπετάν Σπύρος, όπως έγινε και έμεινε γνωστός στην περιοχή του 30 Συντάγματος ΕΛΑΣ, που έδρασε με το λόχο του. Η προσωπική παλικαριά, το ήθος και τα διοικητικά του προσόντα εμπνέαν την εμπιστοσύνη και προκαλούσαν το θαυμασμό και σεβασμό στους ξένους μαχητές-συναγωνιστές του διεθνή λόχου.

Στο δίκωχό του με το ελευθερόσημο ΕΛΑΣ - και μετά το εθνόσημό μας, έφερε σε μικρά τετράγωνα και τα εθνόσημα απ' τις χώρες καταγωγής των στρατιωτών, που συνθέτανε τον ιδιόμορφο αυτό λόχο.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕ συναρπαστικό θέαμα, η συγκινητική στιγμή της πρωινής έπαρσης της σημαίας μας στα βουνίσια λημέρια του λόχου. Όταν παραταγμένοι οι ξένοι αντάρτες απένειμαν τιμές και το χαιρετισμό, στο δοξασμένο σύμβολο της χώρας μας, που κάτω απ' αυτό και με τα χρώματά του αγωνίζονταν μέσα στην Εθνική μας Αντίσταση.

Η είδηση - «ο Καπετάν Σπύρος με τους αντάρτες του», ξεσήκωνε τα καμποχώρια και οι θερμές εκδηλώσεις του λαού φανέρωναν τα αισθήματα που έτρεφαν για τους ξένους συναγωνιστές και μαρτυρούσαν τη δικαίη φήμη και το θαυμασμό που τους ανήκε - και που κέρδισαν με την αξία τους, στην αντάρτικη και αγωνιστική τους ζωή.

Ήταν γύρω στους 50, περισσότεροι οι Σοβιετικοί (12) και Πολωνοί (11). Η πειθαρχία στο Λόχο ήταν αυστηρή και η άσκηση της κριτικής αναπτυγμένη σε μεγάλο βαθμό ευθύνης και συνέπειας. Η ηθική του διεθνή λόχου - ήταν η ηθική του Εθνικοαπελευθερωτικού Αγώνα και των αγωνιστών της Αντίστασης. Ένας πρωτοφανής και υποδειγματικός λόχος, με τον ιδιότυπο χαρακτήρα κοινωνικής και πολυεθνικής σύνθεσής του, που καθόριζε τη λειτουργία και τη δραστηριότητά του, στα αγωνιστικά πλαίσια της Εθνικής Αντίστασης.

ΣΤΙΣ ΜΑΧΕΣ ΠΟΥ έδωσε ο «Διεθνής Λόχος» με τους χιτλερικούς κατακτητές, έπεσαν και 5 Πολωνοί αντιφασίστες στην αντιστασιακή τους θητεία. Η Ιστορία και τα γεγονότα της, παρουσιάζουν κάποτε τις συμβολικές αναλογίες τους. Στη μάχη του Πέτα, Ιούλη του 1822, έπεσαν 5 Πολωνοί του εθελοντικού σώματος Μιρζέφσκι, που κατέβηκε στην επαναστατημένη Ελλάδα το 1821, φιλέλληνες στην επαναστατική τους θητεία.

ΧΕΙΜΩΝΙΑΤΙΚΗ βραδιά στο Καιμάκτσαλαν, στις δασοκαλύβες του λημεριού του λόχου. Την καλύτερη κουβέντα και γνωριμία για το πώς νιώθει ο απλός άνθρωπος, είτε πολεμά, δουλεύει, είτε γλεντά, την κάνει με το τραγούδι. Ένα γύρω, με καρφωμένη τη ματιά στο παιχνίδι της φωτιάς, κυλούσε το αργό και γεμάτο πάθος τραγούδι των Ρώσων. Οι ζωνές και ρυθμικές «βαρσαβιάνκες» των Πολωνών. Οι γλυκές και με νοσταλγία στροφές των Ιταλών. Οι αργόσυρτες μελωδίες των Γιουγκοσλάβων. Τραγού-

δια που μιλούν για δικούς, προσμονή της αγαπημένης τους, για όνειρα και πόθους, για μια ήσυχη και ειρηνική ζωή.

25 ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΗ 1943, τμήματα του 30 Συντάγματος, σαμποτάρουν τη σιδηροδρομική γραμμή κοντά στην Ειδομένη. Μεταξύ Γιαννιτσά-Έδεσσα, χτυπούν τη φρουρά οδικής γέφυρας, και την ανατινάζουν. Ο διεθνής λόχος συμμετέχει στην επίθεση του τάγματος, που ανήκει, στη φρουρά της Αρδέας (σήμερα Αριδαία). 4 του Γενάρη 1944, οι χιτλερικοί αρχίζουν εκκαθαριστικές επιχειρήσεις. Ο διεθνής λόχος στην πρώτη φάση αντιμετώπισής τους, καλύπτει τον ταχτικό ελιγμό των μαχόμενων τμημάτων του 30 Συντάγματος προς το Πευκωτό (Τζένας) και που ενώνεται μ' αυτά.

Από έλλειψη επαγρύπνησης στο γειτονικό τμήμα που καλύπτει το αριστερό των ξένων ελασιτών, οι Γερμανοί προσβάλλουν τις θέσεις του. Στη μάχη που ακολούθησε έπεσε ο ηρωικός καπετάνιος Σπίρος. Γύρω απ' το νεκρό αρχηγό η μάχη συνεχίζεται πεισματικά. Ένας γιγαντόσωμος Μαροκινός, που λατρεύει τόσο τον διοικητή του, κλαίει ασυγκράτητα σαν μικρό παιδί. Όλοι πονούν, δε μπορούν να το πιστέψουν, ο αρχηγός τους δε ζει πιά.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ Εθνικής Αντίστασης θα δώσει, στο πλήρωμα του χρόνου, σε ξεχωριστό κεφάλαιο το δικαιούμενο στα κοινά αντιφασιστικά ιδανικά. Θα τιμήσει τους ηρωικούς νεκρούς ξένους ελασίτες.

ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ της χώρας μας, οι συναγωνιστές του διεθνή λόχου ζήτησαν να επιστρέψουν στην πατρίδα τους. Οι Σοβιετικοί να περάσουν στη Γιουγκοσλαβία για να συνεχίσουν τον πόλεμο στο πλευρό των στρατευμάτων του Τολπούχιν.

Ο ΕΛΑΣ ικανοποιώντας το αίτημα, τους χορήγησε κανονικό φύλλο πορείας, με διαδοχικές σημειώσεις της αντιστασιακής δράσης και διαγωγής τους στον ΕΛΑΣ. Και ο χρόνος υπηρεσίας τους στην Ελληνική Αντίσταση υπολογίστηκε χρόνος πολεμικής υπηρεσίας στο στρατό τους.

ΣΤΑΘΗΚΕ ΜΙΑ μεγάλη τιμή για τους ξένους αντιφασίστες στρατιώτες, να πολεμήσουν στις τάξεις της Εθνικής μας Αντίστασης, και ποτέ δεν ξεχνούν τους συναγωνιστές και το λαό μας. Ο κοινός αγώνας για τα κοινά αντιφασιστικά ιδανικά, ύφανε τους άφθαρτους δεσμούς που τους ενώνουν από τα χρόνια εκείνα. Τους διατηρούν στο χρόνο και στη ζωή, και εκδηλώνουν με την πρώτη ευκαιρία τα αισθήματά τους απ' τη

μακρινή πατρίδα τους, όσοι επέζησαν και γύρισαν.

Απ' αφορμή επετειακό αντιστασιακό γεγονός, Ρώσοι αγωνιστές στις τάξεις του ΕΛΑΣ σε γράμμα τους τονίζουν μεταξύ άλλων - «Σεις οι Ελασίτες και ο λαός σας, μας βοηθήσατε να δραπετεύσουμε από τα φασιστικά στρατόπεδα, διακινδυνεύοντας τη ζωή σας. Μοιραστήκατε μαζί μας και το τελευταίο κομμάτι ψωμιού και περιθάψατε τους τραυματίες μας. Μας δώσατε όπλα και μας πήρατε στον έndoξο στρατό σας τον ΕΛΑΣ και μας βοηθήσατε έτσι να εκπληρώσουμε το καθήκον μας. Όλοι εμείς, οι συγγενείς και οι άλλοι Σοβιετικοί άνθρωποι, το θεωρούμε αυτό σαν εκδήλωση αληθινής αδελφικής αγάπης μεταξύ των λαών μας».

ΟΙ ΑΓΩΝΙΣΤΕΣ ΤΗΣ Εθνικής Αντίστασης και ο λαός μας, ανταποκρίνονται με τα ίδια αισθήματα συναγωνιστικότητας και αδελφικότητας για τους ξένους αντιφασίστες συναγωνιστές και νιώθουν ευγνωμοσύνη για την προσφορά σε αγώνα και θυσίες από τη συμμετοχή αυτή, στον κοινό αγώνα εναντίον του χιτλερικού φασισμού.

Αντάρτες Επονίτες του 15 Συντάγματος του ΕΛΑΣ Ηπείρου. Από αριστερά Νίκος Ζώης,

Λάμπρος Μάλαμας και Κώστας Βρόσος.

Στη γέφυρα του Γοργοπόταμου Βαγγέλη Σουλτάνη

Σε σε φτερούγισαν φυχές
των μπουρλοπέρηδων του '21,
όταν οι αντάρτες σ' ανατίναξαν
εκείνον το Νοέμβρη του '42...
Έγινες θρύλος και θούριο λευτεριάς
κι όλο θα δίνεις στη νύχτη φτερά.
Περνώ ταξιδιώτης
και σε κοιτάζω με δέος.
Θαυμάζω την αετήσια θωριά σου,
έτσι όταν φράξαν οι παρτιζάνοι
το δρόμο των ναζήδων
και προδιέγραψαν την ήττα τους.
Ο γιορτασμός σου νέο σύμβολο
για ενότητα κι αδερφοσύνη
για καινούργια ζωή.

ζουν την πορεία του μέσα στον κόσμο. Όταν π.χ. βλέπει μια τραγωδία σαν τον Προμηθέα, σαν τον Οιδίποδα, σαν την Μήδεια, κτλ. συγκινείται για τα πάθη των άλλων, ενώ πρωτίτερα μόνο η δική του τύχη τον ενδιέφερε και τον συγκινοίσε. Αγανακτεί ενάντια στον εγωισμό που ανακαλύπτει ότι υπάρχει, και μέσα του, ενώ πρωτίτερα μόνο τους άλλους του άρεσε -και μπορούσε- να κρίνει. Μέσα στους χαρακτήρες των ηρώων του έργου, διακρίνει γενικά τον ΑΝΘΡΩΠΟ (και τους ανθρώπους), με όλα τα μεγαλεία και όλες τις αθλιότητές του. Και έτσι αποχτάει ΑΝΘΡΩΠΟΓΝΩΣΙΑ αλλά και αυτογνωσία, πείρα της ζωής και κατανόηση των σινανθρώπων του. Έτσι η Τέχνη, προσφέρει «Μέγιστον μάθημα» πνευματικής καλλιέργειας.

Ακόμα οι Έλληνες πίστεψαν ότι, η Τέχνη βοηθάει τον άνθρωπο να εισχωρήσει -ως ένα σημείο- στο «μυστικό» ή «μυστηριακό» μέρος της ζωής. Δηλαδή να καταλάβει ότι, οι αισθήσεις και ο ΛΟΓΟΣ (=η Λογική) δεν είναι πάντοτε, (και για όλα τα θέματα), αρκετά, για να μας δώσουν την υπέρτατη ΓΝΩΣΗ του κόσμου και της ζωής, και ότι υπάρχουν και άλλες δυνάμεις «εσωτερικές» που, άσχετα με τα ονόματά τους, (διαίσθηση, ενόραση, έμπνευση, «δαιμόνιον» σωκρατικό, επικοινωνία με το θείον, κτλ.) μας εισάγουν μ' έναν τρόπο άμεισο στην πιο βαθιά γνώση της φύσης και της ζωής⁴.

Τις αντιλήψεις τους αυτές οι Έλληνες τις φανερώνουν με πολλούς τρόπους. Κι ένας απ' αυτούς είναι η θεοποίηση και η λατρεία των δυνάμεων της ΦΥΣΗΣ. Η λατρεία αυτή, για την οποία επιφυλάσσομαι να μιλήσω άλλοτε, δείχνει πως οι Έλληνες είχαν νιώσει το Ωραίο και μέσα στη φύση, δηλαδή το Ωραίο σαν τοπίο, σα χαρούμενο ουρανό, σαν πηγή, σα δάσος, λουλούδι, θάλασσα, κτλ.

Σημαντικότερο ακόμα προτέρημα των Ελλήνων είναι το ότι, την ομορφιά όχι μόνο την κατανοούν και τη χαίρονται όταν τους παρουσιάζεται στον εξωτερικό κόσμο, αλλά την έχουν ζωντανή μέσα στην Ψυχή τους και την προβάλλουν προς τα έξω, επιβάλλοντας μian απόχρωση ομορφιάς σε κάθε τι που εκφράζει τον εσωτερικό τους κόσμο. Εγώ αυτό το ονομάζω ΟΜΟΡΦΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ, και το θεωρώ σπάνιο χάρισμα. (Που ανάλογό του, νομίζω πως σιναντάμε στην παραδοσιακή συμπεριφορά των Γιαπωνέζων και Κινέζων). Δείγμα υπέροχο αυτής της ομορφιάς της συμπεριφοράς, είναι τα ωραία «επιτύμβια» ανάγλυφα, που άφθονα βρίσκονται στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Αθήνας, και σε πολλά άλλα της Ελλάδας και του εξωτερικού. Περίφημο είναι το ανάγλυφο της ΗΓΗΣΩΣ. Παριστάνει μια νεαρή γυναίκα που κάθεται, ενώ απέναντί της όρθια μια άλλη κοπέλα κρατάει μπροστά στην Ηγησώ ανοιχτή μια «πιξίδα» (=κοσμηματοθήκη), απ' όπου η Ηγησώ έχει διαλέξει ένα μικρό κόσμημα, το κρατάει στο δεξί της χέρι και το παρατηρεί. Και οι δυο γυναίκες είναι ωραιότατες μορφές, το σώμα διαγράφεται ωραίο κάτω από τα φορέματα, που έχουν φυσικότερη πτύχωση και αποδίδονται στο μάρμαρο -με άφραστη τέχνη- σα διαφανή (τόσο έντονα διαγράφεται το σώμα κάτω από το ύφασμα). Εκείνο που κάνει εντύπωση και αγγίζει την ψυχή μας είναι μια ανάλαφρη και «γλυκιά» μελαγχολία, που είναι απαλά χιμένη πάνω στα δυο αυτά πρόσωπα. Και όμως το επιτύμβιο εικονίζει μια ειχάριστη στιγμή από τη ζωή της Ηγησώς: Σε κάποια γιορτή, ασφαλώς, σε κάποια διασκέδαση ετοιμάζεται να πάει. Κι ωστόσο κοιτάζει το κόσμημα σκεπτική, αφηρημένη, χωρίς μια έκφραση χαράς, στα χαρακτηριστικά της. Είναι φανερό πως ο νους της ταξιδεύει κάπου αλλού, μακριά από το κόσμημα κι απ' όλα τα γύρω της. Σα να προαισθάνεται ότι για λίγον καιρό ακόμα θα χαρεί τις ομορφιές της ζωής, (που τις συμβολίζει το κόσμημα). Αλλά και η κοπέλα την κοιτάζει με μια θλιμένη τριφερότητα, σα να δισθάνεται κι αυτή το ίδιο. Αυτό το «σκεπτικό» κι ονειροπόλο βλέμμα, είναι ένα μόνιμο χαρακτηριστικό, που το δουλεύουν οι αρχαίοι τεχνίτες πάνω στη φυσιογνωμία εκείνου που έφυγε από τούτο τον κόσμο. Η τριφερή πάλι προσήλωση των ματιών του άλλου προσώπου, τα «βουρκωμένα μάτια», η συγκρατημένη θλίψη, μας δίνει να καταλάβουμε ότι αυτοί που κοιτάζουν έτσι τη βασική μορφή του ανάγλυφου, είναι εκείνοι που ζουν και πονούν για τον άνθρωπο που έχασαν⁵.

Τί εννοώ όμως, μιλώντας για «ομορφιά της συμπεριφοράς»: Εννοώ αυτό που πολλοί μελετητές του ελληνικού πολιτισμού έχουν προσέξει, υπογραμμίσει και θαυμάσει. Δηλαδή την «αρχή» που εφαρμόζουν οι Έλληνες (και ιδιαίτερα οι τεχνίτες των εικαστικών τεχνών), σύμφωνα με την οποία, αφού αγαπάμε το ΚΑΛΟΝ (=ωραίο), πρέπει γ' αποφεύγουμε ή τουλάχιστον να περιορίζουμε την απεικόνιση του ΑΙΣΧΡΟΥ (=άσχημου), στα έργα της γλυπτικής και της ζωγραφικής. «Για τους Έλληνες» γράφει ο LESSING⁶:

Μηνυματοφόρα διδάγματα

Η Λογική της Ειρήνης

Του Γιώργου Δ. Κουλούκη

Τώρα που η Ειρήνη δεν είναι θέμα εκλογής ή ευχής, τώρα που πρόκειται για το αν διασωθεί ή εκλείψει το ανθρώπινο γένος, τώρα που τα όπλα δε σκοτώνουν μόνο τον εχθρό, αλλά στοχεύουν στον αφανισμό του ανθρώπου, τώρα πρέπει να διδαχθεί η Ειρήνη σα ζήτημα λογικής συνέπειας σ' αντίθεση με τον παραλογισμό της αυτοκαταστροφής του ανθρώπου. Γι' αυτό είναι αναγκαία η θεμελίωση μιας ουσιαστικής-κοινωνικής λογικής, που ν' ανταποκρίνεται στα αιτήματα της κρίσιμης εποχής μας και ν' αναπτύσσει τις λογικές δυνάμεις των νέων.

Είναι γεγονός πως μέχρι τώρα δεν ασχολήθηκε όσο έπρεπε ή καθόλου η επιστήμη και ιδιαίτερα η κοινωνιολογία και η φιλοσοφία με το θέμα της Ειρήνης.

Όταν σήμερα σ' όλον τον κόσμο η λογική μας, επαναστατεί ενάντια στην απειλή του αφανισμού της ανθρωπότητας, η επιστήμη της λογικής δεν έχει μεγάλο χρέος απέναντι στην Ειρήνη;

Η Λογική της Ειρήνης. Η λογική της Ειρήνης ανήκει στην ουσιαστική-διαλεκτική λογική με διευρυμένο αντικείμενο, που εκτός από τη μελέτη των μορφών και των νόμων του λογίζεσθαι, βασικά ασχολείται με τη μελέτη της λογικής πραγματικότητας. Μέσα στη λογική πραγματικότητα βρίσκονται οι αντιλήψεις για τη ζωή τον πολιτισμό και τις ανθρώπινες σχέσεις, με τις αντιθέσεις τους, βρίσκεται γενικά ο προβληματισμός των ανθρώπων για την αντιμετώπιση των νέων συνθηκών του κοινωνικού περιβάλλοντος.

Η λογική, μελετώντας την πραγματικότητα αυτή στην πάλη των αντιθέσεων της, πρέπει να ξεχωρίσει τα θετικά στοιχεία που συμβάλλουν στην παραπέρα ανάπτυξη της ανθρώπινης λογικής, πρέπει με τη διασάφιση της αλήθειας να βοηθήσει στην κατανίκηση των αντιλογικών δυνάμεων, για την κοινωνική πρόοδο.

Το σπουδαιότερο θετικό στοιχείο της λογικής μας πραγματικότητας είναι, η διεθνής αναγνωριζόμενη ανάγκη συνεργασίας και αλληλοκατανόησης των λαών και η συνείδηση του παραλογισμού του πολέμου. Η πραγματικότητα αυτή συνδεδεμένη με την πράξη, με τις αγωνιστικές εκδηλώσεις-κινητοποιήσεις

σ' όλη τη γη για την Ειρήνη, έχει καταστεί η μεγαλύτερη δύναμη κοινωνικής αλλαγής και προόδου. Γι' αυτό οι εχθροί της προόδου και της λογικής, θεωρούν σαν τον πιο επικίνδυνο και σημαντικό τους αντίπαλο τα κινήματα Ειρήνης σ' όλο τον κόσμο.

* Παρέμβαση στο θέμα «Επιστήμονες, Επιστημονική Έρευνα και Ειρήνη» στο Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημόνων-Συγγραφέων-Καλλιτεχνών για την Ειρήνη και τον Πολιτισμό, που έγινε στην Αθήνα 16-18 Δεκεμβρη 1983, στο Πολυτεχνείο.

Οι βασικές θέσεις της Λογικής της Ειρήνης

A) Η αντικρουση του ατομικισμού. «Είμαστε εις το εμείς και όχι εις το εγώ» έγραψε ο Μακρυγιάννης. Από την αστική τάξη καλλιεργήθηκε και καλλιεργείται το ατομικιστικό πνεύμα με σκοπό τη συντήρηση και διακίνηση του κοινωνικού κατεστημένου. Χρειάζεται νέος τρόπος σκέψης, αλλαγή νοοτροπίας. Να το χωνέψουμε καλά, πως η πρόοδος και η ευτυχία του καθενός μας εξαρτώνται από την προσφορά μας στο σύνολο. Αν δεν το καταλάβουμε αυτό, θα πάμε όλοι χαμένοι. Γι αυτό είναι ανάγκη να συνδέσουμε τη λογική με την κοινωνική συνείδηση. Γιατί η κοινωνικο-πνευματική υπόσταση του ατόμου, συνεπάγεται λογικά και την ανταπόκριση στον άλλων ατόμων την εισφορά. Όσοι αρνούνται τη σωστή αυτή αντίληψη του ατομικού συμφέροντος, πέφτουν σε λογική-ασυνέπεια, αφού συγχρόνως με την άρνησή τους αναγκάζονται να επικαλούνται την κοινωνικά συγκρατημένη λογική, για να μπορούν να ζουν ανάμεσα στους συνανθρώπους τους.

Το μέλλον της ανθρώπινης λογικής εξαρτάται από την ανάπτυξη της κοινωνικής μας συνείδησης.

B) Η απόδειξη του παραλογισμού του πολέμου. Η συνείδηση του παραλογισμού του πολέμου έχει πια καταστεί λογική πραγματικότητα, και είναι ενδεικτική της ανάπτυξης των λογικών μας δυνάμεων. Μ' αυτή τη λογική πραγματικότητα πρέπει ν' ασχοληθεί η λογική και να βοηθήσει στην παραπέρα ανάπτυξη της, αποδειχνοντας πλήρως τον παραλογισμό του πολέμου, για να γλυτώσει πιά η ανθρωπότητα από τη φοβερότερη μάστιγά της.

Ο πόλεμος είναι παραλογισμός: 1) Γιατί οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια στην αυτοκαταστροφή της την ανθρώπινη κοινωνία, οδηγεί στον αφανισμό του έλλογου όντος συνεπώς και της λογικής. 2) Γιατί προκαλούσε πάντα και προκαλεί την υποδούλωση του

ΕΘΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΟΝΟΜΙΑ

ανθρώπου στην υλική, άλογη δύναμη. Γιατί συμβάλλει στη συνέχιση της ανθρώπινης δουλείας. Πάντα οι πόλεμοι ήταν πηγή δούλων. Κι ο βάρβαρος νικητής που σκλαβώνει το νικημένο, είναι κι αυτός δούλος, σκλαβωμένος στ' αφεντικά του. Και τ' αφεντικά του, οι έμποροι των πολέμων και της βίας, δούλοι με τη θέλησή τους είναι, εραστές της δουλείας, όχι εξαναγκασμένοι σαν τους νικημένους, αλλά πραγματικοί δούλοι, δούλοι των χρημάτων και του πάθους της κυριαρχίας. Τυφλωμένοι, αδίσταχτοι, απάνθρωποι και παράλογοι. Σήμερα, με την καταπληκτική ανάπτυξη της τεχνολογίας, η δουλειά από τον πόλεμο έχει γίνει πιό βαθιά και πιό μεγάλη. 3) Ο πόλεμος είναι παραλογισμός γιατί βγάζει τους ανθρώπους έξω από τη σωστή αντίληψη των κοινωνικών τους σχέσεων και της θέσης τους στον κόσμο. Στήνει σαν εχθρούς μπροστά τους τ' αδέρφια τους, τους συνεπιθάτες στο ίδιο όχημα για το ίδιο ταξίδι, τους μέτοχους της ίδιας μοίρας, τους συντρόφους της ζωής.

Γ) Το ξεσκέπασμα της λογικής ασυνέπειας των εχθρών της προόδου.

Καθήκον του καθενός μας αλλά και της επιστήμης της λογικής, είναι το ξεσκέπασμα της λογικής ασυνέπειας των εχθρών της προόδου, που σ' όλες τις περιπτώσεις επιχειρούν την αμφισβήτηση του μέλλοντος. Υποστηρίζουν πως ο κόσμος δε θα φτιάξει ποτέ, πως το μεγάλο ψάρι... πάντα θα τρώει το μικρό, πως αν δεν πατήσει τον άλλο θα σε πατήσει αυτός, πως πάντα ο πόλεμος θα υπάρχει, πως πρέπει να υποτάσσεσαι στον ισχυρό, πως αν δε συμβιβαστείς δεν μπορείς να ζήσεις κλπ.

Επικαλούνται μια γενική τάχα νομοτέλεια, την υπεροχή του ισχυρού στον «περί υπάρξεως αγώνα». Διαδίδουν την απαισιοδοξία για το μέλλον, για να κάμψουν το σθένος των νέων, να τους υποδουλώσουν κι έτσι να δαιωνίζεται το καθεστώς της δουλείας. Αυτοί οι ίδιοι όμως που εξαπατούν ή νοθεύουν, που δωροδοκούν και υποδουλώνουν, αυτοί οι ίδιοι για να ζήσουν απαιτούν από τους άλλους ευσυνειδήτη εργασία, τιμιότητα και ανθρωπιά.

Η λογική της Ειρήνης, μπορεί και πρέπει να δώσει αποστομωτικές απαντήσεις και να ξεσκεπάσει τους παραλογισμούς των εχθρών της προόδου, των εχθρών της Ειρήνης.

Φίλοι της Ειρήνης, ας μην ξεγελιόμαστε. Σήμερα το κατράμι, η μαυρίλα των αιώνων, συνενωμένη μάχεται το φως. Δε θέλει να ιδεί ο κόσμος άσπρη μέρα. Δε θέλει να 'ρθεί

το τέλος της σκλαβιάς και της εξαθλίωσης. Εμείς οι διανοούμενοι έχουμε διπλό χρέος. Να είμαστε επί κεφαλής των κινήματων της Ειρήνης κι επί πλέον να θεμελιώσουμε μέσα στη λογική, μέσα στο νου του ανθρώπου την Ειρήνη αφιερώνοντας σ' αυτό όλη μας την πνευματική δραστηριότητα. Πρέπει ν' ανταποκριθούμε στη βαθιά φωνή των αιώνων, στη μεγάλη λαχτάρα των ανθρώπων. Ν' ανταποκριθούμε στο λογικό μέλλον της Ειρήνης και της Δικαιοσύνης, που οραματίστηκε ο Ησίας 8 αιώνες π.Χ. μέσα σ' εποχή δουλοκτησίας:

«... και συγκόψουσι τα μαχαίρας αυτών εις άροτρα και τας ζιβύνας αυτών εις δρέπανα, και ου λήψεται έθνος επ' έθνος μάχαιραν και ου μη μάθωσιν έτι πολεμείν». (β' 2-4)

Είναι η βαθιά φωνή των αιώνων:

Τι τα θέλουμε τα όπλα
τα ντουφέκια τα σπαθιά
να τα κάνουμε τραχτέρια
να οργώνει η αγροτιά.

Και συνεχίζει ο Ησίας: «Και οικοδομήσουσιν οικίας και αυτοί ενοικήσουσι. Και καταφυτεύσουσιν αμπελώνας και αυτοί φάγονται τα γεννήματα αυτών. Ου μη οικοδομήσουσι και άλλοι ενοικήσουσι, και ου μη φυτεύουσιν και άλλοι φάγονται». (ξε' 21-22)

Με καθυστέρηση 3 χιλιετηρίδων ήρθε ο καιρός. Τώρα και τα μωρά πρέπει να μάθουν να λένε Ειρήνη.

«Και αι γλώσσαι αι ψελλιζουσαι, ταχύ μαθήσονται λαλείν ειρήνην»

(Ησίας λβ' 4, κθ' 24)

Γ Κουλούκης

Επιλογές γνωμικών

Από της «Ψηφίδες»
του Ιάσονα Ευαγγέλου

- Δε μπορείς να συνυπάρχεις χωρίς να συνεργάζεσαι.
- Το συμφέρο που είναι αντίθετο προς τη λογική και το δίκαιο, καταντάει ασύμφορο.
- Πως μπορεί νά 'ναι ολοκληρωμένο το έργο ενός δημιουργού που δεν έχει ολοκληρωμένη προσωπικότητα;
- Όλοι οι άνθρωποι μιλούν με λέξεις· μα στους λογοτέχνες μιλούν οι λέξεις.
- Η επιμέλεια είναι μισή εξυπνάδα.
- Τα μεγάλα πνεύματα χαράζουν γύρω μας μια τάφρο τέτοια, που χρειάζεται νά 'χουμε πολύ γερά πόδια να την υπερπηδήσουμε.

- Οι κακοί πολιτικοί ψεύδονται οι καλοί δι-αψεύδονται.
- Για να διαμορφώσεις μια σωστή κοσμο-θεωρία, δε φτάνει να ξέρεις σωστά μερι-κά ειδικά πράγματα, αλλά πρέπει να τα ξέρεις όλα σε γενικές γραμμές.
- Αφού δε γίνεται να εμποδίζουμε το σώμα μας να γεράσει, ας εμποδίσουμε τις σκέ-ψεις μας.
- Άνθρωπος χωρίς ιδανικό, μοιάζει λαμπά-δα χωρίς φλόγα, που δεν αναλίσκεται, αλλά προδίδει την αποστολή της.
- Τραγουδιστής είναι ο καλλιτέχνης που δεν τραγουδάει ποτέ σκοπούς αιτια-στους με τη φωνή του.

Ρεαλιστικό διήγημα

«Μήνυση κατ' αγνώστου»

Του Ερρίκου Βλάχμπεν

Τον παρακολουθούσαν, μ' αυτός ούτε που το πρόσεξε. Βιάζονταν να φτάσει στο σταθμό κι από κει να πάρει το τραίνο, που θα τον έφερνε στη μικρή του πόλη. Θα τον έφερνε πίσω στη γυναίκα του, στο παιδί του. Δυο χρόνια είχε να τους δει, δυο χρόνια είχε που τον πήραν από κοντά τους, δυο χρόνια τον είχαν κλεισμένο στη φυλακή κι έπειτα από δυο χρόνια έγινε επιτέλους η δίκη του.

Προχωρούσε ανάμεσα στο πλήθος και σαν μικρό παιδί χαίρονταν τα πρώτα του βήματα. Χαίρονταν τα πρώτα βήματα της λευτεριάς του. Μπροστά του βάδιζε μια γυναίκα, που 'μοιαζε τη δική του, τη Μα-ρία. Όταν πρωτόπεσε το βλέμμα του πά-νω της, η καρδιά του χτύπησε. Λίγο ακό-μα θα την καλούσε να σαματήσει. Άνοιξε το βήμα του, την πλησίασε, την προσπé-ρασε κι είδε το πρόσωπό της. Όχι, δεν ήταν η Μαρία. Αλήθεια, τι να κάνει τούτη τη στιγμή η Μαρία κ' η Φωτεινούλα του! Την άφησε την κορούλα του δυο μηνών, τώρα θα μεγάλωσε, θά 'γινε σωστό κορι-τσάκι. Ένα αίσθημα τρυφερότητας τον πλημμύριζε γιαυτές τις δυο υπάρξεις, που 'ναι όλη του η ζωή.

Όταν βρέθηκε ο Σωτήρης την τελευταία φορά με το φίλο του τον Κώστα, εκείνος του τό 'χε πει:

- Εγώ φεύγω για το βοιινό, έλα κι εσύ. Αν μείνεις θα σε πιάσουν!

Αυτός όμως δεν τον άκουσε. Ύστερα

έμπαινε στη μέση κ' η Μαρία. Να την έπαιρνε μαζί του, έτσι με το μωρό, δε γινό-ταν. Να την άφηνε ολόμονη, δεν το βα-στούισε η καρδιά του· κι άφηνε τον καιρό να περνά.

Μάθαινε πως πολλοί σίντροφοί του ξα-ναπήραν τα όπλα και βγήκαν στα βοιινά.

Όλα έδειχναν πως το δεύτερο αντάρτικο θ' άρχιζε. Αυτός όμως έκανε υπομονή. Δεν έκανε τίποτα που να τον κάνει να φοβάται, να ντρέπεται. Τριάντα μήνες πά-νω στο βοιινό πολέμησε και κινήγησε τον καταχτητή, όποιος κι αν ήταν, Γερμανός ή Βούλγαρος φασίστας. Γιατί να φύγει; Γιατί να τον πιάσουν;

Κι όμως, κάποια μέρα τον έπιασαν και τον έκλεισαν φυλακή. Το γιατί... τό 'μαθε στη δίκη.

Τον είχαν φορτώσει μ' ένα σωρό κατη-γόριες, για εγκλήματα και κλεψιές, που ποτέ δεν είχε κάνει. Όλες οι κατηγορίες ήταν αβάσιμες κι αφηρημένες. Τίποτα το συγκεκριμένο. Ήταν όμως κατηγορίες. Και το φαιδρό ήταν πως τον καιρό, που αναφέρονταν αυτά τ' αδικήματα, αυτός δε βρισκόταν σ' εκείνο τον τόπο που δια-πράχτηκαν, αν διαπράχτηκαν. Βρέθηκαν όμως άνθρωποι που ορκίστηκαν και μολό-γησαν στο δικαστήριο πως όλ' αυτά τα εί-δαν με τα μάτια τους και τ' άκουσαν με τ' αυτιά τους. Ήταν τόσο κακοφτιαγμέ-νες και χοντροκομένες οι συκοφαντίες, που ο ίδιος ο εισαγγελέας, στην αγόρευσή του, τις απόριψε και πρότεινε την αθώωσή του.

Τώρα λείτερος πιά, βιάζεται να φτάσει στο σταθμό, να πάρει το τραίνο και να βρεθεί κοντά στις αγάπες του. Αχ και να 'χε φτερά! Να πέταγε και να 'φτανε μια ώρα νωρίτερα, να τους γέμιζε τις φούχτες με χαρά, τα χεΐλια με χαμόγελα. Πόσα έχει να τους πει. Πόσα έχει ν' ακούσει... για ώρες πικρές, που στάλαζε η αγωνία κ' η στενοχώρια. Βάσανα, που σινάχτηκαν και γέμισαν την ζωή τους δυο ολάκερα χρόνια. Όλα θα περάσουν με τον ερχομό του. Όλα θα γίνουν αναμνήσεις κι όταν καθη-σμένοι, ο ένας πλάι στον άλλο θα τα ιστο-ράνε θα νιώθουν πιότερη αγάπη, πιότερη χαρά για τις μέρες που ζουν και για κείνες που πρόκειται νά 'ρθουν.

Περπατούσε βιαστικά, άφηνε τόνα πε-ζοδρομίο, πηδούσε στ' άλλο, δεν περπα-τούσε, σχεδόν έτρεχε. Έτρεχε να φτάσει. Ούτε στιγμή δεν πρόσεξε το μαύρο αυτο-κίνητο, με τους μπήρους ανθρώπους στα

καθήσματα, που τον παρακολουθούσαν. Η ψυχή του τούτη τη στιγμή, ήταν κάμπος πλημμυρισμένος απ' αγάπη. Τα πόδια του δεν πατούσαν στη γη, τη φιλούσαν. Τα μάτια του δεν κοίταζαν τους ανθρώπους, τους χάιδευαν. Τα χέρια του δεν βοήθαιναν στο περπάτημα, δένονταν σε χειραψία με τα χέρια των ανθρώπων. Τέτοια στιγμή η καρδιά γίνεται ανάλαφρη και πετά. Τέτοια στιγμή ο άνθρωπος αγγίζει τα φτερά των αγγέλων. Ξεπερνά τον εαυτό του. Γίνεται θεάνθρωπος και μοιράζει αντίδωρο την ψυχή του. Τέτοια στιγμή νιώθει ν' αγαπά όλους τους ανθρώπους. Ν' αγαπά και τους εχθρούς του· ακόμα και κείνους που ξέσχιζαν τα ιμάτιά τους στο δικαστήριο κι ορκίζονταν πως τον είδαν να κλέβει και να σκοτώνει και ζητούσαν απ' τους δικαστές «την κεφαλήν του επί πίνακι». Ποιός ξέρει τι τους έταξαν, για να πουν όλ' αυτά τα ψέματα. Το όλο σουλούπι τους, τα ρούχα τους, η ομιλία τους, έδειχνε πως ήταν άνθρωποι του λαού. Ο κάθε λαός όμως έχει και τ' αποστήματά του, έχει τις πληγές του. Τέτοια κακά σπυριά ήταν αυτοί οι άνθρωποι, που ασχήμιζαν, βρώμιζαν κι έκαναν να πονάει το σώμα του λαού. Πονούσε κι ο ίδιος μ' αυτούς τους ανθρώπους, που δε μπορούσαν να δουν το κακό, που κάνουν. Κανονικά θα έπρεπε να τους μισεί. Τέτοια παράσιτα, που δημιουργούν πληγές, θα πρέπει να τα βγάζεις απ' το σώμα του λαού, θα πρέπει να τα εξαφανίζεις.

Μέσα του γινόταν ένας πόλεμος, ένας πόλεμος αισθημάτων. Η μια σκέψη καβαλλούσε την άλλη, η μια σκέψη εξοστράκιζε την άλλη· κι αυτός περπατούσε. Βιάζονταν να φτάσει στο σταθμό. Όσο κι αν οι σκέψεις συννέφιαζαν το νου, η ψυχή του είχε λιακάδα, έμοιαζε με δέντρο ανθισμένο και το κάθε λουλούδι ήταν λουλούδι χαράς, λουλούδι αγάπης.

Κόντευε να φτάσει. Θα περνούσε ακόμα ένα δρόμο και θά'φτανε στο απέναντι πεζοδρόμιο. Μετά, πίσω απ' το οικοδομικό τετράγωνο ήταν ο σταθμός. Καθυστερήσε λίγο σε μια βιτρίνα. Ένα κόκκινο βελούδινο φορεματάκι έκανε τα μάτια του να γελάσουν. Για τη Φωτεινούλα του, θα ήταν ένα κι ένα. Θα χτύπαγε την πόρτα και θά'βγαινε η Μαρία κρατώντας τη Φωτεινούλα απ' το χιράκι. Θα τις αγκάλιαζε και τις δυο, θα τις έσφιγγε στα δυο του χέρια κι η Μαρία θά'λεγε στη Φωτεινούλα:

- Ήρθε ο μπαμπάς! Είναι ο μπαμπάς!

Τότ' αυτός θα τις έμπαζε στο σπίτι, θάβγαζε το φορεματάκι και θα της το φορούσε. Θά'ταν σωστή κουκλίτσα. Τ' όνειρο όμως μένει όνειρο... όταν η τσέπη είναι άδεια. Πικρογέλασε με τις σκέψεις του και τράβηξε το δρόμο του. Άφησε το πεζοδρόμιο κι έκανε να περάσει στο άλλο...

Δεν πρόφτασε να κάνει τρία βήματα και το μαύρο αυτοκίνητο ώρμησε και τον πήρε κάτω απ' τις ρόδες. Δεν σταμάτησε, δεν κατέβηκε κανένας, μόνο ανέπτυξε ταχύτητα και χάθηκε στην πρώτη στροφή του δρόμου. Μερικοί περαστικοί και κανα δυο μαγαζάτορες τρέξαν ξαφνιασμένοι κοντά του. Ήταν τόσο αναπάντεχο αυτό που 'γινε μπροστά στα μάτια τους, π' ακόμα δεν μπορούσαν να το πιστέψουν.

- Τον άτιμο, να μη σταματήσει, είπ' ένας μαγαζάτορας.

- Νύχτα θα πήρε το δίπλωμα.

- Τον αριθμό, δεν είδαμε τον αριθμό...

- Δεν είχε αριθμό τ' αυτοκίνητο, αποκρίθηκε ο άλλος μαγαζάτορας. Θέλησα να τον πάρω, μα είδα πως δεν είχε.

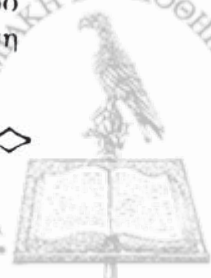
Ο Σωτήρης τ' άκουγε όλα σα μέσα σ' όνειρο. Ένιωθε να τρέχει το αίμα του, να του φεύγει η ζωή και να χάνεται η ελπίδα πως θα ξανάβλεπε τη Μαρία και τη Φωτεινούλα του. Έκανε κάτι να πει σ' αυτόν που του είχε ανασηκώσει το κεφάλι, μα η φωνή του δεν έβγαινε. Μόνο τα μάτια του ανοιχτά σα δυο παράθυρα, σα δυο γλωμά φεγγάρια κοιτούσαν ίσα μπροστά, πολύ μπροστά, μέχρι το σπιτικό του. Εκεί που θα 'μπαινε ο ήλιος, εκεί που η χαρά θά'διωχνε την πίκρα, εκεί που τώρα μαύρο σύννεφο θα το σκεπάσει κι αντί για τραγούδι χαράς, θ' ακουστεί θανάτου μοιρολόι.

Γιατί να μη δει τ' αυτοκίνητο; Γιατί πίστεψε στην αγάπη όλων των ανθρώπων! Γιατί άφησε ανοχύρωτη την καρδιά του; Γιατί δεν ταμπουρώθηκε πίσω απ' της δυσπιστίας το συρματόπλεγμα; Σκοτάδι απλώθηκε γύρω του. Δεν έβλεπε τίποτα, δεν άκουγε τίποτα.

Όταν ήρθε το περιπολικό, οι αστυνομικοί διαπίστωσαν ένα ακόμη θανατηφόρο τροχαίο ατύχημα... και υπέβαλαν «μύνηση κατ' αγνώστου»...

Λάμπρου Μάλαμα
Τα κλειδιά της Ευτυχίας

Συμπερασματικές σημειώσεις και παραινήσεις

Από τη ζωή

Του Γιώργη Κασιόμπα

- Αν η ζωή είναι δικαίωμα που πρέπει ν' ανθίσει, πολέμα δεσμά και θάνατο.
- Αν οι θεοί σε αδικούν, αρνήσου τη λατρεία τους. Αν η πατρίδα σ' αδικεί, επιστρατέψου στους λεύτερους.
- Κανένα βόδι δε βάζει από μόνο του το κεφάλι στο ζυγό.
Ο άνθρωπος, η δεν έχει κεφάλι, η δεν ξέρει να το προφυλάξει.
- Ρώτησαν τους σοφούς:
– Τι θα συμβεί αν λείψουν οι πολιτικοί;
Κι εκείνοι απάντησαν:
– Τι θ' απογίνει ο κόσμος αν λείψουν οι ποιητές!...
- Μαγιακόφσκι, Φαντέγιεφ, Γεσένιν, Καρυωτάκης, κάτι σπουδαιότερο θα 'βρισκαν να πιαστούν -εκτός απ' το θάνατο- αν έκαναν πυρσό την απελπισία τους.
- Ο έρωτας, αν δεν είχε φαρέτρα και βέλη, δεν θα κυριαρχούσε.
- Αν οι δάφνες εξασφάλιζαν την αθανασία, οι μόνοι αθάνατοι θα ήταν οι ήρωες των μετώπισθεν.
- Ο ψεύδορκος ηδονίζεται μπροστά στο ευαγγέλιο, ο δολοφόνος μπροστά στον εσταυρωμένο, κι ο εθνικόφρονας μπροστά και στα δυο.
- Καυχιόταν για την ορθοδοξία του, για να καταλήξει αντιχριστός.
- Τούτες οι στιγμές που μας αποχαιρετάνε, δεν θα ξαναγυρίσουν ποτέ.
Ας μπορούσαμε να τις ζήσουμε πριν φύγουν· κι ας μας έδιναν αυτό που μας οφείλουν πριν διαβούνε.
- Παρελθόν, παρόν, μέλλον. Σε ποιο ταμπλώ θα ποντάρουμε, όταν το παρόν λεηλατείται ανά δευτερόλεπτο;
- Η ανώτατη τάξη έχει τόσα δικαιώματα, που την προστατεύουν από κάθε κίνδυνο, ακόμα και μετά το θάνατό τους. Ίδεστε τα μαυσωλεία τους.
- Και νεκρή με σθηστό λυχνάρι, θά 'ψαχνε ακόμα για το ποίημα που της έστειλε ο γιός απ' τη φυλακή. Κι αν δεν τό 'βρισκε θα πέθαινε.
- Με θύρσο ο γιός της Σέμελγης 'Ιακ-

χος και με τ' αγκάθινο στεφάνι ο Ναζωραίος, διδύμοι ανθρώπινοι θεοί της χαράς και του πόνου ιερουργούν.

- Οι πιο σοφοί νόμοι είναι αυτοί που δεν ισχύουν για κανένα, ή που παραβιάζονται από όλους.
- Όταν ο πόθος γίνεται πάθος, η ωραιότητα φυλλοροεί. Εκτός κι αν γίνει κεραυνός στα χέρια του Δια, για την αναζήτηση της αρμονίας.
- Μέσα από τον ασκό του κερδοσκοπεί ο καιροσκοπός απολαμβάνοντας το τιμήμα της αθλιότητάς του.
- Ο πίθηκος του Δαρβίνου παραμένει πίθηκος· κι ο άνθρωπος ο οικονομικός, ανοικονόμητος. Μόνο ο δαιμονικός άνθρωπος οιστρηλατείται από άστρο σε άστρο.
- Με την ομορφιά και τη βοκωτική γλώσσα της νίκησε τον Πίνδαρο, η Ταναγραία ποιήτρια Κόρinna. Και η Ταναγραία κόρη στα καλλιστεία των ακώνων, νίκησε το χρόνο και τη φθορά.

Στοχασμοί

Επιχειρήματα και απόψεις

Του Δημήτρη Δημητριάδη

- Το ξημέρωμα είναι ανάγκης προσταγή. Ξύπνημα της προσδοκίας κι αόρατος σπαρμός στα φυλλοκάρδια της ισορροπίας.
- Εικόνες και λέξεις ενώθηκαν· ανελέητο σφυροκόπημα για τα σάρκινα προσωπεία.
- Στρατευμένοι πυρσοί σελαγίζουν τα σήμαντρα και το σύνδρομο μαρμαρώνει.
- Η ειρήνη είναι η ζωή, το φως κ' η ελπίδα του κόσμου. Χωρίς αυτή δεν υπάρχει τίποτα.
- Πριν πατήσεις τη σκανδάλη, σκέψου· όταν εξοστρακίζονται οι σφαίρες, δεν αφήνουν περιθώρια δραπέτευσης.
- Στα λιβάδια της γης τοίχους υψώσαμε δαιδαλώδεις κι εντοιχιστήκαμε.
- Ο πυρετός ξεχειλίζει στις αρτηρίες

της αγρύπνιας· ο δρόμος της επανάστασης άνοιξε.

● Πρόσεχε· κάθε καινούρια μέρα είναι και μια υψωμένη γροθιά, που κυοφορεί την ελπίδα.

● Η ελευθερία δεν έχει σύνορα, δεν χωρά πουθενά. Φτεροκοπά στους ορίζοντες της ζωής κι αγκαλιάζει τις καρδιές τις απροσκύνητες.

● Οπλίσου με τ' όπλα του θάρρους. Κόντρα στις τριμμένες μορφές καταπίεσης, κόντρα στις ύποπτες μεγάλες εκδουλεύσεις, κόντρα στα στυγνά επιχειρήματα του σκοταδισμού.

Για να σαλπάρουν τα πλοία στις ανοιχτές θάλασσες, με σίγουρες πυξίδες τα όνειρα του ελεύθερου μέλλοντος.

● Δεν χρειάζεται κόπος για να βρεις την αλήθεια. Ψάξε κοντά. Στον κήπο με τ' ανθισμένα γαρύφαλλα, στη θεία εκφραστικότητα του βρέφους, στο γαλήνιο καλοσώρισμα της μέρας που ξημερώνει.

● Τώρα ξέρουμε... Και προχωράμε με τις ελπίδες παραμάσχαλα, με τη δύναμη της τόλμης στ' ανοιχτά μέτωπα και τις αστραπές της περηφάνιας, δάδες στα χέρια μας.

Σκληρό επίμετρο

Πολεμείστε τους εμπόρους των λαών, τους εκτελεστές της γαλήνης, τους εντολοδόχους κι εντολοδότες των συμφορών, τους εκθιαστές μισθοφόρους και λογχοφόρους εθνοκάπηλους, που εξοπλίζουν, χαλκεύουν κι εξοντώνουν -με τρόπους αναίσχυντους- το όραμα της ειρήνης.

Πολεμείστε τους πλαστογράφους και τα είδωλα των ιδανικών, τους πιανούργους σφετεριστές κι αρριβίστες, που διοχετεύουν και σφυρηλατούν εγκάθετες και κιβδηλές ιδέες σε βάρος των συνανθρώπων τους.

Πολεμείστε τους κυνηγούς των σωστών και τίμιων αγωνιστών, τους χλευαστές της αξιοπρέπειας και της περηφάνιας, τους λασπωτές των μαρτύρων, των ηρώων, των θεσμών και θωμών.

Πολεμείστε τα συνθήματα, τις μηχανοραφίες και τους δόλιους ελιγμούς των

πολιτικών του συμφέροντος. Οι πράξεις αυτών των ανθρώπων, που εκμεταλλεύονται λαούς και καταστάσεις για να επιζήσουν και να διατηρήσουν εξουσίες και θέσεις, αντιστοιχούν με εγκλήματα.

Πολεμείστε τα κύμβαλα του τυχοδιωκτισμού, τους αγύρτες της υποκρισίας, που υπόγεια μετακινούνται έχοντας όπλα τη συμβατικότητα και τα κυκλώματα της κλίκας και της συναλλαγής.

Πολεμείστε τους λεκέδες και τα ερπετά της συκοφαντίας, τους σπιλωτές και στρεβλωτές της ζωής, αυτούς που τρέφονται και ζουν απ' τη θρασύτητα και τη νοσηρή προπαιδεία καταράκωσης κάθε αξίας και προσφοράς.

Η γραφή μας

Η ταπεινή μας γραφή είναι άλυκο αίμα κι αδιάλυτο δάκρυ, φουσκωμένο ποτάμι και καλπασμός ανέμων.

Είναι ο ιδρώτας της γης, το εμβατήριο των οδοιπόρων της δικαιοσύνης, ο κεραυνός των καταπιεσμένων.

Η ταπεινή μας γραφή είναι στρατός ειρηνοφόρος στα μέτωπα των θρήνων, θεμέλιο των οραμάτων, γροθιά του θάρρους, χείμαρρος από σύμβολα και σημαίες.

Δ. Δημητριάδης

Λάμπρου Μάλαμα

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ ΛΑΟΣΟΦΙΑΣ

Έτυμα φιλομάθειας
παιρσιμακά - μύθοι - αναλύσεις

Η ομορφιά είναι περιζήτητη, αλλά μικρής διάρκειας.

Η υγεία είναι πολύτιμη, αλλά ευμετάβλητη. Η σωματική δύναμη είναι ζηλευτή, αλλά εύκολα υποκύπτει στην αρρώστια και στα γηρατειά.

Έμμερσον

Η ωραιότητα χωρίς τις χάρες της, είναι ένα δέλεαρ χωρίς θέλητρο.

Έμμερσον

Η τέχνη της απόλαυσης είναι η επιστήμη της ζωής· και η ηδονή, είναι το τέλος που γνωρίζει η σοφία.

Επίκουρος

Συμβουλές για τη συγγραφική τέχνη

Του Ντ. Νπντερώ (1713-1784)

«Εξετάζω, πρώτα, καλά αν το θέμα μπορώ να το επεξεργαστώ καλύτερα εγώ παρά κάποιος άλλος, και τότε μόνο τότε το αναλαμβάνω. Αν έχω και την παραμικρή υποψία πως κάποιος άλλος θα επεξεργαζόταν το θέμα αυτό καλύτερα από μένα, τότε το στέλνω σ' εκείνον, άσχετα αν εγώ προσωπικά ζημιωθώ, γιατί σημασία δεν έχει να γράψω εγώ κάτι, αλλά το κάτι αυτό να γραφτεί σωστά.

Όταν πια αποφασίσω να το γράψω, με απασχολεί παντού και πάντοτε: μέρα και νύχτα, στο σπίτι μου, σε παρέες, στους δρόμους, στον περίπατο. Το θέμα μου με ακολουθεί. Πάνω στο γραφείο μου, υπάρχει πάντα ένα μεγάλο κομμάτι χαρτί. Εκεί ρίχνω τις σκέψεις μου όπως μου έρχονται, ασύνδετες, αποσπασματικές, άταχτες, βιαστικές. Όταν το μυαλό μου στερεύει, δεν ζορίζομαι, σταματώ και δίνω χρόνο στις ιδέες να ξαναφυτρώσουν. Έπειτα, συγκεντρώνω τις ορμητικές και κομματιασμένες εκείνες ιδέες και τις τοποθετώ στη σειρά. Όταν φτάσω στο σημείο αυτό, λέω πως το θέμα μου εξαντλήθηκε. Καθομαι τότε αμέσως και το γράφω. Γράφοντας όμως, ο νους μου δουλεύει και το κείμενο πλουτίζεται. Αν μου έρθει κάποια καινούρια ιδέα, που πρέπει να τοποθετηθεί πιο κάτω, τη σημεκώνω σ' ένα χαρτί ξεχωριστό. Σπάνια ξαναγράφω το ίδιο κείμενο. Γι αυτό και μου ξεφεύγουν κάθε λογής αθλεψίες και μικρολαθάκια, που οφείλονται στην ταχυγραφία μου. Όταν πια ολοκληρώσω το θέμα μου, τότε μόνο διαβάζω ό,τι σχετικό έχουν γράψει οι άλλοι. Αν διαπιστώσω ότι το γραπτό μου δεν με ικανοποιεί, το σχίζω. Αν άλλοι συγγραφείς έχουν γράψει κάτι που μου ταιριάζει, το χρησιμοποιώ. Αν μου υποβάλουν μια καινούρια ιδέα, την προσθέτω στα περιθώρια, που τα διατηρώ πάντοτε μεγάλα, επειδή θαριέμαι ν' αντιγράψω. Το κείμενό μου ωστόσο βρίσκεται ακόμα πολύ μακριά από τη δημοσίευση. Πρέπει τώρα να λιμάρω τις φράσεις του, και η εργασία αυτή είναι επίπονη, δύσκολη, εξαντλητική, πληχτική και ατέλειωτη. Δεν πρέπει να υπάρχουν κακές εκφράσεις, που σκοτώνουν το κείμενο, ούτε δύο συνεχόμενα φωνήεντα, ούτε δύο όμοιες λέξεις μέσα στην ίδια σελίδα. Θέλω το άρθρο μου να είναι ευκολονόητο, σαφές, απλό, κομψό, περιεχτικό και αρμονικό. Ω, πόσο κουραστική είναι η δουλειά του συγγραφέα που θέλει να διαπαιδαγωγήσει το λαό, να του διδάξει σοβαρά και χρήσιμα πράγματα χωρίς ωστόσο καθυλίου να τον κουράσει!»

Πεζές νότες

Το γάλα της Ειρήνης

Ν. Σ. Δημητρακόπουλου

Φίλε μου,

Εσύ που σηκώνεις το σταιρό στους ώμους σου, με δίχως βόγγο ανημπόριας.

Εσύ που νιώθεις πίο πολύ τον πόνο των σκλάβων αδερφών μας.

Είναι βαρύς ο θάνατος κι ο μισεμός στον κόσμο.

Κι είν' η αγάπη για τον άνθρωπο σήμερα όσο ποτέ αναγκαία.

Έλα να δώσουμε σύντροφε το φως, το γάλα της ειρήνης.

Να βγάλουμε τον ήλιο απ' την καταχνιά του πόλεμου και του θανάτου.

Να σταθούμε ορθοί ν' αφουγκραστούμε τις πονεμένες ανάσες των ανθρώπων.

Να πάσουν ν' ανατρέφουν οι μάνες τα παιδιά, με το φαρμάκι των πολέμων. Να βυζαίνουν το γάλα της Ειρήνης. Να χορτάσουν όλα μπόλικά ψωμιά και ξενοιασιές και γέλια.

Να μην έρχονται μέρες και νύχτες απελπισίας.

Ας χοχλάξει στις καρδιές το αίμα μας αντρειοσίνη.

Χρέος να τονώσουμε ηθικά την κάθε αδύναμη ανάσα.

Νά 'χουμε τόλμη κι αρετή, συντροφιά με κείνους που στέκουν άγριπνοι κι ορθοί σε μετερίζια αγώνων, με βήματα μπροστάρικα: κι όλο ποτίζουν τις ψυχές με γάλα λευτεριάς και Ειρήνης.

Λαογραφικά

Παραδοσιακά κάλαντα σε περιοχές της χώρας

Στην Ήπειρο και Θεσσαλία

Αυτά τα σπίτια τα ψηλά, τα μαρμαροχτισμένα
 με τας μεγάλας τας αυλαίς και τις πλακο-
 στρωμένες
 νά χουν και χίλια πρόβατα και πεντακόσια γί-
 δια,
 νά χουν ζευγάρια είκοσι και δεκαοχτώ φοράδες,
 νά χουν γελάδες εκατό κι αμπάρια φορτωμένα,
 να μπαινοβγαίνουν οι δικοί, οι φίλοι να μη λεί-
 πουν
 κι όσοι διαβάτες απερνούν να τρώνε, να κοι-
 μούνται.

Κυρά ψηλή, κυρά λιγνή, κυρά καμαρωμένη,
 κυρά μ' όταν εκίνησες να πας στην εκκλησία
 η στράτα ρόδα γιόμισε κι η εκκλησιά απ' το μό-
 σκο
 κι από το μόσκο τον πολύ οι τοίχοι ραγιαστήκαν
 Παπάδες, διάκοι σε κυττούν, το διάβιασμά τους
 χάνουν
 τα ψαλτικά τους λημονούν ψαλτάδες, καινο-
 νάρχοι.

Κυρά αργυρί, κυρά χρυσή, κυρά μαλαματένια
 όταν ο Θεός εμοίραζε την ομορφιά στον κόσμο
 και συ στην πόρτα στέκουσιν, την καλομοίρα
 πήρες,
 πήρες τα ρόδα απ' τη ροδιά, τ' ασπράδι από
 το χιόνι,
 πήρες και το ματόφρυδο από το χελιδόνι.

Στη Δυτική Μακεδονία

«Σήμερα Κόλιαντα, (παραμονή) αίγιο του Χρι-
 στού,

Κόλιαντα, μπάμπω, κόλιαντα,
 κι αν δι μι δίνεις κόλιαντα
 δο μου το κορίτσι σου
 κι αν στο κάμω τίποτα
 να με κόψεις το κεφάλι
 να το ρίξεις στη θάλασσα
 να το φιν τα μούρα ψάρια
 και τ' αφιμωρό νερό».

Στην Πελοπόννησο

«Χριστόγεννα, πρωτόγεννα, πρώτη γιορτή του
 χρόνου,

Για βγάτε, δγέτε, μάθετε, οπού Χριστός γεννά-
 ται,

Γέννεται κι ανατρέφεται με μέλι και με γάλα,
 Το μέλι τρώγουν άρχοντες, το γάλα οι αφιρντά-
 δες.

Ανοιχτε τα κοιτάκια σας τα κατακλειδωμένα

Κάποιες παραλλαγές

και δοστ' εμάς τον κόπο μας απ' το χρυσό
 πουγγί σας».

Στην Κρήτη

«Θεέ, απούσαι στα ψηλά κατέβει παρακάτω,
 και δω γεννήθη το μωρό σ' ένα παχινό δροσάτο,
 Άγγελοι, που πετάτε στα ψηλά, με τα φτερά
 στις πλάτες.

Λάμπει η καρδιά μου και γελά, λάμπει η γη κι
 οι στράτες».

Άψε, βάψα το κερί κι ανέβα και κατέβα
 και κάτσε και λογάρισε, είντα θα μας εδώσεις
 ή πίττα ή λουκάνικο, ή μουχτερό κομμάτι,
 κι από τη σφήνα του βουτσαϊού να πιούμε μια

Τ' Αϊβασιλιάτικο το καλεστήρι της Κοντοβάζαινας

Του Κίτσου Κόκκαλη

Από το περιβόλι του Θεού, την αυλή της
 παράδεισος, τη χιλιαηδονούσα την Κοντοβά-
 ζαινα τούτο το καλεστήρι, φίλοι, κοντοχω-
 ριανοί και συντοπίτες κι αγροικάτε τι θέλει
 να μολογήσει.

Στις 15 του Γεναριού του μπροστολάτη
 μήνα, το Σέββατο τ' απόβραδο, από τις 6 η
 ώρα μέχρι τις 9 κι ακόμα παραπέρα -όσο
 κρατεί το πανηγύρι- θα συναχτούμε μαθές
 ούλοι οι αγαπητικοί της πανώριας νύφης
 της Κοντοβάζαινας, στο μαρμαρένιο αλώνι
 του ξενοδοχείου «ΚΑΡΑΒΕΛ» που τ' ονο-
 ματίζουμε «ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ» κι απάνου εκεί
 στο χαρούμενο πανηγύρι, η Αδερφότητα
 αντάμα με την αφεντιά σας, θα κόψουμε
 κατά που είναι το συνηθείο- για το καλό
 της χρονιάς, την αγιοβασιλιάτικη αφιρτω-
 πομπότα, που την έχουνε ζυμωμένη και πνι-

γμένη με νερό από της στερφογέννας τη βρύση, ανέγκιαγες τσιούπες κοντοβαζαινοπούλες, μπιριμπιλομμάτες ροδομάγουλες και αφρατοχερούσες, από αραποσίτι ξερικό που είναι γλυκό σαν τον έρωτα, αλεσμένο στο νερόμυλο της Βαρσαμούς - εκεί που τα στοιχειά γυρνάνε ακόμα ντάλα μεσημέρι - από το χιλιόχρονο το μιλωνά το Μπαρμπαλιάρη το Νταλιακούρα, που είναι τόσο μιλωνάς - από τα προγονικά του και βάλει - ανάμεσα στη βαγένα, τις μιλόκετρες και τη χούρχειρη του μύλου, ώστε οι τρίχες του φιτρώσαν αλευρένιες.

Αντάμα με τη μπομποτούλα, θά 'γουμε και τσιάγια και κονιάκια και ζαχαρωτά' θα ειδηθούμε και θα συναγροικηθούμε ούλοι οι φίλοι και οι σιντοπίτες, θα παρακολοιθίσουμε την παράσταση με τις ασόργιες ντιμασιές μιας ξακουστής εταιρίας φορεμάτων της Αθήνας, που θαν τις φοράνε αχαμούλες και λιανές - σα σιταρένιες καλαμιές καταμεσίς στη λάκα - αεράτες στερφομιλιόρες και θα περνοδιαβαίνουνε μαθές οι καυοκάρδες απάνου στο τουράκι, ξαλλάζοντας τις ντιμασιές τη μια κοντά την άλλη.

Απόκοντα, θα βάλουμε στο ντελάλη το ημερολόγιο της Αδερφότητας με αντιπανε

φωτογραφίες του Γέρου του Μωριά -δοιλειά πανώρια-που την 'πιχειρήστηκε ο Τροπολιτσιώτης καλλιτέχνης και ζουγράφος ο Αριστείδης ο Γιαγιάνος με τη συμπαράσταση της Εταιρίας Αρκαδικών Γραμμάτων και Τεχνών και που πρέπει σαν Αρκαδιανοί, να δείξουμε σ' Ανατολή και Δύση ότι δε ζούμε μοναγά για το φαί, αλλά και το πνέμα και το αίστημα κοντά το σινταβλάμε.

Το πανηγύρι τούτο δω, ετούτο το γιορτάσι, το κάνουμε φίλοι, κοντοχωριανοί κι αδέρφια σιντοπίτες, με σκοπό να μαζέψουμε κάμποσα λιανόματα, μπας και ξαλαφρώσουμε μια στάλα την αγαπημένη Κοντοβάζαινα, τη γλυκιά την πατρίδα, από την ερημιά, τη φτώχεια, την καταφρόνια και την ταπεινοσύνη.

Βάλτε το λοιπόν αδέρφια, τη γιορτινή τη ντιμασιά με το μπιρμπιλό το λαιμοδέτη κι ελάτε σιφάμελοι να συναγροικηθούμε, γιατί, τέτικες μόνο χαρές μένουνε για των κατοπινών των χρόνων τη θύμηση.

Σας καρτερούμε γκαρδιακά και σας ευχαριστούμε από πρώτα.

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΚΟΝΤΟΒΑΖΑΙΝΑΣ

Παλιά χαλκογραφία, από ελληνικό χριστουγεννιάτικο γαμο.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Οι Συγγραφείς και τα Βιβλία

Μικρές αξιολογήσεις, παρουσιάσεις, γνώμες και κρίσεις

Από τον Λάμπρο Μάλαμα

Κάνω κριτική δημιουργώντας και όχι ψάχνοντας να βρω λάθη
Μιχαήλ Άγγελος

Κωνσταντίνου Νίκα: 1)'IL POVERELLO DI DIO di N. Kazantzakis' 2)'POESIE: Giorgia Delighianni - Anastasiadi'. Είναι δυο μεταφραστικές και καλοφροντισμένες εργασίες του καθηγητή της Νεοελληνικής Φιλολογίας στο Πανεπιστήμιο της Νεάπολης Λογοτέχνη και κριτικού, συνεργάτη μας Κώστα Νίκα.

Ο Κ. Νίκας από το Κιάτο, αποτελεί ένα σπουδαίο κεφάλαιο για τα Ελληνοϊταλικά Γράμματα. Χρόνια διδάσκει στο Πανεπιστήμιο αυτό της Ιταλίας, αλλά και παρακολουθεί αδιάκοπα τη λογοτεχνική κίνηση στη χώρα μας. Οι μεταφράσεις του είναι άψογες κ' η αγάπη του στην αλήθεια και στην προοδευτική μας Λογοτεχνία μεγάλη. Η φλόγα της δημιουργίας τον καίει πάντα μέσα του. Ο λόγος του συνδυάζει το απλό και το βαθύ νόημα της ουσίας. Ένας λόγος που έχει την αμεσότητα και τη ζωντάνια, να κυλάει και να δροσίζει, να διδάσκει και να τέρπει, μ' επαγωγική λάμψη κι ευλύγιστη χάρη. Η προσφορά του στα Ελληνοϊταλικά Γράμματα, ανοίγει νέους ορίζοντες. Και οι σκόρπιες μεταφράσεις του, αλλά και τα δυο του βιβλία που λάβαμε, προσιώνουν ένα πάντρεμα γερό κι αναγεννητικό στη φιλολογική συνεργασία των δύο γλωσσών και λαών, με τα κοινά γνωρίσματα των πνευματικών πολιτισμών.

Η μονογραφία του για το «Φτωχούλη του Θεού» του Καζαντζάκη, είναι χαρακτηριστική, για την πιστότητα και τη γλαφυρότητα, τη στοχαστική και διαστατική της ανάλυση, τον πόνο, το πάθος και τη συγκίνηση που δίνει ο Φραγκίσκος της Ασίζης.

Στο δεύτερο τόμο, μεταφράζει και αντιπαραθέτει ποιήματα της διακεκριμένης ποιήτριας Γεωργίας Δελιγιάννη-Αναστασιάδη, στην ιταλική και στην ελληνική γλώσσα. Αυτή η ποίηση που την αποδίδει ο Νίκας θιασμάσια, έχει ένα μεγαλόπνοο λυρισμό, που μας θυμίζει τη «Iη» του Ν. Σημηριώτη. Κάθε στίχος με τη δική του μαγεία και κάθε λέξη με τη δική της έλξη. Μια ποίηση με φιλοσοφημένα ιδεώδη, και άριστα μέτρα, σε ιδιαίτερη και μεγαλόψυχη παραίνηση, δίκαιου, αισθητικού, αγαπημένου και χαρούμενου ποιητικού κι ανθρώπινου βίου. Συγχαίρουμε του Κώστα Νίκα και περιμένουμε πολλά.

Παναγιώτη Τσουτάκου: «Ακακιών 15» Σελ. 62. Αθήνα '83. Ο Τσουτάκος δεν είναι απλώς ο γνωστός τροβαδούρος των άξιων ποιητών της γενιάς του 40, με τα 16 ποιητικά του βιβλία. Είναι ένας στοργικός πατέρας της ποιητικής τέχνης, του γλυκού πόνου, των βαθύτερων ανθρωπιστικών αισθημάτων και των φωτεινότερων προοδευτικών οραμάτων. Είναι ο φασματοσκόπος της πλατιάς ενόρασης, που κλείνει μέσα στη δική του ματιά, ολόκερο το σύμπαν. Αυτό, σημαίνει αληθινός ποιητής, έλεγε ένας σοφός ανατολίτης.

Η τέχνη του Τσουτάκου, σαν όνειρο κι όραμα σαν ανάκληση κι επίκληση, σαν εγερτήριο συνειδήσεων, σαν ευτυχία ζωής, σαν αντίστιξη των ωραίων του βίου που χάνονται άδικα, σε συμβολική υποβολή προβλημάτων της τρέχουσας και φλογερής πραγματικότητας, ατενίζει κι αγκαλιάζει τον κόσμο με δικό της τρόπο και μεγάλη καρδιά.

Η ποίησή του, δεν είναι μόνο πολύχυμη, πολυδύναμη και μηνυματοφόρα, είναι και κριτική του ατόμου και της κοινωνίας. Άλλωστε, αυτή είναι η σωστή και κοινωνικά ωφέλιμη λογοτεχνία. Ο Τσ. έδωσε τον καλύτερο εαυτό του στην κοινωνική ποίηση. Σε μια ποίηση που εκφράζει από το άτομο στο σύνολο, όλο το βάρος τ' ανθρώπινου πόνου και της λαχτάρας για δίκαιη κι αληθινή ζωή και υποδηλώνει καιρία το μήνυμα για την περίσωση της ειρήνης και των αγαθών της. Κυρίαρχα στοιχεία σε τούτη τη συλλογή των 40 ποιημάτων είναι: Η ηθική συνείδηση, η ενωτική ιδέα, η στροφή «εις εαυτόν» και στο «εμείς» του Μακρυγιάννη, με τον αυτοέλεγχο του «εγώ», η κριτική και η αποστροφή από τις ανθρώπινες κακίες, ο τρυφερός ενσυναίσθητος της φύσης και των όντων της, η πλατιά, παρήγορη, ανακουφιστική και ζείδωρη φάσα της ζωής, η λεπτή ευαισθησία κ' η ευγένεια της ουσίας και της πράξης, η αποστροφή από τις ψυχικές αβλιότητες και την άχαρη τη θλιβερή κι έξαλλη τραγωδιακή πραγματικότητα. Να ένας δυνατός ποιητής δάσκαλος κι οδηγητής ωραίων ψυχών, που τόσο τον έχει ανάγκη η κοινωνία μας σήμερα. Να ένας εμπνευστής, και ηθοπλάστης βάφδος μεγάλης πνοής, που σημαίνει την καμπάνα του σωτήριου κι άκακου πολι-

τισμένοι βίου, που δικαιούται βραβείων, καθώς όλη η ποιητική του προσφορά, ενσαρκώνει τα υψηλότερα κι επιταχτικότερα ιδανικά για σήμερα και για πάντα.

Σ' ένα του ποίημα θα μας πει:
«... Έγινα σύντροφος των ταπεινών,
οδοιπόρος του κόσμου
για τα γελούμενα πρόσωπα των παιδιών
με τη φωλιά των πουλιών στην καρδιά τους!
Φίλο τους μ' έχουν οι άστεγοι.
Αδελφό τους οι πενθούντες με φωνάζουν.
Μη με ρωτάτε ποιος είμαι!...
Δεν είχα ποτέ μου ταυτότητα.
Οι εργάτες της φάμπρικας οι ξωμάχοι της γης
το ξέρουν τ' όνομά μου.
Υπηρέτης του ανθρώπου!...
Εγώ δεν έχω άλλη ταυτότητα!...»

Γιώργου Παλασάμου: «Το Συναξάρι ενός Μετανάστη». Σελ. 248 Αθήνα '82.

Ο Γ.Π. με το καταπληκτικό ταλέντο και το πολυσύνθετο λογοτεχνικό και δοκιμιογραφικό του έργο, ανήκει στη γενιά του '60' κι έδωσε ως τώρα 16 βιβλία και πλούσια σκόρπια συνεργασία σε περιοδικά κι εφημερίδες της χώρας. Τον τελευταίο καιρό, μας πλημμυρίζει με κατεβατά ποτάμια από σελίδες, κριτικής, ποιημάτων, αφηγήσεων και στοχασμών. Είναι στ' αλήθεια ένας βαθύπνοος κι ακαταπρόνοητος συγγραφέας. Το ύφος του προσωπικό, αδρό και πλατύστερνο. Ο ζήλος κ' η ελοπτεία του στη ζωή και στην τέχνη αδιάκοπη και με μηνύματα ανθρωπιστικά κι αντιπολεμικά. Ασίγαστα τα συναισθήματά του, γίνονται ιερά κίνητρα πάνω στο δημιουργικό του οργασμό.

Όταν ο Γ.Π. γράφει ποίηση, το ύφος του γίνεται πολύπλευρο και βιβλικό. Όταν γράφει αφήγημα, γίνεται στρωτό, γλαφυρό και συγκινησιακό, γιατί μπαίνει μέσα στις ψυχές των ανθρώπων καταστάσεων. Ψυχογραφεί και τονίζει τους καημούς και τους πόνους των απλών ανθρώπων. Εκθέτει με δέος τα κοινωνικά προβλήματα, ακόμα και με φανταστικούς οίστρους και υποδηλώνει την πάση θυσία συνειδητοποίησή τους για την πληρότητα της όποιας δικαιοσύνης, και αναγκαιότητας.

Όταν γράφει δοκίμιο, στοχάζεται διαλεκτικά και μεταφυσικά. Σε όλα του, ζει έντονα κι εναγώνια τις τραγωδίες του καιρού μας. Στο «Συναξάρι» του, η γραφή του, έχει μια ρεαλιστική και βιβλική χροιά. Είναι ένα σύγχρονο πρωτότυπο κοινωνικό μυθιστόρημα, χωρισμένο σε μέρη με 16 κεφάλαια. Είναι έργο βαθιά ρεαλιστικό δραματικό και πειστικό, που σε συγκινεί, σε σκλαβώνει, σε διδάσκει και ηθικά σε δυναμώνει. Έχει κεντρικό ήρωα των απλό και φτωχό μετανάστη της εποχής του μεσοπολέμου, αλλά, κι όλων των εποχών.

Το «Συναξάρι» είναι βιβλίο που σε προβληματίζει και σε λυτρώνει γιατί στις σελίδες του απεικονίζεται με ψυχολογικά φόντα ο ευάντο-

χος χαρακτήρας πάνω στην τραγική μοίρα του παλιού και του νέου Έλληνα μετανάστη. Να ένας λογοτέχνης που έπρεπε να βραβευτεί. Να ένα μυθιστόρημα του '82, που άξιζε το Α' κρατικό βραβείο.

Γιώργου Κασιμίπα: «Δωρικός Λόγος Β'»

Σελ. 80, Αθήνα '83. Ο Γ. Κ. ο γενναίος και πρωτοπόρος αξ/κός της Εθνικής μας Αντίστασης, πρώην βοιλευτής και αντιστασιακός συγγραφέας, είχε αποδείξει με 5 ποιητικά και πεζά του βιβλία μια συγκινητική κατάθεση στο ταμείο της πατριωτικής παρακαταθήκης του λαϊκού αγωνιστικού μας βίου. Όμως, τον τελευταίο καιρό, με δυο νέα ποιητικά κι αποφθεγματικά του έργα, φανερώνει το μέγεθος του ταλέντου του, σαν ποιητή-στοχαστή και κοινωνιολόγο, του τύπου Ιάσωνα Ευαγγέλου και του λαμπρού νέου ταλαντοίχου Δημ. Δημητριάδη, μ' ένα είδος καθάριας προοδευτικής σκέψης και προεκτάσεις διαφόρων θεμάτων, κοινωνικών και βιωματικών πραγμάτων. Ο Κασιμίπας δίνει στο δίτομο αυτό έργο του, με αποστάγματα βιολογικών εμπειριών τον ώριμο στοχασμό του. Είναι μια ποίηση γνωμική θα λέγαμε, με διαπιστώσεις σηματορών, που σε μαγεύουν με την κατ'ή αλήθεια, την ελικρίνεια και τις παρομοιώσεις. Τέχνη αποφθεγματική, αλλά στο βάθος κι ανάλογα σατιρική. Είναι παρατηρήσεις και αντιλήψεις του για τον κόσμο και την πικρή κι αμείλιχτη πραγματικότητα: διανθισμένες και με αρχαία σύμβολα αξιών, καθώς και με κάποια φιλοσοφική και σαρκαστική διάθεση.

Να ένα τίμιο κι αληθινό έργο, εγκόλπιο ποιητικών γνωμικών, που συνδυάζει το απλό με το βαθύ νόημα της ζωής, την αρετή της σαφήνειας και της ομορφιάς με το σκεπτικό λόγο, που βρίσκεται μέσα στην αλήθεια και στην πείρα των βιωμάτων του καιρού μας.

Νίτσας Σινίκη-Παπακώστα: «Η Πειρος Εκκλησίας και Μοναστηρία».

Βιβλίο σε μεγάλο μακρόστενο σχήμα, πολυτελής εκδ. της «Δωδώνης» '83. Ένα έργο ζωγραφικής με πενάκι, που απθανατίζει εικονογραφικά και με τα βασικά ιστορικά στοιχεία, τους πιο σημαντικούς αρχιτεκτονικά και τους πιο αξιόλογους ιστορικά, αρχαίους και νεώτερους ναούς της Ηπείρου μας. Η κ. Παπακ. πρόσφερε ένα έργο πρωτότυπο με ανάλογη διδαχτική κατατόπιση, με συνθετικά, βιογραφικά και βιβλιογραφικά στοιχεία, που επιμελήθηκε ο καθηγητής Βαγγέλης Πριόνης, στην ελληνική και αγγλική γλώσσα 90 μοναστηριών, για κάθε ερευνητή, μελετητή και περιηγητή. Είναι ένα μνημειακό και μοναδικό έργο κειμηλιακής παρακαταθήκης για το μέλλον. Αντικαθρεφτίζει την πολύμορφη λαϊκή αρχιτεκτονική και αντανάκλα βαθύτερα, μέσα στους αιώνες το θρησκευτικό και αγωνιστικό φρόνημα, όπου κάτω από τη σκέπη των

μοναστηριών εκκολάπτονταν σε πολλά απ' αυτά η ανάσταση κ' η απολύτρωση του γένους. Είν' αλήθεια ότι, μερικά, διαδραμάτισαν ένα δι-αφωτιστικό για τα γράμματα και προπαρα-σκευαστικό για την επανάσταση ρόλο, γιατί εύ-κολα καλύπτονταν με τη θρησκευτική αφοσίω-ση και παραπλανούσαν τον εχθρό, σ' αυτές τις εστίες της θεολατρίας. Αρχίζει από τον β αι. (Μολυβδοσκέπαστη) ίσαμε τα νεώτερα, επί τουρκοκρατίας (Λεκατσά, Βουτσά κλπ. που στά-θηκαν λίκνα φωτός, διδασχής πολιτισμικών αξιών κι αφύπνισης της εθνικής συνείδησης, σαν κρυφά σχολεία και καταφύγια κάλυψης αγωνι-στών, σε μακραιώνους απελευθερωτικούς αγώ-νες.

Η κ. Π. έχει διακριθεί στο πενάκι ανάμεσα στους ζωγράφους της Ηπείρου. Έχει μια θαυ-μαστή δεξιοτεχνία και στην πιο λεπτομερειακή γραμμή του αντικειμένου της. Ταλέντο με περί-τεχνη αφομοιωτική δύναμη. Για το έργο αυτό, περιόδευσε με τον εξαιρετο φιλότεχνο σύζυγό της, σε όλη την Ήπειρο, κι έδωσε πίνακες αρ-χιτεκτονικών όψεων των ναών, πριν τους λεη-λατήσει ολότελα, όποια καπηλεία κ' ιεροσυλία' και πριν καταρρεύσουν από τη φθορά του παμφάγου χρόνου, καθώς και την αδιαφορία Εκκλησίας και Πολιτείας. Τα μοναστήρια έχουν και κάποιους καλλιτεχνικούς θησαυρούς, που πρέπει να τους διαφυλάτουμε σαν κόρες οφθαλμών, γιατί όπως έλεγε ο Λένιν, «αποτε-λούν έργα της ψυχής των λαών».

Γιάννη Νικολόπουλου: «Οι Αντι-στασιακοί Άγγελος Σικελιανός κλπ.» κι άλλα έργα.

Αθήνα '82, και '83.

Ο Γ.Ν. έχει δώσει δεκάδες συγγραφικές εργασί-ες. Μ' ευγενικό πάθος και τόλμη, σκύβει κι αναδιψίζει πάνω στα έργα και το βίο κορυφαίων της ποίησης, όπως είναι ο Σολωμός ο Σικε-λιανός κ.α. Για το μελετητή, τον αναδιψιστή, τον κριτικό, τον αφηγητή, τον παρουσιαστή μορφών γενικά, οι ανειννοϊκές συνθήκες στη χώρα μ'., δεν αφήνουν περιθώρια για πολλά προσδοκώμενα αποτελέσματα διάδοσης και απήχησης στο αναγνωστικό κοινό. Ο Ν. έχει ευσυνειδητο μόχτο, σύμφωνα με τις δυνατότη-τές του, που σε κάνει να εκτιμήσεις την όποια προσφορά του, πιά αντικειμενικά. Τον τελευ-ταίο καιρό, καταγίνεται με πολλή αγάπη και γράφει κι αξιοποιεί και προβάλλει με τον τρόπο του, πολλές μορφές των γραμμάτων μας.

Σεμνός και συνεπής με τις ιδεολογικές αρχές του, δίνει το μέτρο των δυνατοτήτων του, με αγνές προθέσεις, με στωική διάθεση, ηθική δύ-ναμη και ζηλευτή αισιοδοξία. Αξίεπαινα τα έργα του που έχουν τη βιωματική σφραγίδα των δραματικών κ' ηρωικών καταστάσεων της ατί-μητης Εθνικής μας Αντίστασης. Διαβάζοντας «Τα παιδιά στην Αντίσταση», ηθοπλαστικά παι-δικά διηγήματα, θα χωρέτε ξεχωρα το ταλέντο

του Γ. Νικολόπουλου. Όλες οι αντιστασιακές του εργασίες, είναι διδαχτικές και χρήσιμες. Γι-ατί ο συγγραφέας πάνω απόλα φροντίζει την ωφελμιστική τέχνη, το λυτρωτικό πνεύμα. Αυ-τός άλλωστε είναι και ο σκοπός του. Αξιόλογη στάθηκε και η προσφορά του για τους εκλε-κτούς στρατιωτικούς λογοτέχνες μας: Αντ. Κυ-ριακόπουλο, Γιαν. Κοφίνη, Ν. Γαλάξη, Κ. Μαϊσ-τράλη και Δ. Τσιτσιπή. Στο με τον παραπάνω τίτλο βιβλίο του, προσφέρει με πολλά και σημα-ντικά στοιχεία, μέρος της ζωής και των έργων του Σικελιανού και του Αυγέρη. Ο Γ.Ν. έχει την πείρα της ζωής, το ζήλο και τις προτιμήσεις της κοινωνικής τέχνης' και θα μας δώσει συλλεχτι-κά, συνοπτικά κι ευσυνειδήτα κι άλλες μορφές και αξίες στα προοδευτικά μας γράμματα.

Κώστα Πηγαδιώτης: «Σε Ανύποπτο χρόνο».

Σελ. 56, Αθήνα '83.

Ο Πηγαδιώτης, έχει τη δική του σεμνή και υπο-βλητική παρουσία στα ποιητικά μας γράμματα. Μια ποίηση που σημαδεύει την όλη πορεία και συνεισφορά του στο ποιητικό περιβάλλον της αν-θρωπιάς και της ειρήνης. Βασικές αρετές του είναι: η ρεαλιστική και πυκνή έννοια του στί-χου, ο επιγραμματικός του χαρακτήρας, η ευγένεια και η βαθιά συμμετοχή του στη ζωή και στα πράγματα. Έχει πιά κατασταλάξει το ύφος του' ένα ύφος λιτής και οξείας παρατηρητικής γραφής, με ολιγοστιχία στα ποιητικά του σώμα-τα. Πολλοί στίχοι και εικόνες του, θίγουν κι ένα ζήτημα ανθρώπινο, κοινωνικό. Θαρρείς κι είναι στιγμιότυπο, μα με πυκνή λυρική και μηνυμα-τοδότρα ουσία. Για τον Κ.Π. η ποιητική δημι-ουργία που έχει την ελλειπτική αισθητική της υπόσταση, είναι συμβολικά σήματα κοινωνικής κι ανθρώπινης αδικίας που αντανακλούν την ίδια την πραγματικότητα. Ο Π. είναι ένα ταλέν-το της γενιάς του '50, με μια φόρμα εποπτικής διείσδυσης στα φαινόμενα της ζωής. Άλλο συ-στατικό στην τέχνη του, είναι το υπονοούμενο προεχτατικό στοιχείο κ' η ειρωνία σε κοινωνικά πρόσωπα και πράγματα. Συλλαβαίνει το γεγο-νός και του δίνει καλλιτεχνική πνοή, σφραγι-ζοντάς το με το στίγμα της κοινωνικής του ιδέ-ας. Με την εξευγενισμένη θλίψη που τον δια-κρίνει για τον τραγικό του περίγυρο, πορεύεται στο δρόμο και στο βωμό της τίμιας καλλιτεχνι-κής του ιδιομορφίας.

Γιώργου Π. Αναγνωστόπουλου: «Τέσσερις Μονάδες μια ενότητα».

Σελ. 48, Αθήνα '83. Είναι μια βαθιά και ουσια-στική ποιητική ανατομία, στη βία, στο έγκλημα, γενικά στην κακουργία των σκοτεινών δυνάμε-ων, σε βάρος του σημερινού τραγικού μας κό-σμου, η τέχνη του Γ.Α. δικηγόρου που ζει στην Αθήνα, κι έχει εξαιρετική επίδοση στην ποίηση και στο δοκίμιο. Ποίηση συγκλονιστική, γραμμέ-νη με την ευθύνη της ηθικής συνείδησης του

πνευματικού ανθρώπου. Ενός λογοτέχνη με ύφος και ύψος που αντιστοιχεί σε τραγωδικές ιερεμιάδες αρχαίων Ελλήνων κι Εβραίων ποιητών. Παιρνει πλατιές δραματικές και ανθρωπιστικές διαστάσεις, γιατί στιγματίζει και σαρκάζει τον έξαλλο σφαγέα, το μακελάρη, το βάρβαρο κι ολέθριο επιδρομέα και λεηλάτη των ψυχών και των σωμάτων, ενός κόσμου που παραδέρνει κι εγκλωβίζεται ανάμεσα παραφροσύνης και θανάτου. Αγάπη στον άνθρωπο τον καθημαγμένο προσφέρει απλόχερα ο ποιητής, να του εμφανισίσει «τη χαμένη του αξιοπρέπεια», να του αλλάξει τη ζωή, που τονε κάνει θύμα. Έχει πρωτότυπες και δυνατές εικόνες, που υποβάλλουν τον αναγνώστη και τον προβληματίζουν στη σωστή φιλοσοφική ενατένιση και τη μελλοντική προοπτική. Ένα πλήμμυρο συναισθήματα συμπόνιας για το χαμένο παράδεισο, καταγράφει με φως παρηγόριας και παραινεντικά μηνύματα σωσμού, τις ταλαιπωρες υπάρξεις. Εντοπίζει τα καταθλιπτικά πράγματα και τους δίνει σωστή και συμπεκνωμένη ανάλυση.

Ο Γ. Π. Αναγνωστόπουλος είναι ένας γερός κι αληθινός ποιητής της γενιάς του '70, με πολλά κι ενσώνια μηνύματα ελέγχου, για την πικρόγευστη δοΐλα και σκΐλα κι άχαρη ζωή, του αλλοτριωμένου κόσμου, και η σύνθεση τούτη, έχει πανανθρώπινο χαρακτήρα.

Κίτσιου Κόκκαλη: «Κοντοβαζαινίτικο Μηνολόι 1984».

Σ' ένα πάλι καταπληκτικά πρωτότυπο σε λόγο, εικόνα και στολίδι, μικτό αραβοΐγνημα λαογραφικής και ζωγραφικής τέχνης, έκανε την εμφάνισή του, ο γνωστός από το ιδιότυπο λαϊκό ύφος κι από άλλες συνεργασίες στο Ε.Π. Κίτσιος Κόκκαλης. Μας έστειλε πρωτοχρονιάτικο μποναμά, ένα συνθετικό «Μηνολόι» ιδιόριθμης τοιχογραφίας, που είναι η ίδια η ταυτότητά του, και αποτελεί παράδειγμα για μίμηση. Είναι γραμμένο με τη βασανιάρικη αλήθεια της ιδωματικής λαλιάς του ορεινού αρκαδικού λαού. Είναι μια μικρή, αγνή κι αμίμητη προσφορά στη γενέτειρά του. Καλύτερη και πρωτοπότερη προβολή για την Κοντοβάζαινα, δε θα μπορούσε να γίνει. Λόγος και χρώμα, πρόγονος και τοπίο, όλα σε μερικά φύλλα πολύχρωμα του μισού τετραγωνικού μέτρου. Ο Κ. τιμάει με τον τρόπο του τις ριζικές καταβολές του βίου του. Προβάλλει και προβάλεται. Φωτίζει την ιστορία της ιδιαίτερης πατρίδας του με θαυμάσια κείμενα, τοπία και πορτραίτα των γονιών του. Αλλά σΐναμα, διαφημίζει και την επιχείρησή του στην Αθήνα. Περιγράφει και τη βασανιστική πορεία του φτωχού χωριάτη που ξεκινούσε για την πόλη, να βρει την τύχη του. Είναι η σκληρή οριστική ζωή του λαογράφου, καθώς γίνεται ο ίδιος, αλλά κι ο καθένας, ήρωας, στην ανάδειξη της ζωής και της προόδου, μ' ένα τίμημα σκληρού μόχτου, χωρίς ποτέ να λυγίσει, κάτω από το βαρύ κι άδικο πεπρωμένο.

Ο Αϊνστάϊν για τη θρησκεία και την επιστήμη

Από τη μελέτη της Ιστορίας μάθαμε να θεωρούμε τη θρησκεία και την επιστήμη ως ανταγωνιστικές ασυμφιλίωτα, κι αυτό για έναν προφανή λόγο: διότι όποιος είναι διαποτισμένος από τη σημασία του νόμου της αιτιότητας σε παν ό,τι συμβαίνει και αποδέχεται την αληθινή σημασία της αιτιότητας, θεωρεί απαράδεκτη την ιδέα μιας Οντότητας, η οποία παρεμβαίνει στα συμβαινόντα στον κόσμο. Ούτε η θρησκεία του φόβου ούτε, η θρησκεία της κοινωνικής ηθικής θα μπορούσαν να τον πείσουν. Ένας Θεός ανταμείβων ή τιμωρός είναι αδιανόητος, διότι ο άνθρωπος δρα σύμφωνα με τις εξωτερικές και εσωτερικές ανάγκες· επομένως στα μάτια του Θεού θά'πρεπε να είναι ένα ελάχιστο υπόλογο όπως και ένα άψυχο αντικείμενο για τις κινήσεις που υφίσταται.

Η επιστήμη, εν τούτοις, κατηγορήθηκε ότι υπονομεύει την ηθική, εσφαλμένα, διότι η ηθική συμπεριφορά του ανθρώπου βασίζεται στη συμπάθεια, την αγωγή, τις κοινωνικές σχέσεις και δεν απαιτεί την τριτεγγύηση της θρησκείας. Ο προορισμός του ανθρώπου θα ήταν αληθινά θλιβερός, αν έπρεπε να τηρείται στην τάξη από το φόβο της τιμωρίας και την ελπίδα, της μετά θάνατον ανταμοιβής.

Είναι φυσικό λοιπόν το ό,τι οι εκκλησίες πάντοτε καταπολέμησαν την πρόοδο της επιστήμης και καταδίωξαν τους καλλιεργητές της.

Ένας σύγχρονος είπε σωστά:

Οι μόνοι βαθιά θρησκευτικοί άντρες της εποχής μας, κατά μέγα μέρος υλιστικής, είναι οι ειλικρινείς ερευνητές.

Αλέκου Λιδωρίκη «Κραυγή σε 24 τόνους»

Ποίηση μιας εποχής, αλλά για όλους τους καιρούς. Ένα νέο βιβλίο με ρεαλιστικά ποιήματα του κορυφαίου θεατρικού συγγραφέα και δημοσιογράφου, που τά'χε σαν αφετηρία και σταθμό, στη λεωφόρο της δημιουργικής πορείας του.

Χρήστου Πύρπασου

«Πειραιώτικα», Μια στιχουργία περιγραφική ελαφρότονη, δυναμωτική και παρήγορη που σφΐζει νοσταλγία από την παλιότερη ζωή του Πειραιά.

Μέ τό σφυρί στά Καμώματα

Αλλότρια-συναφή και παράταιρα

Του Άλκη Φωτεινού

Γύχες βιβλίων και συγγραφέων

ΕΡΤ και «Συγκρότημα»

Ο λαός και οι συγγραφείς του, οφείλουν να ξεχωρίζουν ορισμένες έννοιες, όπως ο γεωργός την ίρα από το στάρι· κι όπως ο βουκόλος τα στείρα απ' τα γαλάρια.

Ο λόγος εδώ, για την ΕΡΤ 2 και την εκπομπή της «**Το βιβλίο και η κρίση του**».

Όταν μιλάμε για τους ερπιτζήδες νούμερο 1 και νούμερο 2, είναι το ίδιο πρόμα και το ίδιο σύντεκνο κατεστημένο. «Συγκρότημα Λαμπράκη» = «τετάρτη εξουσία». Θέλεις «δώσε-πάρε, θέλεις έπαρε και δώσε». Αυτό το βρυκολάκι κόκλωμα και περδίκλωμα, το βρίσκει παντού κανείς μπροστά, με κάθε πολιτική κατάσταση. Κινείται πάντα διαβολικά, σκοτεινά, μασωνικά. Όμως, να το φτύνετε πάντα το μουφλούζικό μας, που πήρε τα εκατομμύρια κι έκλεισε το «βήμα» του (και τι θα γίνουμε αλί, δίχως εκείνο κάθε μέρα) και να το ξαναφτύνετε, να μη μας βασκαίνεται, που τα βάζει ύπουλα και βαθιά τα σκόρδα... και δε φαίνεται. Και το νου σας, να μη το αποπαιρνετε, γιατί δεν έλειψε από τα μπάσα και τα σιγόντα όλων των μεταπολεμικών κυβερνήσεων. Και μη μου πείτε πως παραχαϊδέυτηκε με το «Συναγερμό» του Παπάγου και με τη χούντα του Παττακού (!) «Αφίενταιί του αι αμαρτίαι», που μπορεί την έννοια της λέξης να τη θέλει κι έτσι: Σο-σια-ληστής. Αναλογιστείτε την ΕΡΤ και τη ραδιοφωνία. Ποιοί την πλαισιώνουν; Όλα τ' αλλοτριωμένα κι ασπόνδυλα, για τα ψωμιά τους, πειθήνια οργανά του. Κι όπως λαλούν οι πάπες... χοριύουν τα παπάκια.

Θυμήθηκαν λοιπόν και στις 4 Γενάρη το θέμα για την κρίση ή μη, του βιβλίου, τάχα για έμφαση αντικειμενικού ενδιαφέροντος... και στάχτη στα μάτια των αφελών. Ενώ κάθε μέρα πατρωνάρουν τα δικά τους εκδοτικά κυκλώματα, από Τύπο, κανάλια και ραδιόφωνο, κάθε δικό και φίλο και ημέτερο...

Οι ταχτικοί κλητοί

Μούσια και μαλλιά λοιπόν, αλλά και γκόλια μούτρα ξυρισμένα κόντρα, στην εκπομπή για το βιβλίο. (Γράψε ιλαροτραγική παρωδία κ' ειρωνία).

Καλεσμένοι στο στούντιο, οι ταχτικοί αναμυρηκαστές της γραφής, εστέτηδες και ντιλετάντηδες βεντέτοι, οι επί μόνιμης βάσης εμφανιζόμενοι από την Τ.Υ....

Πρώτος ο ταξιδεύων και αλωνίζων και κολακεύων τους ισχυρούς, ο δηλώσας στο «πόθεν έσχες» πρόπερσι (που είσαι Δρεττάκη) 1.600.000 εισόδημα χρονιάτικο κ. Σαμαράκης, με τα 4-5 αστυνομικού είδους γραφής βιβλία του.

Δεύτερος, ο από χουντικών χρόνων και παλιότερα, ετερόχρονος αναδρομέας, με το μέγα εύρημα κάποιας γριάς θείας ή ανεψιάς του Καβάφη, τελευταία στη Λέσβο, ο προσποιούμενος τον «ερασιτέχνη» συγγραφέα κύριος Φρέντι, με τ' αλατοπίπερα τα ευθυμάκια του βιβλία και τους φίλους του εκδότες «κάκτο» και «τσιμπούκα»... που κάνουνε χρυσές δουλειές... Κουμπωθείτε.

Τρίτος, ένας υπάλληλος του Ελευθερουδάκη, διαθέτης των «Λαθών» του κ. Αντωνάκη... (Γιάννης κερνάει, Γιάννης πίνει), που θα 'χει μπουχτίσει ο τάλας να πουλάει βιβλία στην αριστοκρατική πελατεία του οίκου του.

Και τέταρτος, ο άκουρος της έντεχνης εκδοτικής κούρας, εκδότης κ. Καστανιώτης, που το παίζει από παντού το συμφέρο το βιολάκι, μ' όλα τα κόμματα κι όλα τα κερδοστρώματα του αριστερισμού (ή γράψε καλύτερα κουλουβαχατισμού). Σε τούτα τα χωράφια των κακοποιημένων ιδεών, ψωμίζονται μια χαρά όλ' οι χαμαιλέοντες, κ' οι κυριερίστες. Ο νέος αυτός και «πολυμήχανος» εκδότης, το παίζει και με το ΠΑΣΟΚ, γιατί, αν δεν τό 'παιζε... δε θά 'χωνε τη μύτη του στο «Παρθεναγωγείο» σήριαλ της γριάς... για ν' αυγατίσει ο οίκος του τα πονηρά τα κέρδη... Κι ούτε θά 'παιρνε μέρος (σε συμβούλια χαρτοπωλαπαιχνιδάδικων Συλλόγων) που οργανά-

νουν εκθέσεις, για να παίρνουν μερικά εκατομμυριάκια από την κυρα-Μελίνα, για το «παίρνω δίνω σ' ν' αφεντιά μ'... τρώω γω κ' η φαμίλια μ'».

Αυτοί λοιπόν οι τέσσερις εκπροσώπησαν το ελληνικό βιβλίο σαν μέσο διαφώτισης του λαού. Δηλαδή τόνα ευνοούμενο χέρι, νίβει τ' άλλο, και τα δυο το πρόσωπο... του νιτερέσκου εμπορίου.

Το βιβλίο κ' η κρίση του

Αυτοί τα βρήκαν «γαλατα και μελάτα», όλα σχεδόν τα ζητήματα των εκδόσεων και του κοινού στη χώρα μας. Ο Φρέντι ο «σεμνότυφος» οπωσδήποτε. Και ο υπαλληλός του Ελευθερουδάκη ακολουθούσε. Ο συντονιστής κ. Χαρδαβέλας δεν είχε γνώμη. Αλλά ο κ. Αντωνάκης, με το νεόπλουτο εκδότη... τίναν σαν οι κοκόροι και λίγο τα φτερά του «πόνου» τους, γι' ανύπαρχτες βιβλιοθήκες στο λαό... Για ακαταδεξία εκδοτών να προσέχουν τους ζώντες Έλληνες συγγραφείς. Όπως τον ίδιον, που τ' ανατυπώνει μόνος του και τα δίνει για πρακτορευση στον Ελευθερουδάκη. Και ότι, πολλοί Σύλλογοι ζητούν βιβλία δωρεαν. Ότι δεν υπήρξε ποτέ κρατική μέριμνα για το βιβλίο... (Μας φώτισε) αφού «Κράτος εν κρατει» ήταν πάντα το πατρωνικό του «Συγκρότημα» καθώς κ' οι άλλες κλίκες του Τύπου, που τον προβαλλουν και τον επιδειχνουν συχνά. Τελευταία βέβαια... και χωρίς τόση ελαστική ευκαμψία (!)

Αυτό, δεν είναι μια σκανδαλιारा μορφή, σα νά 'ναι διακριτική πολιτική, στα χαιδεμένα παιδιά που υπηρετούν τόσο πιστά την «ελευθερία» του λόγου και του αντιπολοκληρωτισμού;

Ο εκδότης πόνεσε και για κοινοτικές και δημοτικές βιβλιοθήκες... Μόνο που στα χωριά δεν έμειναν άνθρωποι να διαβάζουν! Και οι λίγοι γέροι... έχουν πια μειωμένη όραση! Έδωσε συγκριτικά παραδείγματα μονάχα Ελλάδας-Γαλλίας (sic) όπου εκεί, το κράτος αγοράζει για όλες τις βιβλιοθήκες κάθε χρόνο βιβλία. (Πάλι για το καλό και συμφέρο του). Και είπε και το πολύ σόλικο ότι: Στη Γαλλία για τους νέους ποιητές τυπώνουν οι εκδότες μόνο 1.000 αντίτυπα... ενώ στη χώρα μας οι ανύπαρχτοι εκδότες τους... τυπώνουν τάχα 3.000 τираζ...

Φτύστε το ψέμα μη βασκαθεί το παιδί, γιατί ακριβώς το αντίθετο συμβαίνει. Εδώ οι νέοι ποιητές, αλλά και παλιοί,

τυπώνουν με το υστερημά τους και 300 και 500 μόνο. Και οι βιβλιοπώλες δεν τους δέχονται ούτε τζάμπα τα βιβλία. Αλλά και για να βρουν αναγνώστες, εκλπαραούν λίγους φίλους. Και τους υποχρεώνουν να τα διαβάζουν.

Τι δεν είπαν

(Παρατηρήσεις και προτάσεις)

Δεν είχαν βέβαια αξίωση οι τηλεθεατές, να πουν οι βεντέτοι ότι, το βιβλίο μορφώνει τον άνθρωπο και διαπλάθει το χαρακτήρα του κι όχι τ' αμερικανικά κι ελληνικά ψευτοσηριαλ της ΕΡΤ, όπου οι φίλοι και συγγενείς του «διευθυντηρίου» (κατά φίλτατο Μπούλη) πέφτουν σαν οι γυπες στα εκατομμύρια... (εναμίση και... επεκσόδιο). Κι ούτε τα σοφά λόγια του Σαίξπηρ πως: «αν αξίζει να ζούμε είναι γιατί αξίζει να μελετούμε». Ούτε προσημενε το κοινό, να πουν δυο λόγια οι μελομακαρόνοι για τη γενικότερη αξία του βιβλίου, σαν τούτα του Βησσαρκωνα: «Αν δεν υπήρχαν τα βιβλία που περσώζουν τις αρετές και τα κατορθώματα των ανθρώπων και των γενεών, ο κόσμος δεν θα ήταν παρά, μια απέραντη ζούγκλα από άγρια θηρία». Είχαν όμως την αξίωση από τους θυνόντες φίλοι και θύματα της Τ.Β. να καλέσουν κι άλλους, υπεύθυνους και τίμιους κι εμπειρους συγγραφείς, να πούνε αληθείες... κι ας είναι και πικρές, σαν τις παρακάτω:

1) Ότι σήμερα, ο ελλην. λαός, έχει το μικρότερο αναγνωστικό κοινό, από όλες τις χώρες της Ευρώπης. Αυτό φαίνεται και από την καθημερινή κατανάλωση των εφημερίδων.

Πριν από καιρό, ο πρόεδρος της Δημοκρατίας Κ. Καραμανλής, είχε δηλώσει ότι: Σε ανάγνωση εφημερίδων, εμείς οι Έλληνες φτάνουμε γύρω στις 400.000 κατανάλωση την ημέρα, στα 10 περίπου εκατομμύρια πληθυσμό. (Δεν αντιστοιχεί ούτε 1 στους 10). Βρισκόμαστε χαμηλότερα κι από την Κεϋλάνη της Μπαττανάικε!

2) Δεν είχαμε αξίωση βέβαια, να μιλήσουν υπεύθυνα και να διαφωτίσουν το λαό, ούτε με την πυθαγόρεια λογική των αριθμών, ούτε με στατιστικές και να πούνε από δική τους πείρα και σφυγμομέτρηση ότι: στην Ελλάδα π.χ. λογοτεχνία διαβάζουν

οι 15 με 20 στους 100. Κι ότι οι πλιότεροι απ' αυτούς προτιμούν πεζογρραφία, γιατί η ποιήση είναι κατά μέγα μέρος ξεστρατισμένη, ασυνάρτητη, κακοποιημένη και αφηρημένη. (Ξέπεσε κι ένα μέρος της πεζογραφίας και γίνεται τέτοιο). Και ότι, ιστορία, διαβάζουν μόνο 5 με 10 στους 100. Ενώ περιοδικά της οκάς, γύμνιας, τσόντες και άθλια κόμικς, διαβάζει ένα 40% περίπου γυναικόπαιδα και νέοι.

- 3) Ούτε περιμέναμε να μας πουν ότι: μπαίνουν στη χώρα και κυκλοφορούν εκατοντάδες χιλιάδες ψυχοφθόρα και σαρκοθόρα πορνοέντυπα για τη νεολαία που τη διαβρώνουν και την αλλοτριώνουν από ιδανικά. Πολλά τέτοια έχει κατασχεσει πριν από καιρό στο τελωνείο Πειραιά ο συνεργάτης μας εισαγγελέας κ. Γ. Θεοφανόπουλος.
- 4) Δεν περιμέναμε να πούνε ότι, για τον αποπροσανατολισμό των νέων, η CIA δουλεύει νύχτα-μέρα μ' όλα τα πραχτορεία και όλα τα μέσα της, και βρίσκει εδώ και πληρώνει όργανά της εκδότες, που γεμίζουν κάθε τόσο τις βιτρίνες των βιβλιοπωλείων και τις βιβλιοθήκες των αφελών, με αρρωστημένης φαντασίας παρανοϊκά, εξωπραγματικά κι ελεεινά συγχιστικά για το σύγχρονο άνθρωπο κατασκευάσματα. Μεταφυσικά θολούρια και θρησκοληπτικά σκύβαλα, με τους κρίσηδες, τους γκουρούδες και τις άπειρες τρελοθρησκευτικές αιρέσεις που εκπηγάζουν από τα σκοτεινά άντρα των ΗΠΑ. Αλλ' αυτά όλα, είναι ίσως «ψιλά γράμματα» για μέτριους βιβλιογράφους.
- 5) Είχε όμως ο λαός την αξίωση, να του πούνε πως: το βιβλίο μέρα με τη μέρα ακριβαίνει και ακολουθεί την ακατάσχετη άνοδο του τιμάριθμου διότι: (Οι πολυεθνικές εταιρίες της Δ. Ευρώπης, το κάνουν εξεπτήτηδες. Στέλνουν το χαρτοπολλά στη χώρα μας και εισπράττουνε δολάρια, κάνοντας παντοειδείς εκβιασμούς. Φτάσανε το χαρτί γραφής πάνω από 100 δρχ. το κιλό. Και ότι, πάνε να φέρουν το λαό σε κατάσταση που να μη φτάνει να εκδι

δει και ν' αγοράζει καλά βιβλία, με αναγκαίο κι αληθινό περιεχόμενο. Αλλά, να του τα κονσερβάρουν, να τα τυποποιούνε με χρώματα και πολυτέλειες σιγά σιγά, οι ίδιες οι πολυεθνικές, όπως θέλουνε αυτές.

- 6) Γιατί δεν είπαν ότι: και γνωστοί συγγραφείς που διαβάζονται, το τираάζ τους, φτάνει σε μια έκδοση μόνο γύρω στις 2 με 3 χιλιάδες;
- 7) Γιατί δεν έλεγαν ότι, το αγοραστικό κοινό, είναι σε απογοητευτικό βαθμό ολιγάριθμο, αφού πέρα από το μικρό αριθμό των ελληνόφωνων, των αναλφάβητων και των ημιμαθών, δεν διαβάζουν, όταν πρέπει κι όσο πρέπει, από έλλειψη πραγματικής και ουσιαστικής παιδείας;
- 8) Γιατί δεν έλεγαν ότι, είμαστε η χώρα με το μικρότερο τίραζ εκδόσεων σ' όλη την Ευρώπη;
- 9) Γιατί δεν είπαν ότι, το ενάμιση περίπου εκατομμύριο των Ελλήνων είναι αναλφάβητοι; και 2.431.000 δεν έχουν τελειώσει το δημοτικό σχολείο; (Στοιχεία από επίσημη έκθεση του ΣΕΒ).
- 10) Γιατί δεν έθιξαν το ζήτημα της αποστολής βιβλίων στον έξω ελληνισμό, που ως τώρα στάθηκε αδύνατη, χωρίς καμιά φροντίδα Πολιτείας και ίδρυση βιβλιοθηκών και πολιτιστικών κέντρων, καθώς ακόμα και τα ταχυδρομικά τέλη... που κοστίζουν πλιότερο από την αξία των βιβλίων;
- 11) Γιατί δεν είπαν για τον Τύπο, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και τις τοπικές αυτοδιοικήσεις, που δεν βοήθησαν ποτέ τους συγγραφείς (εκτός ορισμένων εξαιρέσεων) και τα βιβλία;
- 12) Γιατί δεν είπαν πως, η αγάπη του βιβλίου αρχίζει από το σχολείο, όπου οι δάσκαλοι κ' οι καθηγητές (οι πλιότεροι) που ξεφουρνίστηκαν τα χρόνια της εφτάχρονης διχτατορίας είναι εχθροί του βιβλίου και κοιτάνε τη διπλομισθία τους, το ΙΧ τους... και σαν παίρνουν το δίπλωμα... δεν ξαναοίγουν σ' όλο το βίο τους βιβλίο, παρά κολτσίνα και τάβλι στο Καφενείο;
- 13) Δεν θα μπορούσαν να πούνε, ούτε πως, τα πνευματικά δικαιώματα των συγγραφέων είναι ακατοχύρωτα και καταπατημένα;

- 14) Ότι στη Β. και Ν. Αμερική, υπάρχουν 3 εκατομ. Έλληνες κι απ' αυτούς είναι ζήτημα αν διαβάζουν μόνο 500 ως 1.000, ενώ οι μισοί βαθμηδών αφελληνίζονται;
- 15) Ποιός θα τους επέκρινε, αν εξέθεταν την ανύπαρκτη βιβλιοδοτική και μορφωτική πολιτική, ή γενική κρατική μέριμνα στον ελληνοισμό της διασποράς;
- 16) Γιατί δεν έκαναν καμμία σύγκριση με το αναγνωστικό κοινό και το μορφωτικό επίπεδο των σοσιαλιστικών και βαλκανικών χωρών που βρίσκεται σε υψηλές βαθμίδες, καθότι εκεί διαβάζουν όλοι οι πολίτες;
- 17) Για το ότι, σπουδαία νέα ταλέντα και παλιοί γνωστοί συγγραφείς δεν έχουν εκδότες, (οι εκδότες περι άλλων τυρβάζουν) τό 'θιξε το ζήτημα λιγάκι ο κ. Σ. φαίνεται ως παθών. Διακόσιοι εκδότες στην Αθήνα και Θεσ/νίκη (οι πλιότεροι τυχάρπαστοι) εκτός από 10 με 15 που είναι καθαροί στις σχέσεις τους με τους συγγραφείς, δεν έδωσαν ποτέ σημασία να μορφωθούν, να γίνουν φυσικοί φορείς του βιβλίου, να ενδιαφερθούν για εκδόσεις αληθινής και κοινωνικά ωφέλιμης νεοελληνικής λογοτεχνίας. Και για να μη πληρώνουν δικαιώματα στους σοβαρούς συγγραφείς... ξεσκαλίζουν από περασμένους αιώνες κάποιους Ντε-Σάντ-ηδες τρελοπορνογραφήματα και... «μ' έφαγες σ' έφαγα» και θάρε κι άρπαξε(!) Και για το χρήσιμο και ηθοπλαστικό νεοελληνικό βιβλίο, καμιά εθνική εκδοτική πολιτική. Όσοι βιβλιογράφοι παραλήδες πέφτουνε στα χέρια τους... μαδιούνται σαν κοτόπουλα και το υλικό τους το βλέπουν τυπωμένο, χωρίς να φτάνει ποτέ σε αναγνωστικό κοινό. Αλλά, καλά τους κάνουν μερικών περιουσιούχων, συνταξιούχων και άλλων εχούμενων κι ευκατάστατων, που μωροφιλοδοξούν και το πληρώνουν αδρά και διπλά το τύπωμα ενός βιβλίου, απλώς για να θεωρηθούνε συγγραφείς (!)
- 18) Γιατί δεν είπαν για την προβολή και διάδοση των βιβλίων; Γιατί τα δικά τους είναι εξασφαλισμένα από τα γνωστά κυκλώματα... τα κατεστημένα.
- 19) Γιατί δεν έλεγαν ότι, τα συγγραφικά

ωματαία (πλην της εταιρίας θεατρ. συγγραφέων) είναι όλα από συνδικαλιστικής πλευράς αποτυχημένα κι άχρηστα γύρω από την υπόθεση του βιβλίου και των συμφερόντων των συγγραφέων;

- 20) Γιατί δεν πρότειναν σε αρμόδιους για ίδρυση ενός μεγάλου εκδοτικού Οργανισμού, που να εκδίδει εύκολα όλα τα έργα των δοκιμών και φτασμένων συγγραφέων;

Αλλά, πολύ τραθηξαμε το θέμα και συγνώμη αν κουράσαμε.

Τα φετεινά κρατικά...

Είν' αληθεια ότι, τα κρατικά βραβεία τα παίρνουν, όχι μόνο τίμιοι και γνήσιοι συγγραφείς αλλά και ανέντιμοι, νόθοι, καιροσκοποί, βιβλιογραφίσκοι. Δεν τα παίρνουν δημιουργοί που αναλώνουν τη ζωή τους στα γράμματα, αλλά και άλλοι επιτήδειοι που δεν κάνουν και κανένα έργο σοβαρό και προκομένο.

Κατά το πλείστο τα παίρνουν εκείνοι που ενεργούν με πολλούς τρόπους και πιανουν και κολακεύουν και γίνονται κέτες, φορτικοί, έτσι, με παρακαλία, χωρίς να υπολογίζουν ποιοί είναι οι βραβεύοντες και ποιά η κριτική τους βαρύτητα.

Δόθηκαν κι εφέτος τα κρατικά βραβεία, εκτός από το Ταξιδιωτικής Λογοτεχνίας. Τα περισσότερα από τ' άλλα τα κηδεμόνεψε και τα υπαγόρευσε ο κ. Σαβοϊδης δια του κολλητού του κ. Κουμπή (Αργυρίου) κριτικού της σουρεαλιστικής ποίησης, ο οποίος είχε και θέτο και επιδραστική ισχύ και δυναμικό παρασκηνίο.

Βράβευσαν για μυθιστοριογράφο έναν Γιατρομανωλάκη που τον παρουσίασε και τον πολυπρόβαλε ο αρχιπατρώνος ως κριτικό και στ' ανεκδιήγητα «ποιητικά συμπόσια» του Ρίου και στο ραδιόφωνο συνέχεια. Τον πήρε και τον παίρνει... και κοντά του στο Χάρβαρντ -λέει των ΗΠΑ, όταν πάει τους 6 μήνες εκεί... σαν ο Πλούτωνας την Περσεφόνη και τους άλλους 6 κυβερνάει τα λογοτεχνικά γράμματα και πράματα στην Ελλάδα.

Στον ακατανόητο σουρεαλιστή ποιητή που διαμένει στην υπερατλαντία χώρα κ. Νάνο Βαλαωρίτη (κρίμα στ' όνομα) και τονε πρόβαλλε κι αυτόν στην παρασυναγωγή του Ρίου, του έδωσαν το βραβείο ποίησης. Στον διηγηματογράφο Δ. Νόλλα, που ακόμα είναι

άγνωστος στο κοινό, του 'δωσαν βραβείο για «το τρυφερό δέρμα» του. Στη «Λανθάνουσα ποιητική σύνθεση...» μιας κάποιας Ελένης Τσαντσαλόγλου άγνωστης, της προσπόρισαν το βραβείο δικιμίου. (Μήπως για το σύνθετο τριεθνικό της όνομα που αρχίζει από κινέζικα;)

Με το βραβείο μυθιστορηματικής βιογραφίας τίμησαν την «Κυρία Ντορεμί» στο βαθύ της γήρας... για τη «Ζωή του Σεμελθαίς». Κι όπως σχολιάστηκε σε λογοτεχνικούς κύκλους ότι έδωσαν και 2 β' βραβεία τάχα «από οίχτο» στους Ντ. Ταξιάρχη και Μ. Κατσαρό... (άδικα τα σχόλια). Σ' αυτούς πάνε χαλάλι...

Όλοι οι παραπάνω τ' αποδέχτηκαν και δεν έκαναν κόνξες όπως ο Εγγονόπουλος πέρυσι...

Ε ρε, τι κάνουν οι δάχτυλοι, τα παρασκήνια, ο αρχιπάτρωνας, για τη δόξα των φίλων και το χρήμα. Αυτό το άτιμο το χρήμα που σωστά λέει η παροιμία:

«Ο παράς θγάζει και το κρέας από τη φωτιά», ή «πάρε δώσε να μας ζήσει το καλό τ' αλισθερίσι».

Σωματεία και Βιβλία

Για την αγορά βιβλίων... τι έκαναν κι εφέτος οι εκπρόσωποι των λογοτεχνικών σωματείων; Γιατί δεν παίρνουν θέσεις καθαρά συνδικαλιστικές για τα μέλη τους; Γιατί προτιμούν ν' ακούνε κάθε χρόνο τα... «εξ αμάξης» με σχόλια σε βάρος τους; Γιατί δεν υποστηρίζουν σθεναρά την αξία της λογοτεχνίας, ν' ανεβάσουν το κύρος του ποιητή και του νέου συγγραφέα, σαν μια από τις πρώτες αξίες του πολιτισμού μέσα στο έθνος. Γιατί τον θέλουν τον πνευματικό δημιουργό επαίτη και φτωχό συγγενή σαν το Θόδωρο φτωχοπρόδρομο οι τυραννικοί ηγεμόνες του 13 αιώνα; Πού ζούμε; Γιατί αυτή η υποτίμηση κ' η καταφρόνια; Τα συγγραφικά σωματεία φέρουν ευθύνη που έριξαν χαμηλά σε ανυπολόγιστες βαθμίδες τους συγγραφείς. Κάποτε, ο ίδιος ο σημερινός πρόεδρος της Δημοκρατίας, αποκάλεσε τους λογοτέχνες «αργόσχολους». Η υπουργός του ΥΠΠΕ κ. Μελίνα πριν από καιρό, δεν δέχονταν καν επιτροπές λογοτεχνικών σωματείων.

Κι όμως δεν έχουμε τίποτε άλλο πολυτιμότερο αγαθό να δώσουμε στους άλλους λαούς από το πνεύμα! Το πνεύμα που στη χώρα μας τόσο υποτιμιέται.

Και υπερτιμούνται, τα πρόχειρα, τα φτηνά και πεζά προϊόντα: Το χρώμα κι ο ήχος. Θεοποιείται ο Τσαγούχης όταν ζωγραφίζει ναυτάκια... για να παρηγορεί τ' απωθημένα του ανώμαλα βίτσια. Κι αποθεώνεται με τις σάχλες και το ντέφι του ένας Σαθβόπουλος (!) Πέστε μου, από τ' αρχαία χρόνια, αν υπάρχει Ελλάδα με μια φήμη κι αξία στον πολιτισμένο κόσμο, είναι από τ' αρχαίο σοφό και το νεώτερο αντιστασιακό πνεύμα ή όχι; Είναι από τη λογική την επιστήμη, την ποίηση και τη σοφία, καθώς και την αντιφασιστική και αγωνιστική θυσία ή όχι;

Έναν κλωτσοπατινάδα ποδοσφαιριστή σήμερα στην πατρίδα μας, τον πληρώνουν εκατομμύρια, για να μας φορτώνει και ήττες και ρεζιλία στις έξω χώρες. Ενώ, ένας αληθινός ποιητής που είναι κι ανθρωπιστής, κι ο ευγενέστερος δάσκαλος και πλάστης των ψυχών, δεν υπολογίζεται καν αν υπάρχει σήμερα, κι αριστουργήματα να γράφει... εκτός βέβαια, από κάποια ονόματα που φκιάζανε οι περιστάσεις, οι φατρίες, οι τύχες και τα κόμματα.

Τί άλλο αγαθό θα είχαμε να επιδείξουμε σαν Έλληνες στους ξένους, από την ευφυΐα, το πνεύμα το ατίμητο; Κρίμα και για την Πολιτεία και για τα σωματεία, που δίνουν τόσο λίγη σημασία.

Πριν από μέρες έγιναν επικρίσεις για τις αγορές βιβλίων στην ΕΕΛ και παραιτήθηκε το μέλος του Δ. Συμ/λίου Μ. Λυγίζος. Προς τι λοιπόν η ύπαρξη των τόσων λογοτεχνικών σωματείων; Γιατί τίτλους μερικών «σνομπισμό» και «ονόρε»;

Τα σωματεία είναι ενώσεις κοινών συμφερόντων για συνδικαλιστικούς αγώνες και προάσπιση των δικαιωμάτων των μελών. Τι ωφελούν όταν δεν ενδιαφέρονται γιαυτά, η δεν εισακούονται; Πολλοί συνάδελφοι και καλοί ποιητές, έμειναν πάλι εφέτος έξω από το παρσιδί των 40.000 δρχ. Πρώτος παραπονέθηκε δίκαια ο άξιος ποιητής και συνεργάτης μας Αντώνης Κυριακόπουλος. Έπειτα κι ο δουλευτάρης λογοτέχνης Γιώργος Βρέλλης, και άλλοι πολλοί. Αλλά, δεν μας παίρνει ο χώρος' και «θου κύριε» παραπέρα.

Ένας όρος του νόμπελ

Δεν ξέρω γιατί ορισμένοι θιασώτες, αλλά και προσποιούμενοι τους επαναστά-

τες ιδεολόγους, επιμένουν να διεκδικούν βραβείο Νόμπελ! Αφού αυτό, βρίσκεται και κατευθύνεται και απονέμεται από συντηρητικές δυνάμεις της Ευρώπης και των ΗΠΑ! Γιατί αγνοούν ότι ο ίδιος ο Αλφρέδος Νόμπελ, προσδιορίζει στη Διαθήκη του, τον εξής όρο;

«Με τη μορφή των βραβείων, ένα μέρος των χρημάτων θα πάει στον τομέα της Λογοτεχνίας, σε συγγραφείς που θα έχουν δημιουργήσει το πιο έξοχο έργο με ιδεαλιστικές τάσεις».

Εάν οι προσποιούμενοι τους μη ιδεαλιστές, υλιστές συγγραφείς, το επιδίδουν με κάθε τρόπο, ή το ονειρεύονται κακώς, τότε σκοπεύουν στο χρήμα και στην εκμείωση τιμής που δεν τους ανήκει. Γίνονται αντιφατικοί, ανακολουθοί με τον εαυτό τους και υποκριτικοί σαν ιδεολόγοι για τους άλλους. Κριμα που απ' τ' αρχαία χρόνια ο Περιανδρος έλεγε:

«Τίποτα μην κάνεις για χρήματα».

Παρατηρήσεις σε Συμπόσιο

Για το μαρξιστικό συμπόσιο που έγινε στα Γιάννινα, από τη Φιλοσ. Σχολή το Νοέμβρη, σημειώσαμε τις εξής παρατηρήσεις που παραθέτουμε πολύ συνοπτικά και περιεχτικά, έτσι για κάποιες αλήθειες που πρέπει να ειπωθούν, με πρόθεση επικοδομητικής κριτικής.

- 1) Και τις 3 μέρες λειτούργησε διαλεκτικά.
- 2) Είχε πολλούς ομιλητές και συμπιέσε το χρόνο στις ερωταπαντήσεις, στα σχόλια και τις παρατηρήσεις.
- 3) Το παραφόρτωσαν με πολύ ακαδημαϊσμό και ανούσια φιλολογία.
- 4) Πολλές εισηγήσεις και ανακοινώσεις δεν είχαν αυτές καθ' αυτές ενότητες κι αλληλουχία.
- 5) Ο τίτλος «Ο Καρλ Μαρξ και η φιλοσοφία» δεν ανταποκρίθηκε ταιριαστά στα θέματα των ομιλητών.
- 6) Η πρώτη μέρα είχε υπερβολικό φόρτο ανάλυσης στον Χέγγελ.
- 7) Η ταύτιση Φρόυντ-Νίτσε με τον Μαρξ της εισήγησης του κ. Τ. Μπουγά ήταν μάλλον άτυχη.
- 8) Συχνή πυκνή και ανιαρή στάθηκε από πολλούς ομιλητές η αναφορά στον Αλτουσέρ.
- 9) Ασουνάρτητη, σουρεαλιστική, ήταν η ομιλία ενός απίθανου κοινωνιολόγου κ. Γ. Βέλτσου, σε σημείο που κι

ο ίδιος δεν καταλαβαίνει τι έλεγε.

- 10) Δυσνόητες οι ανακοινώσεις των κ. Κ. Ψυχοπαίδη, Α. Κουτούγκου και Α. Δεληγώργη.
- 11) Αδύναμες και με ανάλογα κενά του Η. Θερμού και Θ. Γραμματά.
- 12) Εξαιρετικά εντυπωσιακές των κ. Χρήστου Φράγκου, Γ. Πάσχου, Ε. Καψωμένου, Θ. Κεσσιδη, Χ. Νούτσου, Α. Λιάκου, Γ. Κουμακη και Ε. Καραμπιτσακη.
- 13) Από τις πιο ουσιαστικές και διδαχτικές που προβληματίσαν πότερο, ήταν οι συμμετοχές των κ. Αυγ. Μπαγιόνα, Ι. Σαμαρά, Β. Κύρκου, Θ. Βακαλιού, Ε. Μπιτσακη και Γ. Μανιατη.

Όμως πέρα από κάθε αυστηρή κρίση και άποψη, το Συμπόσιο σημείωσε σχετική επιτυχία στο έργο του. Τις εργασίες του καλυπτε κ' η ραδιοφωνία. Γενικά ένα τέτοιο συμπόσιο, ήταν και αποτέλεσμα των ευνοϊκών πολιτικών συνθηκών του τόπου μας και αποτελεί καλό σκηνό για το μέλλον που θα πρέπει να γίνει ένα δεύτερο με τίτλο και θέματα: «Ο Μαρξισμός στη σημερινή πραγματικότητα».

Για τον παπα-Γιάννη Μεσλιέ

Στο μαρξιστικό συμπόσιο στα Γιάννινα, οι πανεπιστημιακοί προφασόροι που αναφέρθηκαν στους πρωτοπόρους ουτοπιστές σοσιαλιστές: Φουριέ, Σ. Σιμόν και Ρ. Όουεν, λησμόνησαν τον πρωτοπόρο Γάλλο ιερέα, Γιάννη Μεσλιέ ή Μελιέ, που έδρασε 50 ολόκληρα χρόνια, με υποδειγματική ζωή και φώτισε και δίδαξε τον αγροτικό σοσιαλισμό, όπου, όταν πέθανε το 1733, το κατεστημένο, είχε απαγορεύσει ακόμα και την ταφή του στο Κερπινί της Β. Γαλλίας. Από την περιφημη Διαθήκη του, παραθέτουμε ένα απόσπασμά της:

«Οι καθοδηγητές του λαού, αιώνες τώρα, έπειθαν τους ανθρώπους, να 'χουν το βλέμμα τους καρφωμένο στον ουρανό. Αρκετά! Ας το στρέψουν επί τέλους και πάλι στη γη. Κουράστηκε το ανθρώπινο μυαλό ν' ασχολείται με ακατάληπτες θεολογίες, γελοίους μύθους, μ' αδιαπέραστα μυστήρια και παιδαριώδεις ιερουργίες' ας ασχοληθούμε με φυσικά πράγματα, με κατανοητά αντικείμενα, απτές αλήθειες και χρήσιμες γνώσεις...»

Διαμπόμπευση

(Για τα «οράματα και θάματα»)

Τον κορυφαίο ηγέτη κι εθνομάρτυρα του 1821 Μακρυγιάννη, με το τόσο φωτισμένο, τίμιο, ειλικρινό και μοναδικό μνημειακό ιστορικό του έργο, τον μείωσαν και τον καταράκωσαν οι μωροφιλοδοξοί αναδιφιστές κι επιδειξίες καλοθελητές με τα -στα κακά γεράματα- αρρωστημένα αποκυήματα της φαντασίας του.

Ο αείμνηστος Γιάννης Βλαχογιάννης αυθεντικός βιογράφος και σωτήρας αναστηλωτής του αμίμητου έργου, του αληθινού '21, Μακρυγιάννη, ήξερε πολύ καλά τι έκανε· κι είχε βαριά την κριτική του αποτίμηση στα «οράματα και θάματα» του γέρου στρατηγού, όταν τ' αποκήρυξε και τα εξόρκισε να μη βγουν ποτέ στη δημοσιότητα.

Όμως, τα γεροντικά βίτσια και η ανόητη φιλοδοξία να επιδείξει τ' όνομά του ένας Άγγελος Παπακώστας, πρόδωσε την εντολή του Βλαχογιάννη που του εμπιστεύτηκε το αρχείο του, κι αφού επιμελήθηκε τα θλιβερά φανταστικά κι ονειροπαρμένα γραψίδια του απελευθεμένου πριν εκπνεύσει λαϊκού ηγέτη, τα παράδωσε σε οργανισμό για έκδοση και τα τύπωσε το Δεκέμβρη η Εθνική Τράπεζα.

Όπως είναι γνωστό, οι πιότεροι άνθρωποι όταν γεράζουν, το ρίχνουν στα μεταφυσικά και χάνοντας τον εαυτό τους, βλέπουν στον ύπνο και στον ξύπνο τους, οπτασίες, οράματα, βρυκόλακες και θάματα, θεούς, αγγέλους και διαβόλους, δαιμονικά και τέρατα και κάνουν προσευχές στον άνεμο, να σώσουν την ψυχή τους (!) Όταν ο άνθρωπος ξεπέφτει έτσι από μυαλό κι από ψυχή, από ηθική δύναμη και αντοχή είναι αξιολύπητος. Γίνεται μια ιλαροτραγωδία και σφραγίζει το τέλος του άδοξα.

Ο Βλαχογιάννης, υπέροχο κι αδικημένο πνεύμα, έστησε σε υψηλό βάθρο τη μής κι αθανασίας τον Μακρυγιάννη με το άξιο έργο του. Αλλά, το άσχημο και το ανάξιο για το φως το μούντζωξε, και το καταχώνιασε, για να μη βγει ποτέ και μειώσει τη δόξα του στρατηγού. Μα να, που η ζωή και η φύση, δεν έχει μόνο ορθόκορμα και περήφανα δέντρα κι ανθρώπους, ψηλομέτωπους, ακοιφομέσια-

στους και λεβέντες. Έχει και κισσούς και κολλητσιίδες και ζιζάνια και αγριάδες και σφογγοκολάριους και γλείφτες, και κοιφομεσιάριους, που για να φανούν και να επιδειχτούνε μηχανεύονται τα πάντα.

Αυτά που δεν ήθελε και το άθλιο «Συγκρότημα» (τα βέβηλα και σκοτεινά το διατρέφουν). Αμόλησε μια μέρα το χοντρό του τον ποντίφηκα και σε μια γιορτή, όπως είδαμε και στην Τ.Υ. για τα «θάματα» και τα «οράματα» ο κουφιοκέφαλος, άδραξε την ευκαιρία και λέει στον κ. Σεραφείμ Τίκα (τον προκαθήμενο των «αγίων»): **«Δράττομαι της ευκαιρίας να σας προτείνω μακαριώτατε να ανακηρύξετε άγιο της εκκλησίας τον στρατηγό Μακρυγιάννη... γι αυτά του τα «οράματα» και τα «θάματα».**

Σκεφτείτε φίλοι μου τη διαμπόμπευση της αγαθής μνήμης του ήρωα εκείνου! Τι αίσχη είναι αυτά; Τι ασέβεια και ιεροσυλία στον μεγάλο εθνομάρτυρα; Ένας κουφιοκέφαλος καλοθελητής «φιλόλογος» να προτείνει σε ποιόν; Στον Σεραφείμ... ν' ανακηρύξει «άγιο» το Μακρυγιάννη πο· είναι τόσο θρονιασμένος στις καρδιές και στις συνειδήσεις των γενεών. Τον πολέμαρχο κι απελευθερωτή του '21, να τον πάμε «άγιο» για τους ναούς και τα καντήλια (!) Εχ κακομοίρα πατρίδα μου, πόσο ελεεινά ξεπέφτεις, όταν καθορίζουν την αξία και των πιό λαμπρών και καταξιωμένων από το λαό μορφών σου, κάποιοι Σαβοϊδηδες και Σία! Φρίξε κόσμε! Όσο για κάθε γέρο που φυραίνει... ισχύει το... «Κύριος μωραίνει»: Γιατί σωστά κι ο Μαρξ το είπε πως: ο άνθρωπος σε δυο καμπές της ηλικίας του το ρίχνει στα θεία. Μια όταν είναι μικρός και δεν έχει ακόμα το «γνώθι σ' αυτόν», και μια όταν χάνει στα γηρατειά τον εαυτό του. Αλλά, η περίπτωση για τα «οράματα και θάματα» είναι απλή. Ακόμα και η Έλλη Λαμπέτη πριν πεθάνει δήλωσε πως **«μόνο τα ωραία κι ωφέλιμα της ζωής είναι καλό να δείχνουμε».** Τ' άσχημο όταν δεν διδάσκουν για το αντίθετο, πρέπει να τα κρύβουμε.

Τέλος κι ο Πλούταρχος έχει δίκιο όταν λέει, σε νύχτες λογικής και παραξίας... **«οι τύραννοι σκοτώνουν τους γενναίους τη νύχτα».**

Για την παιδική λογοτεχνία

Στις 28 Δεκέμβρη, η ΕΡΤ, είχε μια εκπομπή για την παιδική λογοτεχνία. Συζητητές ήταν οι κυρίες Ζέη, Σαρρή και Βαλάση, γνωστές στο παιδικό βιβλίο και οι κύριοι Ντελόπουλος και Κυριτσόπουλος. Βέβαια οι κυρίες κάτι είπαν και πότε σε ουσία η κ. Αλ. Ζέη. Φαινονταν πως είχε καλή αισθητική κατάρτιση, επίγνωση και συνείδηση πάνω στην ψυχολογία του παιδόκοσμου, στα προβλήματα του είδους και στις ανάγκες τους. Ενώ οι άλλοι αποδειχτηκαν σχεδόν φτηνοί, πεζοί, πρόχειροι κι ανούσιοι, που άγγιξαν μόνο περιτομικά τις πραγματικές ανάγκες και την παιδική ψυχή.

Ιδιαίτερα ο δεύτερος, φάνηκε άσχετος από τέχνη λόγου και φυσικά για το τι θέλει σήμερα το παιδί, να διαπαιδαγωγηθεί σωστά και να διαπλάσει ηθική προσωπικότητα, για να βγει αύριο χρήσιμο μέλος στην κοινωνία.

Ούτε λίγο, ούτε πολύ, η τρίτη κυρία είπε: «Δεν μ' ενδιαφέρει να το καταλάβουν το παραμύθι τα παιδιά, αλλά, να το χαρούνε. (οξύμορο σχήμα). Πώς καλή μοντέρνα της εικονιστικής τέχνης κυρία... θα χαρεί η ψυχή του παιδιού, αν δεν το καταλάβει και δεν το χωνέψει το μυαλό του, για να βοηθήσει η λογική το συναίσθημα; Αλίμονο! Και ο δεύτερος κύριος είπε αλαλούμικα πράματα.

Είν' αλήθεια ότι στο χώρο του παιδικού βιβλίου τελευταία στη χώρα μας, δε βλέπεις παρά, χρώματα και εκόνες, φανταχτερά εξώφυλλα πολυτέλειες χαρτιού, κι από κείμενα... μπαρούφες.

Πολλά είναι τα που φταίνε και πήραν πολύ αέρα, άνθρωποι κι από τα δυο φύλλα, χομπιερίστες κι ανθρωπάκια, και διαφημίζονται κι επιδειχνονται σ' ένα κατ' εξοχή δύσκολο είδος λογοτεχνίας.

Φταίει βέβαια, η αουδοσία κ' η επιτηδειότητα των εκδοτών.

Φταίνε κάποιες γριές μιας «Λογοτεχνικής Συντροφιάς» που έχουν από χρόνια απομωραθεί ολότελα και μοιράζουν τα βραβειάκια τους... ν' αυτοπαρηγοριούνται (!)

Φταίνε και κάποιοι άλλοι, κατώτεροι κι ανίκανοι κριτές, που παρασταίνουν τις επιτροπές κι εγκρίνουνε την έκδοσή τους. Γιατί, έτσι φτάνουνε και στην Τ.Β. χωρίς να 'χουν κάτι νέο, πηγαίο, σοβαρό και γνήσιο να δώσουν, για τη διά-

πλαση των τρυφερών ψυχών και τη διαμόρφωση των χαρακτήρων τους.

Διασυνδέσεις και τμές

Ο Τσαρούχης είναι πάντα στο προσκήνιο της καλλιτεχνικής επικαιρότητας. Να σκεφτείτε το πόσο «ομοιος ομοίω πελάζει»... μίλησε στα 75χρονα του Κουν και στα 50χρονα του θεάτρου τέχνης που οργάνωσαν ποιοί περικαλώ: Για αρση πάσης αμφιβολίας ύποπτων διασυνδέσεων του γέρου Καρλου... οι ροταρισνοί της Αθήνας... και με επίσημο δείπνο προς τιμή του «δασκαλου» στο «Κίνγκ Τζωρτζ». Εκεί λοιπόν μίλησε ο Γιαννακός της ναυτοερωτικής... καθώς και αλλα... τεκνά (!) Και εκ έτη πολλά.

Οιδιπόδεια σεξοφαντασία

Η αλυσίδα των κανακαρηδων του «Συγκροτήματος» δημοσιογραφων και συγγραφεων, μας προσφεραν τελευταια, από το νέο τους οχυρό την τουβουλα... και του Κουμανταρέα την «Κυρια Κούλα». (29/12/βλέπετε). Τηλεταινία σεξοφαντασίας αρρωστημένη και διαστραμένη, αντί γιορτινού προγράμματος.

Αυτός ο καημένος ο πεζογράφος, έχει ως φαίνεται μια κάποια ψύχωση και υστερία, (μπορεί και από θύμα...) στην «αιμομιξία», όπως με το «Χαραλαμπο και τη μάνα του στο λουτρό» στα «Μηχανακία». Έτσι και στην «Κυρια Κούλα» που μας φλόμωσε ο σκηνοθετής του, με τις ίδιες και παρατραβηγμένες εικόνες του τραίνου. Το πως η σεβασμια κ. Κούλα ερωτεύεται έναν «Ζυγκολούλη της...

Οι ρέποντες στις ανωμαλίες βλέπετε, πιάνουν οιδιπόδεια συμπλέγματα, βγαίνουν, για να ροκανίζουν τα εκατομμύρια, οι φιλοφίλοι τα μανταρίνια της ΕΡΤ.

Ο γάτος που έγινε λιόντος

Και είπε μια μερα ένας γάτος.

– Ρε δε γινομαι κι εγώ λιόντος.

– Μα πως να γινεις λιόντος αφού εισαι γάτος:

Του λέει μια αλεπού.

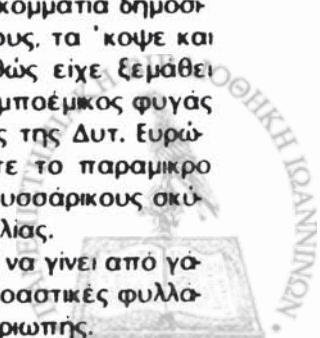
– Να, θα με δανείσεις λιγη εξυπνάδα από την πονηρια σου ρε κυρα-Μαρκώ... και θα βρω κορόιδα ζωακια να με παραδεχτούν και να με πιστέψουνε για λιονταρή βιβλιογράφο.

– Καλά σου δινω του είπε η αλεπού.

Και ο γάτος πήρε μερικά κομμάτια δημοσιογραφικά κείμενα από άλλους, τα 'κοψε και τα 'ραψε όπως-όπως, καθώς είχε ξεμάθει από χρόνια, όταν είχε γίνει μποέμικος φυγάς και μπερμπάντης στις γάτες της Δυτ. Ευρώπης... για να μη πάθει ούτε το παραμικρο νυχάκι του εδώ, από τους λυσσάρικους σκύλους της βιας και της ανωμαλίας.

Έτσι σκεφτηκε πως μπορεί να γίνει από γάτος κοντυλοφόρος σε μεγαλοαστικές φυλλάδες, λιόντος συγγραφέας περικλής.

Σκάρωσε λοιπόν μερικές σελίδες, τις πήγε

στο γνωστό και πιά συνεπή στην πλερωμή εκδοτικό οικο... Εκεί, κάποιιοι ανιδιοι κριτές περί γάτου, τις ενέκριναν και τις επικύρωσαν, τις στόλισε κι ο ίδιος στην όψη μ' ανάλογη σάλτσα περιαυτολογίας. Κι έτσι από κάποιους φίτσιλε φάτσιλε φατολήδες φασουλήδες, τζιντζιλε φιντζιλε κριτές, όπως θα 'λεγε κι ο Δυσσέα Αντρούτσος, φόρεσαν του γάτου τη λιοντή του συγγραφέα και κάνουν χρυσές δουλειές και παχαίνουν ακόμα πιά πολύ του γάτου τα σθέρκια (!)

Αχ, σπίτι ηθικών αρχών που σ' έκλεισαν και σε μαντάλωσαν οι επιτήδειοι οι γάτοι...

Αλίμονο στον έρμο τον ευκολόπιστο και πάντα προδομένο μας λαό! Πώς ν' απογλυτώσει από τους πονηρούς και κούφιους δοξομανείς γάτους που προβάλλουν σα «βενέτικα φλουριά» επιδειξης, σα γύφτικα σκεπάρια, και καπηλεύονται συστηματικά τα ιερά και όσια, ντε και καλά να γίνουνε από μάγκες γάτοι = λιονταρήδες συγγραφείς (!)

Ο Βάρναλης για τον Καβάφη κ' οι παρασυρμένοι

Πολλοί ευκολοπαράσι(ρ)τοι ρωμιοί, ακούοντες μπουζούκια (καθότι μπουζουκομανείς όντες) από την κομπανία Σαβολίδη και Σία... με τις νυχτόμερες κανοναωχίες και συγχορδίες του καβαφισμού, που μεταβάλουν και τη στιχογραφική ελνοσσία του Καβάφη σε θεράπουσα ποιητική πεμπτοσσία του «σύμπαντος κόσμου», κατά το «ώδινεν, μυσ και έτεκιν όρος». Χαιρούν άκρας υγείας, μόνο με λίγα συνάχια τη ανωμαλίας.

Οι Καβαφόφιλοι λοιπόν δεν έμαθαν ότι ο άρχων Βούδας της κωλοκαθιάς ποιητής τους, «δε ζήτησε να μετουσιώσει (όπως λέει κι ο Βάρναλης «Αισθ. Κριτ. Β'») στην τέχνη του μεγάλα πρόσωπα και μεγάλα γεγονότα της ελλην. ιστορίας. Το αντίθετο έκανε. Ανάστησε ασήμαντα γεγονότα και άγνωστα πρόσωπα, που δεν έπαιξαν κανένα σπουδαίο ρόλο στην πορεία του ιστορικού γίγνεσθαι. Δεν εμπνεύστηκε. Προσέξετε. Λιάλεξε τα θέματά του από την εποχή της παρακμής. Θέματα φθοράς και ματαιότητας της ζωής και της σκέψης. Και χρησιμοποίησε τάχα με σοβαροφάνεια συνηθισμένες κοινοτοπίες πατριωτών ρητόρων», ο απολλώνειος θεός τους, για να «διαλύουν τον κώνωπα και να καταπίνουν την κάμηλο» όλοι οι σνομπιστές και οι Σάντσοι της ουτοπίας, κουφιοκεφαλάκηδες της μόδας της τρελοκαμπέρας, της απαξίας και της άγνοιας. Ακόμα ασχολούνται με το πρωταγείο της αθεράπευτης καβαφίτιδας... μέχρι παρωξυσμού. (Ο κόσμος βλέπετε δε διαβάζει για να 'χει προσωπική γνώμη, πωά, αφήνεται σε ό,τι ακούει από γκουρουίδες, χαφγκρίσηδες και βραχμαυπάτες (!)

Καβαφοκαπηλείας το ανάγνωσμα

Η υπόθεση καβαφισμού με όλα τα τεκνά της, έχει σαπίσει και παραβρωμίσει κι από τυχαροπαστους και τυχοδιωχτικούς εκδότες που καιροφυλαχτούν, για να τυπώνουν κάθε απαίσιο είδωλο, όταν έρχεται σε παραδιαφήμιση, για να εξαπατούν τους αφελείς και ξιπασμένους βιβλιόφιλους, όπως π.χ. με «υδατογραφίες» με «υφασματογραφίες» με χειρ-χειρογραφίες, μεταξογραφίες, κοπρογραφίες του Καβάφη... και μη τ' ανακατώνετε (!)

Ίδου τι λέει κι ο πεζογράφος Γ. Ιωάννου για τους καβαφοκάπηλους. Λίνουμε ένα απόσπασμα, από το 101 τεύχος του «Γιατί» που έχει πικρές αλήθειες για το άχρηστο, το νοσηρό και σάπιο καβαφοεμπόριο που γίνεται αδιάσταχα, από τους βέβηλους εκμεταλλευτές, στους αφελείς.

Για τον Παλαμά δόθηκαν ευκαιρίες και έγιναν και μερικές ομιλίες και για τον Καζαντζάκη έγιναν... Είναι βλέπετε αυτά τα περιοδικά. Αυτά δεν τα υποχρέωσε κανένας να κάνουν τιμητικά τεύχη για τον Καβάφη... 'Ότι υπάρχει μια δόσις υπερβολής στις εκδηλώσεις δεν υπάρχει αμφιβολία, εγώ μολονότι έγραψα μερικά πράγματα για τον Καβάφη που πάντοτε εδώ που τα λέμε ήθελα να το κάνω, εντούτοις επιμένω ότι υπάρχει πάρα πολύ μεγάλη υπερβολή, γιατί υπάρχουν και άτομα που δεν είναι και τόσο αδώα. Δηλαδή αποζούν πιά, είναι όπως θα λέγαμε «καβαφοκάπηλοι»! Υπάρχουν τέτοιοι συστηματικοί, οι οποίοι, από αυτό, έχουν γίνει ονόματα, έχουν γίνει καθηγητές, έχουν γίνει ότι θέλουν. Αυτοί δεν ήτανε βέβαια αδώοι της υπερβολής... (άρπαχτη κ. Σαβολίδη εκ των ένδον...). Πάντως υπήρξε μια πολύ μεγάλη έμφαση στον Καβάφη.

Αυτά έψωψε ο πολυπροβλημένος Γ. Ιωάννου.

Εμείς, όσο ζούμε, θ' αγωνιζόμαστε για την αλήθεια. Γιατί κ' η ιστορία των γραμμάτων, δίνεται ψεύτικη, ανάλογα με τα συμφέροντα, τα τυφλά αισθήματα, τις πλάνες, τις προκαταλήψεις, τις κάθε είδους αδυναμίες. Κόντρα λοιπόν στο ψέμα, στην υπερβολή και στην απάτη. Οι μορφές διαστρεβλώνονται, τα όρια της αξίας τους παραχαράζονται. Η ζωή είναι σύντομη κ' οι άνθρωποι παρασύρονται κι επηρεάζονται εύκολα, από τα πολιτικά και φιλολογικά κατεστημένα σε μια χώρα. Αλλά και σε μια κοινωνία αλαλούμικη, (όπως κατάντησε η δική μας) που κάνει την τρίχα=τρίχιά, το σπουργίτι=αιτό και το μυρμήγκι=λιόντο.

Μέσα στον αλαλαγμό των ύμνων και των εγκωμίων του τ(ρ)υχερού Καβάφη, (τι τύχη παλαμάρι, με το «τρίγκιρι» που την είχε ο ερίφης, καθώς τα παλαμάρια... τα γλάντησε καλά και με λίγα γραψίδια μοναχά). Να τι λέει ένας Γ άλλος

φιλόλογος ο Γκαλάλ Αλεξανδρινός κι αυτός, από πατέρα Αιγύπτιο και μάνα Σαμιώτισσα, που ζει στο Λονδίνο, και αποκαλεί τον Καβάφη σε δημοσίευσμά του «...άγλωσσο Έλληνα». Ο Γκαλάλ πιστεύει ότι: «η αγλωσσία του Καβάφη, τον εμπόδισε να γίνει μεγάλος ποιητής, αλλά, από την άλλη τον οδήγησε σ' έναν απογυμνωμένο ποιητικό λόγο...».

Παρντόν, αν το πρόσωπο ή το θέμα κοίρασε. Η αλήθεια βρίσκεται σε άμυνα.

Ο Κατσιμπαλης στο Σεφέρη για τον Καβάφη

Ας ειπωθούν και τουτ' ακόμα για τον Καβάφη, κι έξω απ' τα δόντια... που ας πάρουν σόδες μπόλικες οι παχίδερμοι, οι τυφλοί και πορωμένοι δήθεν ειδήμονες ειδήλων. Ας ξεκαθαριστεί καλύτερα αυτό που τονίζει κι ο Τίμος Μαλάνος:

Ή είναι ο Κ. ποιητής εμπνευστής, γνήσιος και πηγαίος, ή είναι φκιαχτός, επιτήδειος, λεξιθήρας, που έπαιρνε τις λέξεις μια-μια και τις τοποθετούσε έντεχνα, μιμητικά (έτσι διαμόρφωσε και στίλ) πάνω στους στίχους του, μεθοδικά, από την πλούσια βιβλιοθήκη των αρχαίων που διέθετε σπίτι του στην Αλεξάνδρεια.

Ένας άνθρωπος του λογοτεχνικού κόσμου, φίλος των ποιητών (και σε μερικούς συμπαραστάτης και μαικήνας) των τελευταίων δεκαετιών του 19 αι. και των πρώτων ως το 1960-65 του 20 αιώνα, ο Γιώργος ο Κατσιμπαλης, ευλκρινής κι ανιδιοτελής, που ζούσε και γνώριζε από την καλή και την κακή όλα σχεδόν τα τοτινά αστέρια των γραμμάτων, να τι γράφει σ' επιστολή του προς τον Σεφέρη στις 16.10.32 ο επιμελητής των απάντων του Παλαμά, Κατσιμπαλης για τον Καβάφη ανάμεσα σ' άλλα:

«...Κατάπληξη μονάχα σου προξενεί η έλλειψη κάθε βάθους, κάθε στοχαστικότητας στην ομιλία του. Παίρνει ένα σπουδαίο κι επίσημο ύφος, για να σου πει τα πιό ασήμαντα ή μηδαμινά πράγματα, τονίζοντάς τα με υπολογισμένο στόμφο, σαν να μιλάει για την αιωνιότητα. Π.χ. «Εκτιμώ... πολύ... τον Παπαδιαμάντη» ή «Ευχαριστώ... πολύ... (σ.σ. αυτό τό 'λεγε και ο Γκιζίκης) για το τάδε πράγμα». Δηλ. σαν νά 'λεγε «Εγώ ο Καβάφης, προσέξτε το καλά αυτό, εκτιμώ ή ευχαριστώ κλπ.» Σ' αυ-

τό φαντάζομαι νά...χει συντελέσει το περιβάλλον των κολάκων και κιναιδών που τον περιστοιχίζει στην Αλεξάνδρεια. Οπωσδήποτε δεν τον φανταζόμουν τόσο κούφιο. Όταν τον αποχωρίστηκα, έμεινα μονάχα με την εντύπωση ενός πονηρότατου ανθρώπου με εύκολο και κοινό πνεύμα, χωρίς τίποτ' άλλο που να προδίδει τον καλλιτέχνη, ή απλώς τον διανοούμενο. Εδώ και λίγες μέρες τον ξαναντάμωσα στο ατελιέ του Τόμπρου. Μόλις και μετά βίας έριξε μερικές ματιές στα έργα. Με φώναξε κοντά του και δείχνοντάς μου ένα τεράστιο Καποδίστρια που αποτελείώνει τώρα ο Τόμπρος για το Ναύπλιο, κι ύστερα ένα γυμνό γυναικός που ήταν λίγο παρακάτω, μου είπε: «Δε μου λες, Κατσιμπαλη, ποια είναι αυτή; Η Καποδίστρια;» Και χαχά τα γέλια ώσπου πνίγηκε κι άρχισε να ξεφυσάει από τη σωλήνα σαν ατμομηχανή. Τον σιχάθηκα. Τι αντίθεση με τον Παλαμά! Και να υπάρχουν άνθρωποι που να τολμούν να τον συγκρίνουν μαζί του. Α-σιχτήρ!...»

Έλειπ' απ' όλ' αυτά, οι καβαφόφιλοι ας πιασύνε ξίδι... γιατί τον παρατράβηξαν τον αμανέ και υποχρεωνόμαστε κι εμείς να κάνουμε κατάχρηση του χώρου μας, γιατί εκείνοι επιμένουν με το «έτος» του, να επισκιάζουν... και Παλαμά και Καζαντζάκη και δλους τους άλλους κορυφαίους, με τον ειδωλοποιημένο σιντεκνό τους.

Και... σε γραμματόσημο

Τύπωσαν και υπερτίμησαν τον Καβάφη και σε 20δραχμο γραμματόσημο, (τάδε έφη Σαβοΐδης) μ' εκείνη τη φωτογραφία που είναι σαν μουστόγρια και σαν φραγκοπαναγιά (!) Σαν να μην έφταναν οι υπερβολές και τα βούκινα (τύπος, Τ.Υ., ραδιόφωνο, περιοδικά, βιβλία, μυσταγωγίες, αφιερώματα κλπ.). Τον έκαναν «άγιο» και με πολλά λιβάνια που 'καψαν φαίνεται από τα ευρηματικά του... περιπτώματα.

Κι ύστερα, απορούν πολλοί το πως πνικώνει το νέφος κ' οι αθηναίοι νιώθουνε δύσπνοια απ' τη μπόχα». Αμ τραβάει βλέπετε την κλίκα του κατεστημένου και η χαλκομανία σε προσώπατα με... «τέχνη χαβούζας» καθώς έγραφε κι ο φίλος μου

Κ. Αβραάμ στην «Πν. Ρούμελη», «η βρωμιά τραβάει τους βρωμιάρηδες».

Το κουβέρονο μας, δεν τίμησε άλλους κι άλλους που θυσιάστηκαν για λευτεριά, για λαό και για πατρίδα. Δεν τίμησαν σε γραμματόσημα, πολλούς ήρωες και μάρτυρες του '21, μήτε της Εθνικής Αντίστασης! Σκεφτείτε τι παραχάραξη των αξιών γίνεται! Αγνωμοσύνη, λήθη κι ενταφιασμός σε γενναίους και προοδευτικούς αγωνιστές... Κι ευγνωμοσύνες και τιμές, σε δειλούς κι αχρείαστους ατομικιστές. Μ' ένα λόγο μασκαράλίκια (!)

Δεν είδαμε σε γραμματόσημα πρωτολόγους των αγωνιστικών γραμμάτων και των επαναστάσεων όπως π.χ. έναν Ρήγα, έναν Κατσαντώνη έναν Σκυλόσοφο, έναν Πατροκοσμά, έναν Ψαλίδα, έναν Βηλαρά, έναν Νικολίδη, έναν Κάλρη και τόσους άλλους. Δεν είδαμε από την Εθν. Αντίσταση έναν Σαράφη, έναν Βελουχιώτη, έναν Πυρομάγλου ή κορυφαίους πνευματικούς ταγούς, όπως ήταν ο Γληνός, ο Βάρναλης, ο Ρώτας. Αλλά και άλλοι αγνοί και τίμιοι αγωνιστές πατριώτες ποιητές σαν τον Καρβούνη, τον Κοτζιούλα, τον Αγγουλέ κλπ... Και βλέπουμε και σε γραμματόσημα παντού τον Καβάφη (!) Τι ξεπεσμός!

Τιμωρίες

Ένας δ/ντής χορωδίας στη Ραδιοφωνία της Αθήνας Αντ. Κοντογεωργίου, έφαγε πρόσφατα ένα «τεσκερέ αλτίμ» για 6 μήνες από την ΕΡΤ = Καμπανέλη-Ρωμαίο. Πολλοί μουσικάνοι διαμαρτυρήθηκαν αλλά... «κοντός ψαλμός αλληλουτία»!

Αφορμή γιατί, μη νομίσετε πως στάθηκε κανα συνάχι. Αλλ' επειδή έδωσε συναυλία μ' έργα Ελλήνων συνθετών πάνω σε ποίηση Καβάφη (!) Πού είσαι Σαβοΐδη μας να προστατέψεις το παιδί σου; Έγινες από τα παρασκήνια τόσο πολυ-τεκνο-σύντεκνος και το θυσιάζεις; Κρίμα! Έκανε βλέπετε το «θαύμα» της κι εδώ, η γρουσουζιά η καβαφική αθλιότητα.

Ενημερώσεις και «μεγαλίκια»

Ήταν κάποτε, κάποια Έλενα Χουζούρη μαθήτριά στο «Ρίζο» (έχει από καιρό πηδήξει στον αστικό τύπο, γιατί έτσι γίνεται σχεδόν πάντα με τους ανήσυχους νέους, που μαθαίνουν στο κασιδίκο κεφάλι του ψουκαρά λαού) κι έγραφε

κάθε μέρα για το Γιάννη Ρίτσο. Πού βρίσκεται. Πού ταξιδεύει. Πού προσκαλείται. Πού και πως στιχομαγειρεύει κ.ο.κ. (Σα να μην υπήρχαν άλλοι ποιητές στην τόσο ποιητική μας Ελλάδα! Λόξα το Δία και τον Απόλλωνα, όλ' οι ρωμιοί γράφουν· κ' οι πιότεροι είναι στιχουργοί και ποιητάρηδες).

Η Χουζούρη είχε λοιπόν αυτό το προσωπολατρικό κουσούρι. Μα να, που φεύγοντας από κει, άφησε στο ποδάρι της μian Ευτυχία Καρύδη. Τούτη βέβαια, μπορεί να μη γράφει κάθε μέρα, αλλά, αφιερώνει κάθε βδομάδα στο «7ήμερο» σελίδες για τον παραπροβλημένο και παραδιαφημισμένο υπερτυχερό Γιαννάκη μας· και υπογράφει τότε με τ' αρχικά της Ε.Κ. και τότε μ' αέριο τ' όνομά της.

Ευτυχώς που κι από την Ευτυχία, δεν μένουμε ανημέρωτοι κάθε Κυριακή, για το πώς πέρασε «ο μεγαλύτερος ζων ποιητής του κόσμου» την εβδομάδα του. Αν πήγε στη Σάμο. Αν στιχούργησε στη Σάμο. Αν περνάει διακοπές στη Σάμο. Αν μας έφερε ελιές από τη Σάμο. Πού πέρασε τη γιορτή του, τ' αι-Γιαννιού. Γιατί ακόμα δεν έγινε ακαδημαϊκός (γιαυτό διαμαρτύρεται κι ο Χα(ρδα)βέλας στα «Νέα»). Ποιό ίδρυμα τον έκανε επίτιμο. Πού απάγγειλε το γνωστό του ποίημα «ειρήνη» καθώς τό 'χει μόνιμη ρεζέρβα στην τσέπη του, τόσους χρόνια μαζί με τ' άλλο του ΕΑΜ «τα 3 γράμματα». Πού και πώς βραβεύτηκε. Πού και πως κούνησε τη μύτη του. Πού και πώς έβαψε τα μαλλιά του. Το πώς και πότε κρεμάει τα λιλιά του κλπ. Ε ρε ψυχή μου, τι θα γινόμαστε αν δεν είχαμε αυτά τα συχνά πυκνά «μεγαλίκια» λιβάνια! Και πως χάθηκαν τα μέτρα στο πολύ το «Κύριε ελέησον»; Αφού τούτος είναι ο «μεγαλύτερος ποιητής του κόσμου» (το είπε ο Αραγκόν) κι όχι ο Καβάφης «του σύμπαντος» (και μ' όλα τα ζωικά βασίλεια) που λέει κι ο καφερός ο Σαβοΐδης του «διευθυντηρίου». Αλλά παρντόν περικαλώ. Αν αυτοί καρπώνονται όλο το μεγαλίκι... τι θα γίνει ο κακομοίρης ο άλλος, που είν' αλήθεια ο «μεγαλύτερος ποιητής του κόσμου» στο Ψυχικό (;). Μάλιστα. Αυτός είναι ο πιό ευτυχής... γιατί είναι και μοναχός του. Αυτός το λέει και το πιστεύει. Κι όποιος φτερνιστεί, με γειά του με χαρά του.

Δεν ξέρω φίλοι μου, τι θα είμαστε, αν δεν είχαμε αυτό το ποέτικο τρανιλίκι. Πάντως είμαστε ευτυχείς που δεν έχουμε μόνο την Ευτυχία Καρύδη, να μας κερνάει ξινές καρυδόπιτες... παρά έχουμε και άλλους που γράφουν στις 18-12-83 «Τρέξτε ν' αγοράσετε τον «Αρίστο των στιγμών του ύπνου» αλλά και το σουρεαλιστικό αφιστούργημα της απωθημένης πορνολογίας του ποιητή «Τα Παράξενα πράγματα» (sik) (!)

Κι έχεις και το Μίκη... που αν τον ξεχάσουν μια μέρα οι εφημερίδες, με το δίκιο του γίνεται Ιερεμιάδας, σειφήνας και μαινάδας.

Αλλ' αντί να τραβήξουνε τ' αντί του Ρίτσου

για τα εκτρωματικά του, αυτά αισχη, ν' αποσι-
ρει τα «Παράξενα πράματα» από την κυκλοφο-
ρία, εξακολουθούν να του συσταίνονται όλα τα
γελοία του αισχρολογήματα και να τον έχουν
βούδα και λάμα κι αλάθητο πάπα, για να πλοι-
τίζει κ' η γριά η Κέρδαινα.

Κι ο «Αρίστος» που σημαίνει αναγραμματι-
σμός του αόριστου, (Παιγνίδια του Γιαννάκη
μας για αιγυπτιακές εντιπώσεις) και τα «Ερω-
τικά» του. Κι εκείνος ο «Βολιδοσκόπος» του...
φτίστε τα μη βασκαθούν (!) Γρήγορα μη χάσε-
τε τα κελεπούρια και τα καμαρώνουν μόνοι
τους οι ακρισιάρχες. Ενώ οι πολλοί παρασημέ-
νοι... ακόμα δεν ανοίγουν τα μάτια τους ν'
αποκτήσουν κρίση κι ειθύνη δική τους. Να μά-
θουν το κάθε έργο τέχνης να το κρίνουν από
την ωφελιμότητά του. Να, τι γράφει σε μια
επωδή της η Ε. Καριόδη

«... Ο Γ. Ρίτσος, ο ποιητής της προοδευτι-
κής, της κομματικής ποίησης, στέλνει το
κοινωνικό, το ιδεολογικό μήνυμά του μέσα
και απ' αυτήν την ηδονή. Αυτή είναι η μα-
γεία του! Θα μπορούσε να πει κάποιος όχι
σ' αυτό το μήνυμα;...»

Ε λοιπόν της λέμε εμείς όχι, για όποιους στα
παραπάνω «έργα» του αισχροίς κι ανώμαλως
στίχους. Και κάνει μεγάλο λάθος για κείνο το
«κομματικής» για ένα ιστορικά επαναστατικό
κόμμα, με θεωρητικές αρχές διαλεκτικής κι αν-
τικειμενικής βοήθειας κι αξιοποίησης όλων των
ταλέντων του λαού. Ο Ρίτσος έχει παρατηρηθεί
κι ως έχει αποτιμηθεί σαν λιρικός και μεταφι-
σικός, από σοβαρούς κριτικούς κύκλους, κι
από τον φίλο του τον Πρεβελάκη. Πώς λοιπόν
είναι «κομματική» όταν δεν είναι επαναστατική;
Και πώς δεν γράφει γι' άλλους ποιητές... πλην
μόνο για το ίνδαμά της;

Ελπίζουμε όμως, πως κάποτε θα περάσει ο
καιρός και ο σιγμός των ειδώλων. Γιατί, άμα
θες να λέγεται ιδεολόγος, πρέπει να 'σαι πάν-
τοτε και να το αποδείχνεις έμπραχτα. Κανένας
σοβαρός ακόμα δεν ασχολήθηκε στον ελλαδικό
χώρο, για τα «Παράξενα πράματα» του κ. Γι-
αννάκη. Όλοι τους αναρωτιούνται βρίσκονται
φαίνεται σε σκέψη και περισυλλογή. Α. παρντόν
έγραψε μια κ. Φαίδρα... που έφαγε σα λουκου-
μάδες αυτά τα περιπτώματα του ποιητή και της
φάνηκαν -μ' όλη τη λεχτική τους «ζοκοπού-
ρα»- μοσχοβόλια κι αρώματα πρώτης (!) Έτσι,
«απωλέσασα» ίσως και το τελευταίο ίχνος της
φαιδρότητας η Φαίδρα... χαρακτήρισε το «έρ-
γο» ούτε λίγο ούτε πολύ «αριστοτέλεσμα» (!)
Μάλιστα... έγινε και προκλητική. Σε πρόσφατο
«εφταήμερο», Απειλεί κιόλας (!) «Ας τολμή-
σει» όποιος κοτίσει να κακοχαρακτηρίσει τα
«Παράξενα πράματα» και θά 'χει ν' αντιμετω-
πίσει τα φαιδρά και κούφια βόλια της κ. Φαί-
δρας (!) Πίσω μου σ' έχω σατανά! Ε, λοιπόν, το
αποτόλμησε ο λεβέντης ποιητής Αντώνης Κυρι-
ακόπουλος και το αποκάλεσε δημόσια «αποχω-

ρητήριο»... Το τολμούμε κι εμείς και το επαλη-
θεύουμε και το προσυπογράφουμε. Και επιπλέ-
ον... την πληροφορούμε ότι: «οι γυναίκες όταν
φτάνουν λίγο προ του τέλους του βίου
τους... τρώνε πάστες και οι πάστες αυτές,
είναι μουχλιασμένες...» έλεγε ο Χάμσιν.

Πετροχάρικο «φιλότιμο»

Ο Πετροχάρης εφέτος με το βραβείο Οικράνη
(που το 'χει δικό του κι όπου θέλει το δίνει) το
πρόσφερε μποναμά στον εκδότη κ. Καριόδη
που έχει τον «Ίκαρο». Έριξε βλέπετε και σ'
αυτόν μια γέφυρα από «φιλότιμο» «μεθερμη-
νεύόμενο» εκδοτικό «ντερέσο». Έτσι τα μετρά-
ει πάντα ο τετραπέρατος αλώπηκας αυτά τα
βραβείακια, με τη μέθοδο της σ'ιναλλαγής και
του «σοι δίνω, μοι δίνεις».

Και ο κ. Καριόδης το θεώρησε είπε: «Το πιο
μεγάλο παράσημο» γιατίόν, στον σ'ιπαρχτο
(για το λαό) ποιητικό του βίο. Κι ως ήτανε κρι-
μένος μια ζωή στο πατάρι του εκδοτικού του
οίκου. Αυτό θα πει να 'χεις είνους και φίλους,
να 'σαι και ποιητής εκδότης. Ούτε που το πε-
ριμενε, είπε κι έτριβε ο άνθρωπος τα μάτια του
από «λόγους εσωτερικών αμφιβολιών» όπως
τόνισε. «Το γεγονός -δήλωσε- ότι ζούσα πάν-
τα με μια αμφιβολία για το αν αξίζω σαν
ποιητής, το γεγονός ότι παιδεύομαι πάρα
πολύ να γράφω, με είχαν οδηγήσει σε μια
συμπληγή απόφαση μέσα μου να μην εκδώσω
τίποτα».

Έδωσε λοιπόν τη χαριστική βολή μόνος του,
για την αξία του, γιατί, αφοτόν του 'χανε ξανα-
δώσει οι 12 βραβεία... είχε 14 ολάκερα χρόνια
να ξαναδημοσιεύσει στίχους. Συγχαίρουμε την
ειλικρίνειά του και το ανεπίγνωστο της αξίας
του από τον ίδιο, όσο κι αν τονε κολάκεισαν
ορισμένοι φίλοι του ποιητές... για να τους πει
σε καμιά εκδοσούλα τους... το «γες».

Ε ρε κατεργάρο Πετροχάρο, σίγουρα θα κά-
νεις σε καμιά γερή έκδοση το βραβειμένο
σου... κοιμάρω (!)

Καθιερώσεις και διαψεύσεις

Γιατί καθιερώνουν τόσο εύκολα κι αβασά-
νιστα «μεγάλους» ορισμένους ηγέτες και
ποιητές; Γιατί δεν περιμένουν ν' αποδη-
μούνε από τη ζωή, κ' ύστερα να τους κα-
ταξιώνουν; Η κρίση βέβαια είναι ελεύθερο
δικαίωμα και χρέος. Αλλ' ας μη βιαζόμα-
στε στα μέτρα. Οι βιαστικοί κριτές με τους
υπερβολικούς χαρακτηρισμούς, διαψεύδο-
νται από τις πράξεις και τα έργα των «με-
γάλων».

Οι παραξία «μεγάλοι»... μεθάν από τη
δοτή και χαρισματική δόξα και παρεκλί-

νουν και παρεκτρέπονται όσο ζούνε. Γιατί, δεν υπολογίζουν πως η ζωή, στις τόσες της διακυμάνσεις, έχει και πειρασμούς και σκάνδαλα, και παρασυρμούς κι αδυναμίες, που αυτοαναιρούνε πρόσωπα και πράματα;

Ας αναφέρουμε μόνο δυο παραδείγματα από την πολιτική ζωή και δυο από την πνευματική:

Τραγουδούσαμε στην Εθνική Αντίσταση το 1942-45 το «Ζαχαριάδη» στα βουνά, χωρίς και να τον ξέρουμε ακόμα και αποδείχτηκε πως όσοι ζούμε σήμερα και θυμόμαστε εκείνον τον ύμνο, ντρεπόμαστε γιατί ανικανότητες και τις σκαρτσύνες του «ηγέτη».

Επαινούσαμε τον Ν. Χρουτσώφ αργότερα ως ευφή παράγοντα της διεθνούς πολιτικής, με μεγάλες αρετές και μετά, οι πράξεις του απόδειξαν ότι ήταν ένας κούφιος τενεκές, που έβλαψε πολύ τη σοσιαλ-Ανατολή.

Από τα γράμματά μας, εγκωμιάστηκε και χαιδεύτηκε κατά κόρο ο Λουντέμης (για να γίνει εκατομμυριούχος ο εκδότης του ο «Δωρικός». Μα στο τέλος ο Μενέλης καταλάσπωσε τους ευεργέτες του, κι έγινε κι αντισοσιαλιστικός.

Το ίδιο συνέβη και με τον Δ. Χατζή κ.α. Ας μη λησμονούμε λοιπόν ότι: ο χρόνος είναι ο πατέρας της αλήθειας και της δικαιοσύνης. Κι όπως θά'λεγε ο Αισχύλος «εκδιδάσκει πανθ' ο γηράσκων χρόνος». (Ο χρόνος που μας γηράζει, μας τα διδάσκει όλα).

Ντανταϊσμοί και λαχανογραφίες

Οι λέξεις και οι χαρακτηρισμοί έχουν χάσει το νόημά τους για τον λαχανογράφο κριτικό του παλιού κιν/γράφου Σ. των «Νέων». (Δίνουμ' αξία στον ίδιο να τ' αναφέρουμε ολόκληρο τ' όνομά του). Οι κακίες πό'χει μέσα του και τις εκδηλώνει κύρια κάθε Σάββατο μ' αστήριχτες επικρίσεις σ' αληθινούς κι αγωνιστές συγγραφείς... και οι γλοιώδεις και γελοίες κολακίες του, για φίλους του και ημετέρους, μέσα στο κοπάδι που σελαγίζει ο ποντίφηκας του Συγκροτήματος, είναι φαιδρές κι ανεκδιήγητες. Προτείνουμε στους συνάδελφους να μη του κάνουν τιμή και του στέλνουν νέο βιβλίο τους, αυτού του αλαλούμ κακού κριτικού γιατί όπως και νά'ναι, άμα δεν είσαι του συναφιού του, θα το υποτιμήσει. Αυτοί που γράφουν βέ-

βαια σουρεαλιστικά, ας τονε χαίρονται το σαββατιανό τους καρδινάλιο. Πρέπει όμως όλοι να ξέρουν, πως σ' αυτόν, οι έννοιες των λέξεων κακοποιούνται, κι όσοι γράφουν ακαταλαβίστικα... ο ντανταϊστής Σ. τους δίνει ευνοιοφιλικό χρησμό και τους αποκαλεί «κορυφαίους» και «κλασσικούς» (!) Για το ντανταϊσμό (σουρεαλισμό) έγραφε μάλιστα στις 10/12/83 (μέρα Σάββατο που δε βλέπει κι ο τύφλιακας το φίδι) ότι:

«Ο νανταϊσμός πέρ' από την τέχνη επηρέασε βαθύτατα τον τρόπο σκέψης, τον τρόπο ζωής του αιώνα μας». Το κίνημα δηλαδή της αυτόματης αλόγευτης γραφής «τουτέστι» ασυναρτησίας και τρέλας, πάει να μας πει πως επικράτησε και... τρελάθηκε ο κόσμος όλος. (Γελάτε σκύλοι νταμαρλήδες).

Μα εμείς, θα λέγαμε πως: οι πονηρές και σκοτεινές δυνάμεις... αυτή την τρέλα (όσο κι αν είναι μεταδοτική) δεν κατάφεραν να τη σπείρουν παντού. Οι λαοί κρατούν τη λογική και την ωφέλιμη τέχνη τους, γιατί αυτή έχουν ανάγκη στη ζωή τους.

Το ρεύμα εκείνο γεννήθηκε πέρασε - όπως κι άλλα αντικοινωνικά- και δε στάθηκε, παρά μόνο, σα μια παρωνυχίδα, μια αχνή κι ανώφελη καταγραφή στην ιστορία της δυτικοευρωπαϊκής ποίησης. Σα μια επιπόνηση φυγής από την πραγματικότητα που την εφεύραν τότε οι: Θ. Γκωτιέ, Α. Μπρετόν και Τρ. Τζαρά. Ήταν στις πρώτες δεκαετίες του αιώνα μας. Κίνηση αντιδραστική, για σύγχυση κι αποπροσανατολισμό, που ξεπεράστηκε. Κι ας αφήσουμε τα οργανέτα του κ. Σαβοΐδη και Σίας να χύνουν συχνά σαν τις σουπιές τα μελανά τους δηλητήρια, για την ορθόδοξη κοινωνική και διαπαιδαγωγική μας τέχνη.

Αντινομικά κι ασύμφορα

Ανοίγω ένα βράδυ το ένα κανάλι της Τ.Β. και βλέπω: νεκραναστημένες μορφές και μήνες γνωστών κιναιδων ποιητών. Άρα τιμή και καλλιέργεια ηθών παρακμής, διαφθοράς και υστερίας.

Ανοίγω το άλλο = καλογερισμό, έμφαση μοναστικού βίου, από καλόγριες και καλόγηρους. Άρα, εκμυστηριασμός σε μυστικιστικά σκοτάδια που 'σμιγαν με ποιητικά αποφράδια. «Τουτέστι» αντικοινωνικές απραξίες και πιασδρομήσεις. Κι ακολούθησαν γκαγκαστερικά σήριαλ αμερικάνικα. Τέτοια θέματα και ακροάματα είναι αναχρονιστικά και ανώφελα, μπροστά σε υπέροχα και διδαχτικά έργα του Τσάρλι Τσάπλιν, της βιογραφίας του Μωξ, της Οκτωβρι-

Πολιτικοκοινωνικά κεντρίσματα

Λόγια που κόννε
του Στέλιου Κεντρή

Ο Συγγραφέας έχει χρέος να γράφει την αλήθεια. Δηλαδή, δεν πρέπει να την αρνείται, ούτε να την παραλείπει, κι ούτε να τη μασκαρεύει. Η αλήθεια είναι χρήσιμη, όταν μετατρέπεται σε ενέργεια.

Κλωτσοσκούφι και σαμάρι

Βούιξε ο κόσμος όλος για το περί Ντεκτάς «κράτος» που δεν ήταν παρά ένα νέας μορφής πραξικοπημα της CIA...

Άλλωστε τι είναι ο Ντεκτάς; Ένα κουφιοκέφαλο οργανέτο των κυρίων του... Αμερικάνων. Θυμάστε που κάποτε πήγε να κάνει μπάνιο στη θάλασσα... και θα πνιγόταν αν δεν τονε γλύτωνε ένας Ελληνοκύπριος φοιτητής; Και ο Τουρκαλάς του είπε: «Είσαι ο σωτήρας μου».

Μα εδώ το πράγμα είναι ξεκαθαρο. Έχουμε μια χώρα με 80% ελληνικό πληθυσμό. Πολιτικά δήθεν ανεξάρτητη. Ενώ στρατιωτικά και οικονομικά εξαρτημένη από τους Αγγλοαμερικάνους.

Η Κύπρος μας λοιπόν, έχει δυο αφέντες στο σβέρκο της. Την παίζουν κλωτσοσκούφι. Κι όχι μόνο την κουμαντάρουν όπως θέλουν,

νης Επανάστασης και ορισμένων άλλων γαλλικών ταινιών. Αυτά όμως είναι μετρημένα, τσιγκοίτικα, ενώ τ' άλλα, τα πολλά, είναι απλόχερα, αντινομικά κι ασύμφορα για μια σοσιαλισμοκρατική και λαοπρόβλητη κυβέρνηση.

Οι παπαδοκράτες για τα καλογερικά, είναι οικονομικά ισχυροί και δεν τολμάει βέβαια εύκολα κανείς να τους θίξει· κι ας μη δε χωνεύουν κατά βάθος τους πολλούς δεσποτάδες οι πρόεδροι κ.κ. Καραμανλής και Τσάτσος· θέλουν δε θέλουν, τους δέχονται, αφού είναι άγγελοι φύλακες στα συντηρητικά και ταξικά συμφέροντα. Όμως, ο καημένος ο λαός, ως πότε θ' ανέχεται στα «περί διαγραμμάτων» και πολιτιστικών πραγμάτων καθέκαστα, τον δερβέναγα κ. Σαβοΐδη, που συστηματικά σε ραδιόφωνο και τηλεόραση προβάλλει τους συγγενείς και φίλους, ζώντες και τεθνεώτες... σκαφαβίους και τερα-κότες;

την κηδεμονεύουν και την τρώνε λιγη λιγη (καθώς, τρώγοντας ανοιγ' η ορεξη) αλλά, βρίσκεται κι ανίσχυρη στα ξένα πολεμοκοπηλα βίτσια. Από τα δυτικά, οι Άγγλοι με τις βάσεις τους. Κι από τα ΒΑ... οι Αμερικάνοι με τις δικές τους βάσεις. Κι εκεί που να είχαν ζάλη στο κεφαλι με τον Κυπριανού και τον Εζεκια... έβαλαν τον Ντεκτάς, έναν κλωτομπόκια, χατζηβατικό υπηρέτη, να κάνει πάντα ντουμπέκι. Θα μπορούσαν ακόμα να βάλουν και τον Σαμψών (πού τον ταίξει αλήθεια η CIA, και δεν τον ακούμε τελευταία!)

Γιαυτό «φταίει το γομάρι... και θαράμε το σαμάρι;» Ο Ντεκτάς είναι ένα εκτελεστικό όργανο. Και η υποθεση του «κράτους» του, είναι, νέας επινοητικής μοδας προβοκάτσια. Και ήταν ευνοητο για τους Αμερικάνους, να το κάνουν, αφού όλη η Τουρκία είναι δική τους αποικία. Κατα τ' άλλα, οι Κύπριοι, έχουν «ελευθερία» (!) Κ' οι δυο χιλιάδες όμηροι μας... δεν ξερούμε αν ζούνε, κι ας πέρασαν δέκα ολακερα χρόνια από τότε! Πάντως, οι Τούρκοι είναι «φίλοι» και «σύμμαχοι» στο ΝΑΤΟ (!)

Οι χρονοθόρες δικές

Τι γίνεται με το νέο νόμο των δικαστηριακών υποθέσεων; Ο επί της Δικαιοσύνης κ. υπουργός, δήλωσε ότι, οι αποφάσεις των δικαστηρίων, θα βγαίνουν γρήγορα και θα τελκώνουν από το ξέμπλεγμα των νόμων γρηγορα. Άμποτε μάγκα κυρ-Μαγκάκη! Αλλά πώς και πότε; Τέτοια νομοσχέδια γιατί να εκκρεμούν ασυζήτητα κι αφηφιστά; Κι όταν εμπίπτουν και θιγούνε συμφέροντα... αποσύρονται κιόλας. Φαίνεται πως η κυβέρνηση κι ο κ. Μαγκάκης, συμπόνεσαν τον μέχρι ση

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΙΣΤΑΝΣΚΑΝ

μερα ταλαιπωρο και πολυβάσανο κοσμάκη ποῦ ετοι και μπλέκει στις μεγγενες και στα τυφλά δίχτυα των (β)ρωμέικων άνομων νόμων... άντε να βρει το δίκιο του. Μια ζωή τα δικαστήρια θα του βυζαίνουνε το μόχτο, κ' η αγωνία κ' η οδύνη θα του σαρακιάζουν την ψυχή! Αν επισπεύσουν οι αρμόδιοι το νομοσχέδιο αυτό, που καταργεί τη διαιώνιση των υποθέσεων, θά 'ναι ένα βήμα ευεργεσίας, που θα θεραπεύσει πολλές δικαστηριακές πληγές, του δεινοπαθημένου μας λαού. Να λιγοστεύουνε τα ετερόχρονα, τα χρονοβόρα και ψυχοφθόρα δικαστήριά του. Για να μη φτάνει σε σημείο να λέει:

**«Ούτε στον άδη χώριο
ούτε στο ρωμέικο δίκιο».**

**«'Η κάλιο ένας κακός συμβιβασμός
παρά ένα καλό δικαστήριο».**

Ραμαμπάτες και μαντζούνια

Οι χαρο-κρίσηδες στην Αθήνα, μαυλίζουν τα νιοφύντανα κι αλάλητα πουλιά, τους έφηβους, μόλις ξεπετιούνται, με διάφορα δέλεαρ... «εν μέσαις Αθήναις». Τα παίρνουν στα σκοτεινά τους άντρα... τάχα για φεστιβάλ... τάχα για να σώσει την ψυχή τους ο θεός ο κρίσινα (!) (βαράτε με άπλητο βοϊδοπατσά). Τα θρέφουν καλά τα από 14 ως 18 χρόνων θύματά τους, γιατί ' είναι πάνω στο ξεπέταγμα τους. Τρυφερά πιτσούνια, που μόλις βγάζουν φτερά να πετάξουν... κι ας μη **«δε βγήκαν από το τσόφλι τους»** που λέει κι ο Μακρυγιάννης. Τα μεθάνε με μαντζούνια και υπερβατικές μουσικές για πλύσεις εγκεφάλων και παραζάλες, φαντασιοκοπικά ολάιτς, γκεμπελοικά ψέματα, δαιμονιοτέρατα και ούφο, γεύματα με «ινδικές κουζίνες» και προσευχές με **«χάρε ράμα, ράμα-ράμα, χάρε-χάρε»**.

'Ετοι αρπάζουν οι cíομαφίες τα παιδιά από τις οικογενειακές αγκάλες. Τα ξεστρατίζουν και τα διαφθείρουν!... Πού 'σαι φίλε του λαού εισαγγελέα Θεοφανόπουλε... για να τους φουντάρεις όλους αυτούς τους μαφιόζους που έρχονται από το Αμέρικα και στήνουν παγίδες και καταστρέφουν τη νεολαία μας. Πως να σ' ευχαριστήσουν οι παθούσες φιλίες για τις μηνύσεις που 'κανες στους κρινοπράχτορες της μαντζουνοποισίας που ήρθι. μόδα απάτης, σαν από τα παλιά νεκρομαντεία κι εδώ στη **«μπάτε σκύλοι αλόστε»** χώρα! Εδώ, που τελευταία, μας έρχονται αδιόσταχτοι, σαν τα τραγιά, με φούντες και κέρατα στις κεφαλές (!)

'Αμποτε, νά 'ταν άλλοι 10 Θεοφανόπουλοι... Και τότε το κακό θα χτυπιόταν αποτελεσματικότερα κι όχι μόνο από ανθρώπους που μετριούνται στα 5 δάχτυλα.

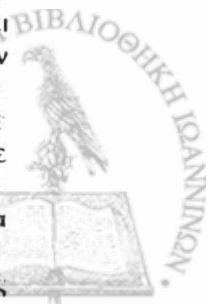
Ε, ρε πατρώνα διαφθορομάνα Αμερική, που κουβαλάς εδώ τόσο προκλητικά, όλες τις τρέλες σου, άλλοτε ανοιχτές κι άλλοτε καλυμένες και με πέπλα «πουριτανικού ευσεβισμού» (!) Μα ξέρουμε πως, κάτω από τα γάντια σου, το τέρας έχει νύχια δολερά. Ξεσκίζει λίγο λίγο τις ψυχές και τις σάρκες του λαού!

Αλλ' όπως έγραψε κι ο προφασόρος του υποχείριου καπιταλιστικού καιροσκοπισμού, κ. Θεοφύλακτος Παπακωνσταντίνου (του ξέφυγε φαίνεται τούτη η αλήθεια) ότι: **«Ο άνθρωπος της Αμερικής, κυνηγά εις βαθμόν έξαλλον την υλικήν επιτυχίαν, εν ονόματι της οποίας αγνοείται οιοσδήποτε ηθικός φραγμός, εξαφανίζεται κάθε έννοια αξίας και στραγγαλίζονται όλα τα ευγενή συναισθήματα».**

'Αδοξη συνέντευξη

Στις 25 Οκτώβρη, συνεργείο από 4 ερπιτζήδες (ΕΡΤ 2) στην Αθήνα, υπό τον κ. Δημαρά, επιδίωξαν μια πλατιά συνέντευξη με τον δ/ντή της Επιθεώρησής μας κ. Μάλαμα. Πρώγματι, με τα τηλέφωνα, τον ανακάλυψαν σ' ένα τυπογραφείο στο Ψυρρή... και έσπευσαν με τις κάμερες...

Θέμα επικαιρότητας: ελληνοϊταλικός πολέμος, μεταξική δικτατορία και Εθνική Αντίσταση ΕΑΜ-ΕΛΑΣ, ΕΔΕΣ. Αφήγηση ετοιμολογική και πειστική. **«Η αλήθεια έξω από τα δόντια»**. Αναφορές σε μορφές, μνήμες κι επεισόδια. Συγκινητικά κι εντυπωσιακά βιώματα. Χαρακτηριστικά, αναμνηστικά περιστατικά και γεγονότα, με πρόσωπα, πράματα, χρονολογίες, σε μάχες με τους Ιταλούς και Γερμανούς. Συνέντευξη διδαχτική, όπου ενθουσίασε και τα παιδιά που την πήραν... όπως ομολόγησαν. Αλλά, που προσέκρουσε σαν αθώα βάρκα σε ύφαλα... στο μετερνίχειο κλίμα της ΕΡΤ. 'Ετσι, τη μεθεπόμενη στην εθνική γιορτή το βράδυ, στην προγραμματισμένη ώρα, αντί αυτής... ακούσαμε μπητλικά τραγούδια μπλα-μπλα (!) Και η εν επιγνώσει απαραπόνευτη ομιλία, δε βγήκε ποτέ στον αέρα! Η ερπιτζιδική ιντελιγκέντσια της παραφύλαξης του αστικάρικου κατεστημένου, δε χωράτεψε. Την πέρασε, ή δεν την πέρασε από ιεροεξεταστή... Μα την εκ-καμερόποιήσε (όπως λέμε την εκπαρθύρωσε) για να μη χαλάσει κ' η βιτρίνα, από τους μαλλούρηδες και τους ευνοούμενους της κλίμας

αφόγγους και λακέδες που προβάλλει συχνά... με τα ψεύτικα ταμπού της ιστορίας. Έτσι, την αυτοκτόνησαν. Μπορεί και κάνας διάκος, του χοροδεσπότη, της τάξης των «αδελφών», των μασώνων, κ.α. από το αντίζηλο κι εμπαιθιακό συναπάντημα των υψηλόμισθων «τζερεμέδων» στο ακουσμα και μόνο του ονόματος του δ'ντή μας... κούνησε το δάχτυλο στα παρασκήνια και τη δολοφόνησε! «Γαίαν λοιπόν ας έχει ελαφράν» και ζωήσε λόγου τους (!) Καμία κακοφάνια.

Λημοσύνες και συγκαλύψεις

Ο πρόεδρος της Δημοκρατίας, δε λημονεί φαίνεται το «ουδέν κακόν αμιγές καλού» σε σχέση με τους χουντικούς κορυδαλώτες. Θα λέει μέσα του κρυφά:

Αν δεν έκαναν εκείνοι την επταχρονη δικτατορία... δεν θα 'βρισκα εγώ την ευκαιρία να 'ρθω σα νέος μεσσίας κι εθνοσωτήρας να σαρώσω την κοπρία τ' Αυγεία του Παλατιού και να στρογγυλοκάτω εγώ στο θρόνο του... και χωρίς την άμεση εκλογή του λαού. Αλλά, έμεσα, με τους μακαντασηδες της Ερεδο-βουλής...

Γιαυτό με το λόγο της Θεσ/νίκης στις 26-10-83, έδωσε μεγαλοψυχα συχωροχάρτι και στις χουντικές κυβερνήσεις με το επιχείρημα πως: «Όσα έπραξαν όλες οι κυβερνήσεις της Δεξιάς, καλώς τα έπραξαν για το εθνικό συμφέρον...»

Είναι άραγε ο κ. πρόεδρος τόσο επιλησμων για το 40% της Κύπρου και του ελληνοκυπριακού λαού, που παραδώσαν οι χουντικοί το 1974 βορά στους Αμερικανοτουρκοίς; Ε, τότε, ας μας ζήσει το «εθνικό συμφέρον» (!) που τόσα και τόσα εγκλήματα έχει καλυφεί μέχρι σήμερα...

Βασιλο-περιουσιακά

- Τι εγένετο η βασιλική περιουσία εν Ελλάδι; Μπας και μουφλουζεψε;
- Μα τι λες καλέ; Ζει και βασιλεύει και ο Κώτσος ο χαδιάρης κάθε χρόνο την αρμέγει!...
- Γιατι μωρέ παιδια αφησατε κοτζάμ κουνελομάνα βαθαρική φαμίλια έξω από το ... «πατρής-θρησκεία-οικογένεια», να μαρτζώνει άδοξα στα πανηγύρια τα λοντρέζκα; Άπονοι κι αχάριστοι ρωμιοί.

- Το «μίασμα» τα φταιεί όλα...
- Τότε... καλά σας έκανε η χανιεροφαγού η βασιλομητέρα (!)

Ελεεινές παραελευθερίες

Μα τι απολυσώνα ελεεινή, κατάντησε η καημένη η Ελλαδίτσα μας, που δεν υπάρχει έλεγχος στον ξένο αλητικό μπατήρηκο και βρωμικο τουρισμό: Δεν έμεινε νησι κι ακρογυλλο αμαγάριστο. Δεν έμεινε γωνιά ακόπριστη από την ατομική κι ομαδική, την υπόκοσμη και παρασιτική κοινωνική αθλιότητα της Δύσης!

Μα σ' οποιο ξένο κράτος να μπεις, σε ρωτάνε στα συνορα: Έχεις λεφτά; Αν δεν έχεις, σε δαΐχνουν πίσω. Εδώ, τι σουδοσία και «ζεμανφουτισμός», τι παραελευθερία επικρατεί, προπαντων τα καλοκαιρία: Τι ζηπανιλκι και βρωμοκοπία, από την ξένη απενταρία: Δε νομίζω το κούβερνο κι ο λαός να 'χει ωφέλη, από μπατηρηδες και γυμνιστές στα ωραία νησιά μας, που τα μεταβαλουν σε κοπρώνες και θαβυλωνίες ηθών, κι ανομολογητων συνδρομων κακών! Όπως και στις πόλεες, διάφοροι κθαριστες τουρτουριστες, που μοιάζουν τριχοειδη σκέλεθρα, κοινωνικά ναυάγια, τι κέρδη μπορεί ν' αφήσουν; Την αλίπαστη κ' ισχνη κοπριά τους, που κι αυτή θα φαρμακώνει τον τόπο μας: 'Η τα χασίσια και τς ψείρες τους; Νομίζουμε πως πρέπει να υπαρξούν και στη χώρα μας κάποτε νόμοι αυστηροί, κράτος δικαιοσύνης κι ευταξίας. Όχι φιλανθρωπική απολυσώνα ασυδοσίας και παραελευθερίας. Γιατι θα πρεπει να μολυνόμαστε με τα χαμίνα του «ελευθεροκοσμικού» τουρισμού, όσοι «ανήκομεν εκ την Δύσιν» (;)

Μετονομασίες οδών

Είναι νομίζουμε, μέσα στη δικαιοδοσία του, δικαιο το αίτημα του λαού και των αιρετών αντιπροσώπων του, να παίρνει αποφάσεις με πλειοψηφίες στα Δημοτικά Συμβούλια, για την αλλαγή ορισμένων οδονομασκών.

Ήταν ίσως λάθος ο ισχυρισμός του πρώην υπουργού Εσωτερικών Γ. Γεννηματά πως «θ' απαγορεύεται στο εξής η μετονομασία των συγκεκριμένων ονομάτων σε όποιους δρόμους υπάρχουν σ' όλη τη χώρα». Εάν αυτά τα ονόματα, αποτελούν τοπωνύμια, έχει καλώς. Εάν εννοούσε και τα ονόματα των οδών, αυτό είναι άδικο, άτοπο κι αντιδημοκρατικό.

Ακουσθηκε ότι, ο κ υπουργός είπε τάχα, πως, και στην ΓΣΣΛ τιμούν οι δρόμους τα ονοματα τσάρων...

Στη χώρα μας από το 1915 και δώθε, με τις ανωμαλίες, φριδικές και πομπαιοδούρικές κυβερνήσεις... (θεός σχωρέσσις) γέμισαν τους δρόμους και τις λεωφόρους των ελληνικών πόλεων με βασιδικά ονοματα... ακόμα και δοσιλογικά, όπως π.χ. ενός Αμυραδάκη στην Κοκκινιά (καταγγέλλει Δ. Λιάτσου).

Κι αφού λοιπόν επιβραβεύονταν έτσι προκλητικά και στα μάτια τόσων γενιών το κακό, η ασοκρημία, το ψίμα και το έγκλημα, κι ο λαός που δεν ήταν νοικοκύρης στον τόπο του, έβλεπε με σπαραγμό την ιστορία του να διαστριβλώνεται και να γράφεται ψιύτεκη, σε πείσμα ποικίλων αφεντάδων... τώρα πιά, με μια λαοπρόβλητη κυβέρνηση Αλλαγής, γιατί να μην αλλάξει και τα ονόματα των βασιλιάδων, δικτατόρων και τυράννων από τους δρόμους του, και να τιμήσει επιτέλους κάποτε τους πραγματικούς και αληθινούς ήρωες και μάρτυρες;

Αυτό σφιίλουν να κάνουν όλα τα Δημοτικά Συμβούλια της χώρας, ανατρέποντας και κάθε τυχόν υπουργικό ισχυρισμό για τα «καλώς έχουν κερτημένα» των σουγχώρητων τυράννων.

Πρέπει κάποτε αυτός ο λαός, να γίνει με λόγους και πράξεις νοικοκύρης στον τόπο του.

«Προστασίες» και «γλυκάδια»

Ξέρετε ότι, οι Αμερικάνοι στην Τουρκία έχουν τέτοια επιτοασία και υψηλή προστασία στα δικαιώματα του τούρκικου λαού... που σκίζονται και κόβονται σαν οι χαισέδες και οδύρονται και ωρύνονται σαν άλλες Κασαντρες μ' έκθεισή τους... «για την τήρηση της συμφωνίας του Ελσίνκι»;

«Η διαπίστωση της έκθεσης περιγράφει με τα μελανότερα χρώματα τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Τουρκία». Διαπιστώνουν στην έκθεσή του και τα πιο άγρια βασανιστήρια, σε όποιον πέφτει στα νύχια των εθρηνικών και χουντικών δημίων. Οι κρατούμενοι υπερβαίνουν τις 50.000 και «υφίστανται φρικτά βασανιστήρια»! Αφόρητες συνθήκες διαβίωσης στις φυλακές. Απειργίες πείνας, καταδίκες, θάνατοι! Κι όλ' αυτά, προς νησπιρατικήν δόξαν των υψηλών «προστατών» της διεθνούς γκαγκανταρίας για τις ασφαλείς πλάτες των πητριλαίων της Μέσης Ανατολής. (Όπως καταστρίψαν εμάς το 1922 για τα πητριλαία της Μουσουλίας!). Σήμερα όμως είναι και η ανάγκη των βασίτων. Οίλουν νά'χουν όλο το έδαφος της Τουρκίας δικό τους, για ν' αριθμούν 152 θάσους, να στήνουν τους πύργους

λους όπου θέλουν, και στα πιο μαλακά υπογάστρια της ΓΣΣΛ.

Κακόμοιρ τουρκική λαέ, για τραγική σου ερωσία, σου 'στησαν και κάλπες επιτηγορίας... για να χρυσώσουν οι αδίσταχοι τα χότια του ζωντανού σου πθουμού! Είναι σα να θέλουν να σου γλυκάνουν το σοκράτσιο κάβιο και την ωμή κι απάνθρωπη δικτατορία, σου τη μετονομάζουν «δημοκρατία», όπως αποκαλούν το ξίδι κακή ώρα τους «γλυκάδι» (!)

Κλιμακώσεις κι επιθέσεις

Η τρέλα στους πολεμοκάπηλους, έχει γίνει τόσο εξωφρενική, που για να δικαιολογήσουν τις σφαγές των λαών, εϊπαν τα «γεράκια» του Πεντάγωνου για το Λίβανο και για τη Νικαράγουα, για το Ισάνι και τη Γρενάδα, ότι: Κάνουμε πρώτοι εισβολές και επιθέσεις για να μάθουμε αν και πότε, έχουν πρόθεση να μας επιθέθουν αυτοί, αλλά κ' οι οποιοδήποτε αντίπαλοι. Οίλουν δε θέλουν πόλεμο οι λαοί... εμείς θα ορμάμε πρώτοι σαν οι γύπες και θα «κλιμακώσουμε» τα μακελειά! Μέση Ανατολή, Ασία, Άπω Ανατολή, Αφρική και Λ. Αμερική. Κι αν σας βαστάει των Ευρωπαίων... ο Μπους έχει έτοιμα τα δάχτυλα στα κουμπιά των κρουζ... και στη διάθεση της σκοτισμένης διανοίας των λαών και των καπρίτσιων του θυμού και της τρέλας!

Να τι δήλωσαν πρόσφατα:

«Οι ΗΠΑ θα κλιμακώνουν τις πολεμικές προσπάθειες, προκειμένου να μάθουν πότε (sic) είναι πιθανό να γίνει μια τέτοια τρομοκρατική ενέργεια» από μέρους των λαών... ενάντια της (!)

Φτύστε το Γολιάθ μη βασκαθεί που τρίμι των καθ' είναι Λαβίθ και παύση καταπιληθία!

Πετούμενα πουλιά άνεμοι και κόλπα

- Τι αποικία είναι η Νότια Κορέα;
 - Βελτιωμένη έκδοση προτεκτοράτου των ΗΠΑ, με πλήρη αλλοτριωτική κατάσταση των αποίκων της!
 - Κι εκείνο το περιβόητο «Τζάμπο» με τα τόσα θύματα;...
 - Ήταν των αφεντικών τους. Πού θα τό 'βρισκαν εκείνοι;
 - Και τί γύρευε στον εναέριο χώρο της ΕΣΣΔ;
 - Μη πεις πως τό 'στειλαν τ' αφεντικά τους... Ο άνεμος το παράσυρε κι έκανε και λάθος ο πιλότος. Πολλές φορές το πάει κ' η μαγκούφα η πιξιδα... επίτηδες.
 - Αμ τότε είχε δικιο και ο πρωθυπουργός μας που πήρε δική του λογική κι ανεξάρτητη θέση' και δεν απηύθυνε καταδικη στους Ρώσους. Λάθος και οι μεν, λάθος και οι δε... «όλα γίνονται συνήθως κατά λάθος».
 - Καλά, και το πετούμενο πουλί απ' τα «ειρηνικά» περισσότερα του Ρέηγκαν, γιατί μπήκε στο έδαφος της Νεκαράγουας;
 - Διότι κι εκεί το παρέσυρε ο άνεμος (!)
 - Αμ το άλλο αμερικανικό που κατέρψαν οι Σύριοι στη χώρα τους;
 - Ε, κι εκεί το ξεπλάνεψε ο άνεμος (!)
 - Ρε τους άτιμους τους αλλόκοτους ανέμους, πως μας ανάβουν τους πολέμους!...
- Κ' ύστερα κατηγορούνε άδικα τους γιαγκήδες, τέτοιους «ευεργέτες» κι άγγελους «προστάτες» του «ελεύθερου κόσμου», ντροπή (!)
- Πάντως τώρα, δε χρειάζονται να παίρνουν άδειες για να πετούν και πάνω από τον εναέριο χώρο μας, ή και να προσγεκώνονται στο έδαφός μας.
- Γιατί;
 - Διότι σοφίζονται πολλά κόλπα. Πρόσφατα κι επειδή η Κυβέρνηση η δική μας, αντιμετώπιζει σχετικά, περήφανα το θέμα, επικαλέστηκαν «βλάβη αεροσκάφους» «έλλειψη καυσίμων» και δε συμμαζεύεται (!) Έτσι, έκαναν τη δουλειά τους όπως ήθελαν...
- Αυτό θα πει να 'χει κανείς αφέντες και τι αφέντες... = διεθνείς χωροφύλακες' που για να προστατεύσουν την ειρήνη του κόσμου... ανάβουνε πολέμους

και σφάζουν τους λαούς. Τι να κάνουμε: «Ανάγκα και θεοί πείθονται».

Ο θυθός των ΗΠΑ

Ο Τζωρτζ Όργουελ που είναι στην επικαιρότητα με το έργο του «1984», παίρνοντας αφορμή από 30 εκατ. Αμερικάνους που βρίσκονται σήμερα στην τάξη της φτώχειας και τα 10 εκατ. απ' αυτά είναι τα τρομερά αποβράσματα, βαλτωμένα στη λάσπη, στο βούρκο, στο θυθό της ζωής και της κόλασης (εγκληματίες, κακούργοι, κλέφτες, φονιάδες, τρελοί, αλήτες, πόρνες, χασκλήδες, χασισέμποροι κ.α.) γράφει ότι:

«Η Αριστερά ρωτάει:

Πως είναι δυνατόν να βελτιώσετε την ανθρώπινη φύση και τις ανθρώπινες συνθήκες, αν δεν αλλάξετε το σύστημα;

Και η Δεξιά αντικρούει:

Τι νόημα θα έχει η αλλαγή του συστήματος, αν πρώτα δεν αλλάξετε την ίδια την ανθρώπινη φύση;»

Ε, λοιπόν, αν δεν αλλάξει το σύστημα, πράμα που τό 'χει χωνέψει ο Όργουελ, δεν πρόκειται ν' αλλάξει η ανθρώπινη φύση. Αν δηλαδή, δεν οργανωθούν οι κοινωνίες με τη λογική, την επιστήμη, τη δικαιοσύνη, την ισότιμη ανθρωπιστική παιδεία, και την καθολική συμμετοχή στην εργασία και στην πρόοδο, τίποτα δεν αλλάζει. Στις ίδιες ταξικές διακρίσεις κι αντιθέσεις θα βρίσκονται οι άνθρωποι, κι «ο άνθρωπος στον άνθρωπο θα γίνεται λύκος».

Ο Τεντ Κένεντυ, ανήσυχος πριν 5 χρόνια έλεγε ότι: «η τάξη των φτωχών στις ΗΠΑ, αποτελεί το πό αποσιωπούμενο πρόβλημα, ένα πρόβλημα που απειλεί όλη την αμερικανική κοινωνία».

Παπικό συχώριο

- Τι είπε ο πάπας κώννης στον παραλίγο δολοφόνο του Αγκτσά, που τον επισκέφτηκε, για να τον συγχωρήσει ο «μεγαλόψυχος» στη φυλακή;
- Του είπε: Τέκνον μου, αφού σκότωσες τον κρυπτοκομμουνιστή τον Ιπεκτσι... «αφιενοτά σου αι αμαρτίαι». Σ' ευχαριστώ που παρολίγον θα μ' εξοπώστελνες κι εμέ εις τας μονάς τας αιωνίους!

Παστασιούτες και πέρσιγκ

Το ιταλικό πολιτικό κατεστημένο, απόδειξέ και με την εγκατάσταση των πέρσιγκ και κρουζ... πως είναι μια χώρα από τις πιά υποταχτικές, ως φαίνεται, της κυριαρχίας των ΗΠΑ. Το ότι σοσιαλιστές και κομμουνιστές ηγέτες εκεί, δεν έδειξαν τόση ευαισθησία σ' αυτό το αγχώδες και αγωνιστικό για τους λαούς της Δ. Ευρώπης πρόβλημα, συμπεραίνουμε πως κρίνουν μ' άλλα μέτρα και σταθμά την ισορροπία των πυρηνικών δυνάμεων οι παστασιούτες! Δηλαδή, το που είπαν στους πέρσιγκ «καλωσορίσατε» χωρίς διαμαρτυρίες, σαν εκείνες των γυναικών της Αγγλίας και των «πράσινων» της Δ. Γερμανίας, η κοινή γνώμη αυτό το είδε με λύπηση. Δεν ακούσαμε να γίνουν χαρακτηριστικές κινητοποιήσεις και διαδηλώσεις. Τους φονικούς διαβόλους με τα κέρατα εγκατέστησαν πλάι στα σπίτια τους, κι αυτοί... **«αγρόν αγόραζαν;»** Χάσκει ο θάνατος προ των πυλών τους -κι όχι μόνο γι' αυτούς, παρά για όλη την Ευρώπη- κι αυτοί τους καμαρώνουνε και τρώνε αμέριμνοι την παστασιούτα τους; Τί να υποθέσουμε; Μ' όλ' αυτά, πιστεύουμε ότι, ο ιταλικός λαός, φιλειρηνικός κι αγαπητός και una fatsa, una ratsa με μας, δεν πρέπει νά 'χει πολλούς νοσταλγούς του Μουσολίνι. Τώρα που το φάντασμα του χάρου, χλευάζει απειλητικά και σαρδόνια, τρίζοντας τα χαβλιόδοντά του, μέσα στη γωνιά τους, ας δείξουν το πάθος τους για την ειρήνη! Ποτέ δεν είναι αργά!

Δανειο-τεμπελίκια (!)

Οι Γιουγκοσλάβοι, από καμιά δεκαριά φυράματα, το καθώς είναι κούφια «σοσιαλιστικά» καρύδια - πλην των πονεμένων κοσσυφοπεδιανών που είναι Σκιπιτάροι ανταγωνίζονται τελευταία σε τεμπελιές, κλεψιές και δάνεια dolce vitas, τους Πολωνούς τ' «αγιόψυχου» του παντιφήκιου καθολικισμού. Ο Τίτο φαίνεται τους άφησε κακό ριζικό. Κρίμα στους αντιστασιακούς αγώνες του τοτινού Γιουγκοσλάβικου λαού, κατά του χιτλερικού φασισμού 1941-'45!

Σήμερα, η προκοπή τους, φαίνεται μετριασμένη, κίβδηλη... και προπάντων, τα χρέη τους, στους καπιταλιστές, έφτασαν τα 25 δισεκατομ. δολάρια. Εφέτος, η γριά πρωθυπουργίνα τους, κατάφερε λέει, με τα κόλπα της, ν' αποσπάσει κι άλλα 4 1/2 δις δολάρια, απ' τους Αμερικάνους. (Τώρα, τους έχουν βάλει παντού μέσα στη χώρα τους... για να μειώσουνε τα χρέη).

Να, πως προσχωρούν αγάλι αγάλι στων καπιταλιστάδων την αγκάλη... και δηλώνουν επίσημα ότι: **«η οικονομική τους ανάπτυξη, παρουσιάζει πτώση»**. Το πάνε βέβαια κι αλλιώς: Τι ανάγκη έχουν να δουλέψουν, αφού παίρνουν δάνεια και τα τρώνε έτοιμα... και τα γλεντοκοπάνε;

Αν ήταν καλή η δουλειά, δούλευαν κ' οι δεσποτάδες (!)

Γιὰ σου «Τρίτε κόσμε». Ε, ρε, χαρά στα δανειο-τεμπελίκια... και τ' αμέρικαν λάις κασιτερωμένα μπρίκια (!) «Φίλων» φίλτατοι... «πούνε-πούνε μάδε» (!)

Βραβεία τρέλας

Συκοφάντησαν τους πειρατικούς επιδρομείς του Ρέηγκαν στη Γρενάδα, ότι τάχα βομβάρδισαν επίτηδες και το Ψυχιατρείο ακόμα... και ότι, σκότωσαν και τους κακομοίρηδες του τρελούς! Μα τι λέτε ελόγου σας; Εδώ μακελεύονται κάθε μέρα οι φρόνιμοι... και οι τρελοί θα λογαριαστούνε; Κι αντί ευγνωμοσύνης για τους μακελάρηδες... νά 'χουμε και καταλαλιές; Γιατί δεν αναλογίζονται οι κακολόγοι ότι, αυτοί οι φόννοι ήταν ευεργετήματα ευθανασίας; Αν δεν πονέσει άλλωστε ο τρελός τον «τρελό» ή μάλλον ο αφηνιασμένος τρελάρας τον κακομοίρη τον τρελούτσικο, όπως ο φτωχός το φτωχό... τι θα θέλατε, να τον αφήνει να βασανίζεται;

'Αντε, αυτό έγινε στην καταπατημένη τη Γρενάδα... από τους υψηλούς κηδεμόνες «γρεναδιέρους». Αν θέλετε να τα λέμε κι έτσι κι αλλιώς... φρονούμε πως πρέπει να καθιερωθεί ένα ετήσιο νόμιπел τρέλας (!) Και τότε, όλα τα βραβεία θα τα κέρδιζαν οι λυσσασμένες τίγρεις και όλοι οι πολεμομπίζνεσμαν χιμπατζήδες της υπερατλαντίας χώρας των γκάγκστερ (!)

Αλαλούμ και τρέλα

- Πού φτάσαμε ορέ παιδιά στις μέρες μας;
- Στο αλαλούμ και ζήτω η τρέλα (!)
- Και ποιά τρέλα βρίσκεις εσύ πιά επικίνδυνη;
- Αυτή που σκοτώνει τους λαούς στο Σαλβατόρ, στη Νικαράγουα, στο Λίβανο, στο Τσαντ, και στην Ισλαμειάδα. Μήδεια, που πίνει αχόρταγα σα μέδουσα το αίμα των παιδιών της!...

Τρεμούλα κι αγωνία

- Όταν οι «άγγελοι» Αμερικάνοι εισβάλλουν σ' όποια χώρα που ο λαός της ζει ειρηνικά και φρονιμα... για να τον «προστατεύσουν» από «ενδεχόμενη» ανύπαρκτη απειλή... τι κάνει σήμερα η ανθρωπότητα και πώς αντιμετωπίζει αυτές τις «αγγελικές» επιδρομές;
- Τρέμει ο κόσμος όλος από την αγωνία της πυρηνικής καταστροφής!

Κι ο καημένος ο Άβερελ Χάριμαν (εδώ δε σηκώνει αστεία) προσφατα σε άρθρο του («Βήμα» 8-1-84) κεραυνώνει τον Ρήγκαν και με τούτα τα λόγια:

Ο πρόεδρος Ρήγκαν πρέπει να είναι διατεθειμένος και πρόθυμος να διαπραγματευτεί. Θα πρέπει να επιδιώκει την πρόοδο περισσότερο από το να καταδικάζει τη Σοβιετική Ένωση.

Επιλογή μας πρέπει να είναι η αποτροπή του πολέμου και όχι η προετοιμασία του. Όχι ο ανταγωνισμός των εξοπλισμών. Αλλά, ο περιορισμός των όπλων. Όχι ο θάνατος πάνω στη γη. Αλλά, ένας καλύτερος και ασφαλέστερος κόσμος.

Απύραυλες ζώνες και αντινομίες

Επαινετή η διάσκεψη στην Αθήνα, εμπειρογνωμόνων των βαλκανικών χωρών για απύραυλη ζώνη στη Χερσόνησο μας... Κι έχει περικαλώ από το 1958 αυτή η ταλαιπωρη υπόθεση, που σέρνεται και διατυμπανίζεται κάθε τόσο... Με γειά και με χαρά! Οι Ρουμάνοι μάλιστα, είχαν από τότε προτεραιότητα και πρωτοβουλίες πολλών διαβουλεύσεων και παρασυνελεύσεων... χωρίς δυστυχώς αποτέλεσμα! Δεν πειράζει. Κουβέντες να

γίνονται. Καλές είναι κι αυτές. «Απ' την αναβροχιά, καλό είν' και το χαλάζι». Όμως από την τράπεζα των διαπραγματεύσεων... λείπουν οι αντιπρόσωποι μιας χώρας. Είναι η Αλβανία, κι έχει τους λόγους της. Αναρωτήθηκαν άραγε οι δικοί μας ιθύνοντες, μήπως έχουνε δίκιο που δεν έρχονται; Γιατί από τη μια μιλάνε για ομοφυχία ανάμεσα στους βαλκανικούς λαούς, κι από την άλλη κρατούν το νόμο της μεταξικής δικτατορίας περί «εμπόλεμης κατάστασης» με το φίλο κι αδερφό αλβανικό λαό; Ενώ πριν λίγες μέρες υπογραφήκε στα Τίρανα Συμφωνία Ελλάδας-Αλβανίας, σε βασικά και ζωτικά για μας προϊόντα... που ξεπερνάν για φέτος τα 50 εκατομ. δολάρια; Τι αντινομίες είναι αυτές; Χώρια που οι Τούρκοι κάνουν και κόνξες για συμμετοχή, ενώ οι αφέντες τους Αμερικάνοι κοκορεύονται με τις 152 βάσεις μέσα στο εδαφός τους!

Σύσταση

Προσοχή. Το «Πολυτεχνείο»... αυτό το ιερό και μέγα αγωνιστικό και απολυτρωτικό σου σύμβολο λαέ, το εκμεταλλεύονται επιτήδειοι και καπηλεύονται τα όσια του και κάθε γνησιότητά του, εκδότες και κοντιλοφόροι, και άλλοιπραματευτές που ήταν απόντες στο επικό εκείνο δράμα: δειλοί τριπλωμένοι στα καβούκια τους, γλεντοκόποι, φυγομάχοι, καιροσκόποι, στα ήσυχασαλόνια... στη Δυτική Ευρώπη.

Το νου σου, λαέ, άνοιξε τα μάτια σου. Εντόπισε τα όψιμα νόθα και πονηρά κατασκευάσματα και περιφρόνησέ τα.

Τίμα τα γνήσια έργα των αγνών παιδιών σου, τις τίμιες πράξεις, τους αληθινούς πατριώτες. Απομόνωσε τους φυγομάχους που λιποταχτούν στις κρίσιμες ώρες σου.

Τίμα τους πιστούς αγωνιστές, που ποτέ δε σ' εγκατέλειψαν που πάντα σου παραστάθηκαν και μπρος και πλάι σου και πάντοτε μαζί σου.

Λάμπρου Μάλαμα

«Η Μάνα του Βορρά»

(Περιήγηση, ανθρωπογεωγραφία, κοινωνιολογία, ποίηση, κριτική, ψυχολογία, ιστορία, προοπτική κλπ.)

Με την Πειθώ των Αριθμών

Η πυθαγόρεια λογική σε γεγονότα από διάφορες επίσημες στατιστικές

- Μέσα στο 1982 η ΕΡΤ παρουσίασε 355 αμερικάνικα σήριαλ και 5 ρωσικά.
- Το τελευταίο τρίμηνο στη χώρα μας, έγιναν 4.500 (θρησκευτικοί και πολιτικοί) ελληνοαραβικοί γάμοι.
- Στη 10ετία που πέρασε, από το 1970 ως το 1981, η Ελλάδα σε στατιστική τροχιάων ατυχημάτων ήρθε τρίτη σε όλο τον κόσμο μετά από την Τουρκία και την Πορτογαλία. Είχαμε δηλαδή 13.164 νεκρούς και 65.308 τραυματίες.
- Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τ' ανθρώπινα δικαιώματα έκανε 3.000 καταγγελίες για παραβιάσεις μέσα στο 1983.
- Στο χρόνο που πέρασε, πέθαναν σ' όλη τη γη 15 εκατομμύρια παιδιά, από ασιτείες, αρρώστιες και πείνες.
- Σύμφωνα μ' επίσημα ερευνητικά στοιχεία τα 30 στα 100 παιδιά που γεννιούνται στον κόσμο πεθαίνουν σ' ένα μήνα. Στο πέρασμα ενός χρόνου, τυφλώνονται 220.000, από έλλειψη βιταμίνης Α, και 175 εκατ. δεν πάνε σε σχολείο.
- Κάθε χρόνο πεθαίνουν 1 εκατ. παιδιά σ' όλον τον πλανήτη από υποσιτισμό. Μόνο στις χώρες των Άνδεων 11½ εκατ. υποσιτίζονται. Σ' όλες τις χώρες υποσιτίζονται 700 εκατ. παιδιά, και 300 εκατ. δεν έχουν να πιούνε καθαρό νερό.
- Στη Λατινική Αμερική, πεθαίνουν από πείνα κάθε χρόνο, πάνω από 600.000 άνθρωποι. Και υποφέρουν από υποσιτισμό 120 εκατ. Λατινοαμερικάνοι, δηλ. το 1/3 του πληθυσμού της.
- Δυο εκατομμύρια Αυστραλών ζούνε σε κατάσταση φτώχειας. Εκεί η προνομιούχα τάξη που ανέρχεται σε 10% μέσα στο 1981-82 πήρε το 29% του εθνικού εισοδήματος. Σήμερα στη χώρα αυτή, οι άνεργοι ανέρχονται σε 1 εκατομμύριο.
- Για τους εξοπλισμούς ξοδεύονται 2 δις δολάρια την ημέρα σε όλο τον κόσμο.
- Τα έξοδα ενός αεριωθούμενου, μπορούν ν' αναπτύξουν 40.000 χωριά.
- Ο τ. δικτάτορας της Νικαράγουας, είχε συγκεντρώσει περιουσία 450 εκατ. δολάρια.
- Για την περιφρούρηση του Ρήγκαν στην Ιαπωνία, κινητοποιήθηκαν 300.000 αστυνομικοί και στη Ν. Κορέα 100.000.
- Τα 3/4 του πληθυσμού στη Δυτική Γερμανία, είναι ταγμένοι κατά των «επιθετικών» πυρηνικών πυραύλων πέρσιγκ και κρουζ.
- Ο δείκτης του πληθωρισμού στη Γιουγκοσλαβία το 1983, έφτασε στο 40%. Η χώρα αυτή έχει εξωτερικά χρέη που ανέρχονται πάνω από 20 δισεκατομμύρια δολάρια και η ανεργία πλήττει το 12% του πληθυσμού.
- Σε 2 δισεκατ. και 25 εκατ. ζωές θα στοιχίσει ένας πυρηνικός πόλεμος, σύμφωνα με υπολογισμούς Σοβιετικού γιατρού της Ακαδημίας Επιστημών.
- Σε 152 ανέρχονται οι αμερικανικές βάσεις στην Τουρκία.
- Μέσα στο 1983 έγιναν 48 πυρηνικές δοκιμές.
- Σε 32 εκατ. ανέρχονται οι άνεργοι στις δυτικές χώρες.

Μηνύματα στο «Ελεύθερο Πνεύμα»

Αγαπητέ μου Λάμπρο,

Σε χαίρομαι για τη ζωντάνια και τη μαχητικότητα σου. Δε χαρίζεις κάστανα σε κανένα. Όλες σχεδόν τις διαμαρτυρίες σου τις συνυπογράφω, γιατί κάτι το πολύ σάπιο υπάρχει ακόμα στο «Βασίλειο της Δανιμαρκίας» μας. Κυριαρχούν και πάλι ασύστολα νέα παράσιτα της πιο ελεεινής συναλλαγής με το κατεστημένο· και το χειρότερο που είναι και το πιο θρωμερό...

Δυστυχώς είναι αδιέξοδος ο φαύλος τους κύκλος και δεν ξέρω ποιοι μπορεί να 'ναι ικανοί να του αντιταχτούν χωρίς κι αυτοί με τη σειρά τους να μην υποκύψουν σε μια νέα παράνομη αλλοτρίωση και συναλλαγή... Μάταια περιμένω απο χρόνια τώρα κι εγώ, έναν καινούργιο Διογένη με το φανάρι, ή έναν Χριστό με το φραγγέλιο...

Σου στέλνω ένα τελευταίο μου ποίημα για το «Ελεύθερο Πνεύμα». Δεν ξέρω αν σου έδωσαν το Καινούργιο μου βιβλίο «Χαιρετισμοί» που είναι «το κάτι άλλο» για τη φτωχή παιδική μας λογοτεχνία, όπου κυριαρχούν ακόμα τα... «Τραλαλά»!!!

Σε φιλώ
Κώστας Θρακιώτης
ποιητής και κριτικός
Αθήνα

Αγαπητέ Λάμπρο,

Με δίψα διαβάζω πάντα τ' ανεπανόληπτα κείμενά σου, κι ανάμεσα σ' αυτά και για τον Καβάφη. Κι επειδή βλέπω πως συμφωνούμε στα κατάβαθά του, σου στέλνω ένα δικό μου για τον ίδιο, που δημοσιεύτηκε –πριν από το δικό σου– σ' εφημερίδα και τώρα ανατυπώθηκε...

Με αγάπη κι εκτίμηση
Άγγελος Δόξας
Λογοτέχνης και κριτικός
Αθήνα

Για τη συμμετοχή Βούλγαρων στις μάχες του Πέτα

Αγαπητέ μου Λάμπρο,

Ανάμεσα στα προσδευτικά βιβλία έτυχε τελευταία να διαβάσω με πολύ ενδιαφέρον και μια βαρυσήμαντη πραγματεία του τ. πρεσβευτή της Βουλγαρίας στην Αθήνα, Νικολάι Τόντορωφ, «Η ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ 1821».

Επειδή, όπως κι εσύ, καθώς και εκατομμύρια Έλληνες, είμαι λάτρης της ελληνοβουλγαρικής φιλίας, πιστεύω πως το βιβλίο αυτό, για πρώτη φορά στην ελληνική ιστοριογραφία, φέρνει σε φως πολλά ιστορικά παραλείπόμενα της Μεγάλης Επανάστασης του 1821, που πραγματικά συνέδεσε Έλληνες και Βούλγαρους και όλους τους βαλκανικούς λαούς και τους έκανε να συμβαδίσουν στον τ'τραχύ και δύσκολο δρόμο της Ιστορίας μας.

Στο βιβλίο του Νικολάι Τόντορωφ φαίνεται περίτρανα ότι, με τη μαζική συμμετοχή τους στην Ελληνική Επανάσταση οι συνυπόδουλοι και ομόθρησκοι Βούλγαροι απόδειξαν τη σταθερή τους προσηλωση στην ελευθερία και τη διάθεση τους να σταθούν αλληλέγγυοι στον ελληνικό λαό, με τον οποίο τους συνέδεσαν κοινοί σκοποί και πόθοι.

Μεταξύ των άλλων, ιδιαίτερη και ξεχωριστή εντύπωση μου έκανε και το ιστορικό ντοκουμέντο εκείνης της εποχής που περιέχεται στη σελίδα 166 του βιβλίου του Τόντορωφ και μας κατατοπίζει για την τύχη τεσσάρων αδελφών Βούλγαρων, που πήραν μέρος στην Ελληνική Επανάσταση. Από αυτούς, φαίνεται καθαρά ότι, ο Αργύρης Βούλγαρης έλαβε μέρος στην εκστρατεία της Ηπείρου και πολέμησε στις μάχες του Πέτα Άρτας, όπως είναι γνωστό, καταστράφηκε ολόκλη-

ρο το εκστρατευτικό σώμα των Ελλήνων και το τάγμα των Φιλελλήνων τον Ιούλιο του 1822. Το στοιχείο αυτό, ότι δηλαδή **πολέμησαν οι Βούλγαροι εθελοντές στο Πέτα**, που τυχαίνει να είναι το χωριό μου, το θεώρησα σημαντικό για την ιστορία του τόπου μου και το δημοσίευσα στην εφημεριδούλα μας «Τα ΝΕΑ ΤΟΥ ΠΕΤΑ» της Αδελφότητας πετανιτών της Αθήνας, πιστεύοντας ότι έτσι βοηθάω στην ιστορική έρευνα του χωριού μου, της πατρίδας μας, καθώς και στο μέγαλωμα της φιλίας των αδελφών λαών Ελλήνων και Βουλγάρων.

Όσο όμως, το σημαντικό αυτό ιστορικό στοιχείο, ότι δηλαδή πολέμησαν και Βούλγαροι στη μάχη του Πέτα το 1822, ξεσήκωσε θύελλα διαμαρτυρίας στην πνευματική αντίδραση και συντήρηση της Άρτας, που αποτελεί μικρή θλιβερή εξαίρεση, κατέχεται ακόμα από προκαταλήψεις για τη φιλία και συνεργασία Ελλήνων και Βουλγάρων και πασχίζει σκόπιμα να συσκοτίσει την ιστορική αλήθεια που συνδέει τον ελληνικό και βουλγαρικό λαό.

Στους παραπάνω αντιδραστικούς συγκαταλέγεται και ο τέως συντηρητικός βουλευτής Άρτας Δημήτριος Καραντζένης που εντελώς αυθαίρετα ισχυρίζεται ότι: ο Αργύρης Βούλγαρης, ούτε ήταν Βούλγαρος, ούτε πολέμησε στο Πέτα. Παρόμοιες βέβαια αντιδράσεις δημιούργησε η συντήρηση σκόπιμα και για άλλο νέο ιστορικό στοιχείο, που αποδεικνύει πως και Ρώσοι Φιλέλληνες εθελοντές πολέμησαν στη μάχη του Πέτα τον Ιούλιο του 1822.

Γιαυτό αγαπητέ μου Λάμπρο,

Σου στέλνω φωτοαντίγραφο από τα σχετικά δημοσιεύματα και σε παρακαλώ θερμά, με την ευκαιρία σου, αφού ερευνήσεις τις σχετικές ιστορικές πηγές για τους Φιλέλληνες των Βαλκανίων στην Επανάσταση του 1821 και κυρίως για τη συμβολή των Βουλγάρων και Ρώσων εθελοντών στη μάχη του Πέτα το 1822, να δημοσιεύσεις μια εμπειριστωμένη ιστορική μελέτη στο περιοδικό μας, «Ελεύθερο Πνεύμα», γιατί το θέμα φαίνεται παρουσιάζει πλατύτερο ιστορικό ενδιαφέρον.

Με πολλή εκτίμηση και ειλικρινή φιλία
Τρύφωνας Σερβετάς
Δάσκαλος

Η Απάντησή μας

Απαντούμε ίσως λίγο καθυστερημένα (λόγω φόρτου ύλης) στον φίλατο φωτισμένο εκπ/κό κι εξαιρετο πατριώτη κ. Τρ. Σερβετά.

Η αλήθεια για το αν συμμετείχαν Βούλγαροι εθελοντές στις μάχες του Πέτα, αλλά και σ' όλο τον αγώνα του 1821, ερευνήθηκε, μελετήθηκε και ήρθε σε φως, από τόσους και τόσους ιστορικούς Έλληνες και Βούλγαρους συγγραφείς. Δεν λάμπει ξεκάθαρα η αλήθεια μόνο γιαυτό, αλλά και ότι, με τους Βούλγαρους έχουμε κοινές συγγένειες κι αδερφικές καταγωγές σε ορισμένα μέρη της Ελλάδας και της Βουλγαρίας. Είναι κι αυτό ιστορικά διαπιστωμένο κι αδιαμφισβήτητο. Κι όχι μόνο στους τόσους αιώνες της οθωμανοκρατίας, αλλά κι από αρχαίες καταβολές, πέρα από τις όποιες αφομοιώσεις και αλληλεπιδράσεις ανάμεσα στους βαλκανικούς λαούς.

Πρέπει να έχει ασυγχώρητες προκαταλήψεις ένας πρώην βουλευτής της ΕΡΕ, για να μη παραδέχεται ιστορικές αλήθειες τόσων συγγραφέων, όπως π.χ. των πιο έγκυρων: Κορδάτου, Μέντελσον, Καρολίδη, Φιλήμονα, Λεβίδη, Κόκκινου, Λαμπρίδη κ.α. Οφείλει τουλάχιστο, να πιστεύει πρωταγωνιστές ηγέτες του '21, όπως τον Κολοκοτρώνη του λαού, τον Μαυροκορδάτο της αριστοκρατίας κ.α.

Από έλλειψη χώρου παραθέτουμε μόνο ελάχιστα αποσπάσματα:

«' Αφθονον βουλγαρικόν αίμα έρρευσε μετά του ελληνικού εις τα πεδία των μαχών όπου έλαβε θανατηφόρους κτύπους έως τότε ο αήττητος νομισθείς κολοσσός της Τουρκίας. (Κ. Λεβίδης εφημ. «Ελπίς» 21.6.1860).

«Ο Καραϊσκάκης με την ενίσχυσιν Βουλγάρων ιππέων χτύπησε τη Φωκίδα». (Χέρτσεβεργκ «Ιστ. Ελλ. Επ/σεως»).

«Ο Χατζη-Χρήστος προφθάνει βοήθεια στον Πύργο και τους θαρεί από τις πλάτες». (Κολοκοτρώνης, «Διηγ. Συμβ. Ελλ. Φυλής»).

Όσο για Βούλγαρους, αν πήραν μέρος στις μάχες του Πέτα, από πού συμπεραίνει το αντίθετο ο κ. Κ.; Ο έγκυρος και σπουδαίος ιστορ. συγγραφέας Δ. Σούτζος, στο έργο του «Οι Φιλέλ. των Βαλκανίων στην Επανάσταση του '21» αναφέρει πολλά αδέρφια Βουλγαράι

ους, τον Πέτρο, τον Ηλία, το Δημήτρη, τον Κώστα, και τον Αργύρη Βούλγαρη, που πολέμησαν και στο Βαλτέτσι και στα Δερβενάκια ηρωικά κλπ. Και δεν είναι μόνο ο Ν. Τοντόρωφ που έχει τόσα ντοκουμέντα στο βιβλίο του γιαυτές τις συμμετοχές.

Ο Β. Τράικωφ αναφέρει σε έργο του για τον Πέτρο Βούλγαρη ότι:

«... Πολέμησε στη Νάουσα. Κατέθηκε στο Νότο με τον Καρατάσο και κατόπι... με τον Αλ. Μαυροκορδάτο. Εκεί πήρε μέρος στις μάχες στο Κομπότι, στην Πλάκα και στο Πέτα. Πέρασε κατόπι στην Πελοπόννησο στο σώμα του Κολοκοτρώνη...»

Για τις θαλκάνιες αιμομιξίες που επικράτησαν και στην πατρίδα μας και στη Βουλγαρία (και σ' όλες τις γειτονικές μας χώρες) ας το μάθει ο κ. Κ. από τον Ι. Λαμπρίδη που στα «Ιστορικά του Μελετήματα» γράφει το 1887:

«Λέγεται, από του 1798, ότε ο Αλής επανακάμψας εκ Δουνάθεως, μετήνεγκεν εκείθεν και Βουλγάρους, διδόντες τους Έλληνες την κατασκευήν των ανθράκων. Ανήρχοντο δε οι εκ Βουλγαρίας μετενεχθέντες εις 350 περίπου οικογενείας και εγκατεστάθησαν εις Βοδιθίσταν, Μπουνίλα ΒΑ των Ιωαννίνων, περί τους 150 Μπισδούνι, Μπισδουνόπουλον, Μαυρονόρον, Μόσιορην και αλλαχού ίσως».

Όσο για τ' όνομα «Βούλγαρης» ο Κορδάτος γράφει στη «Ιστ. της Ν. Ελλάδας»:

«Τα ονόματα Βούλγαρις, Βουλγαρίς, Βουλγαράκης και τα παράγωγα τους, δείχνουν πως πολύ πριν από το 1821 ήταν στην Ελλάδα εγκατεστημένοι Βούλγαροι. Εξάλλου, τα τοπωνύμια: Βουλγαρινή, Βουλγάρ-κιοϊ Βούλγαρο, Βουλγάρα, Βουλγαρέλι, Βουλγαρέτσι, άλλα έχουν επικρατήσει από τη βυζαντινή εποχή, και άλλα από την εποχή τους τουρκοκρατίας. Για να πάρουν διάφοροι συνοικισμοί κυρίως της Ηπείρου και Θεσσαλίας τέτοια ονόματα, είναι φανερό πως κατοικούντανε από Βουλγάρους, που αργότερα εξελληνιστήκανε».

Κύριε διευθυντή,

Στο τεύχος 49, του πίο αξιόλογου, του πίο μαχητικού, του πίο κοντά στην ψυχή του λαού μας περιοδικού «Ελεύθερο Πνεύμα» διάβασα πως η επιτροπή

περιθαλψής και συνταξιοδότησης του Υπουργείου Πολιτισμού κι Επιστημών αρνήθηκε στον 70χρονο συγγραφέα και αγωνιστή της Εθνικής Αντίστασης Πάνο Καλλιδώνη μια τιμητική συνταξούλα.

Βέβαια κύριε διευθυντή, δεν έκανα αίτηση για συνταξιοδότηση στην ίδια επιτροπή. Απλώς ζήτησα να μου δώσουν μια ιατρική περιθαλψη. Δηλαδή ένα κρεβάτι σε κάποιο νοσοκομείο και λίγα φάρμακα αν κάποτε χρειαστώ. Στην αίτησή μου, τους επισυνάπτω βεβαίωση του θεράποντος ιατρού μου που βεβαιώνει ότι το δεξί μου μάτι είναι τελείως νεκρό και στο αριστερό αρχόμενος καταρράχτης. Αγνόησαν πως 40 χρόνια ασχολούμε με τα γράμματα. Πως χρόνια διεύθυνα λογοτεχνικό-επιστημονικό περιοδικό, με συνεργάτες 30 καθηγητές, υφηγητές και 20 από τους ξεχωριστούς λογοτέχνες και λαογράφους της χώρας μας. Πως έχω σχολιάσει, προλογίσει, επιμεληθεί δεκάδες βιβλία, καθώς και τα πίο πολύτομα έργα των νεοελλήνων κλασικών που κυκλοφόρησαν τα τελευταία 10 χρόνια. Πως έχω δημοσιέψει διηγήματα και εκατοντάδες μελέτες σ' εφημερίδες. Και πως πριν από λίγο, κυκλοφόρησε βιβλίο μου –από τις εκδόσεις Καρανάση, σε 10 τόμους 5.500 σελίδες. «Οι Ρίζες του λαϊκού μας Κινήματος». Και στην απάντησή τους μου λένε: «Δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις απονομής ιατρικής περιθαλψής, γιατί και το «χρονικό της Μακρονήσου είναι χρονικό». Λες κι ένα χρονικό δε θέλει κόπο και τέχνη να γραφτεί. Αλλ' όταν την επιτροπή ιατρικής περιθαλψής και συνταξιοδότησης απαρτίζουν: 1) Καθηγητής, Γιώργος Σαββίδης. Αυτός της Θεσσαλονίκης, που έγινε καθηγητής στην περίοδο της δικτατορίας, τότε δηλαδή που άλλοι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι παίρνανε το δρόμο της φυλακής ή της εξορίας, ή βασανίζονταν στ' ανήλια μπουντρούμια της Ε.Σ.Α. και της Ασφάλειας. 2) Ο ποιητής Παναγκωτούνης. 3) η κ. Πολίτου και, –δυστυχώς δεν παραιτήθηκε ακόμα– ο 4) Νικηφόρος Βρεττάκος, θα περιμένετε να σεβαστούν την πνευματική προσφορά ενός ανθρώπου; Ασφαλώς οι κύριοι αυτοί δε μάθανε πως το όνομα Γιώργης Πικρός θρίσκεται σε 200.000 και πάνω βιβλιοθήκες, ενώ αυτοί σχεδόν είναι άγνωστοι στο πλατύ αναγνωστικό κοινό. Και τι ειρω-

νεία, πριν από λίγες μέρες ακούσαμε από την τηλεόραση ότι ετοιμάζονται νοσοκομειακά κέντρα που θα θεραπεύουν, εντελώς δωρεάν, όλα ανεξαρτήτως τα άρρωστα ζώα. Πόσο τιμητικό θα ήταν για την Κυβέρνηση της αλλαγής αν έδειχνε το ίδιο ενδιαφέρον και για τους Έλληνες συγγραφείς!

Ευχαριστώ
Γιώργης Πικρός
Συγγραφέας - Αθήνα

Φίλε κ. Μάλαμα,

Για τον οδοιπόρο μέσα στο σκοτάδι της νύχτας δεν υπάρχει τίποτα πιά παρήγορο από ένα φως κάπου κοντά. Και μέσα στα πνευματικά σκοτάδια του αποπροσανατολισμού, της διαστρέβλωσης, της απάτης και της σύγχυσης του αποσυνθεμένου δυτικού πολιτισμού, το μόνο παρήγορο κι ελπιδοφόρο είναι οι φωνές συνειδητών ανθρώπων, που έχουν το αγωνιστικό θάρρος να σηκώνουν ψηλά το πνευματικό τους ανάστημα και ν' αντιμάχονται το σκοταδισμό, να φωτίζουν τα σκοτισμένα μυαλά, να ξυπνούν τις συνειδήσεις, να ξεσκίζουν τα σκεπάσματα της άγνοιας και να ξανοίγουν το φωτεινό δρόμο της λύτρωσης.

Μια τέτοια καθάρια αγωνιστική φωνή είναι και η δική σου φίλε, όπως εκφράζεται με το άριστο περιοδικό σου, με το «Ελεύθερο Πνεύμα» σου. Το καλοδιαλεγμένο περιεχόμενό του, καταφέρνει να δίνει μια εποπτική εικόνα της πνευματικής ζωής του τόπου μας και των Γειτόνων μας. Παρέχει φιλόξενο βήμα ν' ακουστούν κι άλλες νέες καθάρειες φωνές, που αλλιώς, θά 'μεναν άγνωστες. Και το σπουδαιότερο, **«Με το σφυρί στα καμώματα»** και με τα **«Πολιτικο-κοινωνικά κεντρίσματα»**, ξεσκεπάζει τα άθλια μασκαράδικα καμώματα και τις «καθιερωμένες αξίες» του «πνευματικού μας κόσμου», που μια κι απόχτησαν τα φανταχτερά τροκάδια τους, νομίζουν πως μπορούν να ταιίζουν το ελληνικό αναγνωστικό κοινό με κοπριές.

«Και ει το άλας μωρανθεί, εν τίνι αλισθήσεται;» Αλλίμονο αν' το βάλουν κάτω οι αγωνιστές του πνεύματος και οθύσουν οι φάροι της Αλήθειας. Η αλήθεια είναι «φως που καίει» τα καλύματα της ψευτιάς και της απάτης. Ας σταθούμε λοιπόν ακλόνητοι στο μετερίζι του

τίμιου διαφωτιστικού αγώνα, με την πεποίθηση ότι, η περίοδος τούτη της αποσύνθεσης που περνάμε, είναι το φοβερό κοιλοπόνεμα της Ανθρωπότητας είναι η άρνηση του κοινωνικού γίνεσθαι, που θα φέρει στην καινούργια σύνθεση: τον αληθινά ανθρώπινο πολιτισμό, της συνεργασίας, της συντροφικότητας και της αγάπης.

Στην κριτική σου παρουσίαση του βιβλίου μου «Το Εθνικό μας Τραγούδι», είδα ότι έπιασες το βαθύτερο νόημα και τη μοναδικότητα της πολύμοχθης αυτής εργασίας μου. Σ' ευχαριστώ για τον τόσο κόπο που έκαμες και μακάρι η πρότασή σου, να βραβευτεί από την αποσκευωμένη Ακαδημία μας, να πραγματοποιηθεί, όχι για την ατομική μου προβολή, αλλά γιατί τότε θα μπορέσει το βιβλίο να κυκλοφορήσει πλατύτερα μέσα στον ελληνικό λαό για την αφύπνιση και το δυνάμωμα της εθνικής του συνείδησης, που πασκίζουν με όλα τα μέσα να την αφανίσουν, και που αποτελεί το βαθύτερο σκοπό του έργου μου αυτού.

Σ' ευχαριστώ φίλε για την κατανόηση και τα καλά σου λόγια' και αυτό είναι η αληθινή ικανοποίηση και πληρωμή του πνευματικού εργάτη, που στην Ελλάδα ο σταυρός του είναι εξαιρετικά βαρύς.

Με τους φιλικούς μου χαιρετισμούς
Βασίλης Περσεΐδης

Συγγραφέας Τύμβος-Μαραθώνα
Κύριε Μάλαμα,

Σε συγχαίρω για το «ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΠΝΕΥΜΑ», που είναι βουνήσια νερομάννα στον περιοδικό τύπο από τη μια, κι απ' την άλλη το μαστίγιο που δέρνει αλύπητα τους εμπόρους των ρημάτων, των παραληρημάτων και της λογοτεχνίζουσας υπο-κουλτούρας στο ναό της Λογοτεχνίας μας.

Μάνθος Σκαργιώτης

Φιλολόγος Καρακάση 6, Θεσ/νίκη

Καλέ μου φίλε Λάμπρο,

Πήρα το υπ' αριθ. 49 τεύχος του εξαίρετου περιοδικού σου «Ελ. Πνεύμα». Ευχαριστώ. Θαύμασα την παραγωγικότητά σου, τα εξαγγελόμενα νέα βιβλία σου... και μαζί αυτός ο μόχθος του περιοδικού επί τόσα χρόνια!...

Φιλικώτατα
Αντιγόνη Βουρλέκη
Ποιήτρια - Αθήνα

Αδερφέ Λάμπρο,

Σ' ευχαριστώ για τη φιλοξενία στο περιοδικό σου, που με τόση προσοχή κι ενδιαφέρον χαιρόμαι και παρακολουθώ τα σπουδαία περιεχόμενά του. Δέχομαι σαν σωστές τις μαχητικές, αντικειμενικές θέσεις –σε όλη τη γραμμή τους– στα θέματα που δημοσιεύονται.

Τράβα μπροστά, όπως κ' οι αληθείες σου που υπερασπίζεις και προβάλλεις.

Εγκάρδια
Κώστας Χατζής
Λόγιος Θεο νίκη

Φίλε μου κ. Μάλαμα,

Επειδή το «Ελ. Πνεύμα» κλείνει τα 50 τεύχη του, εύχομαι πάντα κάθε προκοπή. Και σε Σας να είστε πάντα γερός και δημιουργικός, για ν' ακούγεται – προς όλες τις κατευθύνσεις– η αληθινή, μπεσαλίδικη και μπροστάρικη φωνή σας.

Με όλη μου την αγάπη
Σας ασπάζομαι αδελφικά
Νίκος Δημητρακόπουλος
ποιητής Αθήνα

Αγαπητό μου «Ελεύθερο Πνεύμα»,

Έπεσες εντελώς τυχαία στα χέρια μου. Σε πήρε το μάτι μου σε μια γωνία στη «Σ. Εποχή». Σε φυλλομέτρησα βιαστικά. Με τράβηξες πολύ και σε αγόρασα. Ήθελα να μου λυθεί και μια απορία: Κατά πόσο η όμορφη επαρχία μας, συμβαδίζει με τα σύγχρονα προβλήματα. Ε, λοιπόν, μπράβο! Επειδή είμαι κι εγώ από επαρχία –Μυτιλήνη– και σπουδάζω στην Αθήνα, ενώ συγχρόνως εργάζομαι σε τυπογραφείο, εκτιμώ ιδιαίτερα το περιεχόμενό σου, γιατί είσαι πολύ πιο μπροστά από τη γενέτειρά μου, που μόνο έχει να... περηφανεύεται για κάτι...

Πολλά πολλά συγχαρητήρια σου απευθύνω, με την παράκληση ότι, επειδή ασχολούμαι πολύ με το στίχο, μ' αρέσει η ποίηση και διαβάζω πολύ γύρω απ' αυτή, σου στέλνω 3 ποιήματά μου και δεν ξέρω αν αξίζει τον κόπο να δημοσιευτούν. Εσύ θα κρίνεις αν είναι κατάλληλα.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία
Βασιλής Φούσκας
Αθήνα

Αγαπητέ κι ακριβέ φίλε μου Λάμπρο,

Απ' τα πρώτα βήματα της συγγραφικής σου δράσης, σε παρακολουθώ και σε θαυμάζω. Σ' ανύποπτο χρόνο καθώς θα θυμάσαι, διαδήλωσα την πεποίθησή και προοπτική μου, για το θρίαμβο του σημερινού τεράστιου 'θαρραλέου και έντιμου πνευματικού αγώνα σου, μ' αυτή τη σπάνια ζωντάνια, την αλύγιστη πίστη και αφοσίωση που σε διακρίνουν. Γιαυτό, χαιρόμαι ειλικρινά και σε καμαρώνω που κατά γενική ομολογία αναγνωρίστηκε το τιτάνιο έργο σου και πió πέρα απ' τα ελληνικά σύνορα. Σ' αυτή τη σημερινή παραπαιύσα κοινωνία που ζούμε, την καθαφική περίοδο... κλπ. Είσαι ένας τηλαυγής φάρος, ένας γνήσιος πατριώτης... Προχώρα αλύγιστε, ακαταμάχητε, μεγάλε ιδεολόγε τον ανηφορικό δρόμο που διάλεξες, και να είσαι βέβαιος ότι, πολύ γρηγορά θα 'ρθει καιρός του θερισμού, όπου η ψυχή σου θ' αναγαλλιάζει με τους πλούσιους καρπούς που θα συνάξει!... «Γιαυτό, πάντα να πολεμάς και ν' αντιστέκεσαι κι αν ακόμη μένεις μόνος... για το καλό τ' ανθρώπου...»

Μ' αδελφική αγάπη
Άγγελος Κουράφαλος
Βείκου 50 Γαλάτσι

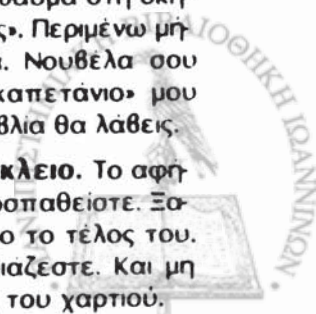

Αλληλογραφία χωρίς Γραμμάτωση

Άγγελο Δόξα Αθήνα Ευχαριστούμε ολοψύχα και περιμένουμε συνεργασία σας.

Αλέξη Τσάτσι Τίρανα. Για την «Ποιητική πορεία» σου, όσοι γράψανε κριτικές κι έπεσαν στην αντίληψή μου, θα τις έχεκ σύντομα. Για την Ανθολογία 160 Νεοελλήνων ποιητών που έστειλα στην Ένωση Συγγραφέων και στον Οίκο «Ν. Φράσερι» το Μάρτη του '83 περιμένω νέα σας. Ο φίλτατος Φραγκόπουλος μ' ενημέρωσε για το ανέβασμα στη σκηνή της κωμωδίας μου «Μεσίτες». Περιμένω μηνυμά Σας για την πρεμιέρα. Νουβέλα σου δεν έλαβα. Για τον «Πρωτοκαπετάνιο» μου δεν πήρα τίποτε. Νεώτερα βιβλία θα λάβεις.

Ελευθερία Δρόσου Ν. Ηράκλειο. Το αφήγημά σας έχει αδυναμίες. Προσπαθείστε. Ξαναπλάστε το. Κάντε καλύτερο το τέλος του. Στείλτε μας κάτι άλλο. Μη βιάζεστε. Και μη γράφετε κι από τις δυο όψεις του χαρτιού.

Πνευματικά και καλλιτεχνικά γεγονότα

Μαρξιστικό Συμπόσιο

Στο πανεπιστήμιο των Γιαννίνων, έγινε από τις 3 ως τις 5 Νοέμβρη, ένα πανελλήνιο μαρξιστικό συμπόσιο με τίτλο και θέματα: «Ο Καρλ Μαρξ και η Φιλοσοφία» που οργάνωσε η Φιλοσοφική Σχολή της πόλης με την αιγίδα του ΥΠΠΕ. Σ' αυτό κλήθηκαν και πήραν μέρος με ανακοινώσεις και παρεμβάσεις, διάφοροι καθηγητές φιλοσοφίας, φιλολογίας, κοινωνιολογίας, οικονομικών επιστημών, καθώς και λίγοι συγγραφείς και δημοσιογράφοι. Σ' αυτό προσκλήθηκε και συμμετείχε και ο δ/ντής της περιοδικής μας επιθεώρησης «Ελ. Πνεύμα».

Πανελλήνιο Συνέδριο

Σε αίθουσα του Ε.Μ. Πολυτεχνείου στην Αθήνα, πάλι με τη φροντίδα του Υπουργείου Πολιτισμού Επιστημών έγινε Πανελλήνιο Συνέδριο Επιστημόνων-συγγραφέων-Καλλιτεχνών, από τις 16 ως τις 18 Δεκέμβρη, με τίτλο και θέμα «Για την Ειρήνη και τον Αφοπλισμό».

Πήραν μέρος σ' αυτό πολλοί καθηγητές, πνευματικοί άνθρωποι, συγγραφείς και καλλιτέχνες από την Ελλάδα και από χώρες της Ευρώπης, και είχε εξαιρετική επιτυχία.

Γιάννη Καρατζίδη Θεο/νίκη. Ευχαριστούμε για ό,τι μας στείλατε. Το θέμα κι η μετάφραση είναι καλά, μα ξεφεύγουν σχετικά, από τα μέτρα του περιοδικού μας και της επικαιρότητας. Σε ανάλογη περίπτωση μπορεί να δημοσιευτεί. Σας ευχαριστούμε και για την προθυμία των ντοκουμέντων που κατέχετε.

Βασ. Φούσκα Αθήνα. Ευχαριστούμε για το γράμμα σου και τα καλά σου λόγια. Έχεις συγχαρητήρια κι από μας που εργάζεσαι και σπουδάζεις' κι ασχολείσαι και με την τέχνη. Είναι κι αυτή αναγκαία πνοή και χαρά της ζωής μας. Εμείς στη σελίδα των νέων ποιητών σου φέρουμε σε φως την πρώτη μικρή δέσμη των στίχων σου για να χαρείς. Τ' άλλα δυο σου «ποιήματα» δεν είναι δημοσιεύσιμα, έχουν βαριές γλωσσικές, αδυναμίες, ρητορικές και λόγιες λέξεις. Ελπίζουμε με τον καιρό να δώσεις πιά απλά κι αυθόρμητα σε ποιητική μετουσίωση τα συναισθήματά σου.

Διόρθωση Από παραδρομή τυπογραφικής αβλεψίας, στη σελ. 73 του 48 τεύχους μας, ο τίτλος «βίος πένθιμος» στο ποίημα του Σαλβατόρ Κουαζιμόντο, ανήκει σε αντίστοιχο του μεταφραστή Γ. Δημακόπουλου' και ο

πραγματικός τίτλος στο ποίημα τ ποιητή είναι η λέξη «Κανείς».

Μια πρωτότυπη πνευματική και καλλιτεχνική βραδιά

Ο Σύλλογος Ιεροσαλτών Τρικέ Λαμασκηνός» οργάνωσε στις 12 μια δισπλόστατη και πρωτότυπη χνική βραδιά για το κοινό των στην αίθουσα του Εμπ. Επιμ/ρίο ναί ο «Παρνασσός» της πόλης. Σ μας κ. Α. Μάλαμα, ανατέθηκε το με δύσκολο θέμα και πλούσια ο είχε τίτλο:

«Το νόημα και η αξία της κής και βυζαντινής Ποίη Μουσικής και μερικά στοιχ κριτικής».

Ο δ/ντής μας ανάπτυξε σε πλάταθος το θέμα του και το απέδω ταπληχτική επιτυχία. Το εκλεκτικό ακροατήριο, με τη συμμε των αρχών, καταχειροκρότησε ο τη συγκίνηση χαράς ενθουσια πληρότητας τον ομιλητή' και σι θα στο Β' μέρος τους καλλιτέχν ρωδίας ιεροσαλτών, που με τη έκπ/κού και μουσικοδιδάσκαλοι Νταλάση, εκτέλεσε δημοτικά μ μελοποιημένα στη βυζαντινή μου.

Το όλο πρόγραμμα, ήταν ένα αναβάφτισμα γνώσεων και αλλη αρμονίας, φιλολογικής και μουσ διάς, στην κολυμπήθρα των εθι παραδόσεων, που θα παραμείνε στα πολιτιστικά χρονικά των Τρι

Ολόκληρος ο Τύπος της πόλης το μεγάλο αυτό πνευματικό κα χνικό γεγονός με τα ευμενέστε και τις εγκωμιαστικότερες κρίσε ριο βάρος της οργάνωσης το επω άξιος πρόεδρος του Συλλόγου και καλλιτέχνης κ. Ναπολέων Β ο Γ. Γραμματέας κ. Πολ. Νταλά αξίζουν θερμά συγχαρητήρια.

Αλβανική έκθεση φωτογραφ

Στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου με συνεργασία του Δήμου και της της Λαϊκής Σοσιαλιστικής Δημοκρα

ας, οργανώθηκε με λαμπρή επιτυχία Έκθεση φωτογραφίας με γνήσιες παραστάσεις από τις κατακτήσεις και την πρόοδο του αλβανικού λαού, και τίτλο: «Η ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΑΛΒΑΝΙΑ». Στα εγκαίνια (που δόθηκε και δεξίωση στους επισκέπτες) μίλησαν για την προκοπή της φιλικής και γειτονικής μας χώρας, και για την ανάγκη της σύμφιξης των σχέσεων η αντιδήμαρχος κ. Ελένη Δωρή, ο επί του Τύπου της Πρεσβείας, κ. Γκούρι, και ο ποιητής Π. Παναγιωτούνης. Η Έκθεση άνοιξε στις 12 Δεκέμβρη, δέχτηκε χιλιάδες επισκέπτες και έκλεισε στις 20 του ίδιου μήνα.

Θεατρικό έργο του Λ. Μάλαμα στη Σκηνή

Όπως πληροφορηθήκαμε από το φίλο συγγραφέα Θ. Φραγκόπουλο και από το μεταφραστή έργων του δ/ντή μας στ' αλβανικά Αλ. Τσάτσι, από το Δεκέμβρη άρχισαν οι πρόβες της κωμωδίας του Λ. Μάλαμα «Μεσίτες» στη γειτονική και φιλική μας χώρα.

Από την Αυστραλία με αγάπη

Με την ευκαιρία της εθνικής μας επετείου στις 28 Οκτώβρη, παίχτηκε στην Αδελφίδα της Αυστραλίας με καλή επιτυχία το θεατρικό δράμα του Γ. Σταύρου «Καληνίχτα Μαργαρίτα». Το έργο ανέβασαν στη σκηνή με αγάπη και ζήλο φοιτητές και εργαζόμενοι νεολαίοι μετανάστες, όπως ανάμεσά τους ο νέος ποιητής Ν. Βέλκος και πολλοί άλλοι. Με σκηνοθέτη τον Γιάννη Αποστολάκη, η σκηνογραφική εργασία και τα κοστούμια ήταν σύλλογικές επιδόσεις. Για τέτοιες παραστάσεις οι νέοι του ελληνισμού της διασποράς αξίζουν θερμά συγχαρητήρια.

Έργο Κωσταβάρα από την ΕΡΤ

Η ΕΡΤ 1, στις 14 Νοέμβρη, στο θέατρο της Δευτέρας, παρουσίασε μια σύγχρονη τραγωδία του Θ. Κωσταβάρα, με τίτλο: «Τα ιερά και τα όσια» βγαλμένο από τον εμφύλιο πόλεμο του 1949 και με σύζευξη τραγικά γεγονότα νεώτερων χρόνων, καθώς ο αληθινός μύθος στηρίχτηκε στην απάνθρωπη συγγενική εγκατάλειψη του κοριτσιού που αγάπησε αντάρτη και τρελάθηκε από το χωριό Κωσταλέξη της Ρούμελης. Τόσο το γεγονός εκείνο που συγκόνισε -όταν αποκαλύφτηκε- την κοινή γνώμη, άλλο τόσο συνάρπαξε με τον βαθιά ειρωνικό τίτλο και το έργο του Κωσταβάρα στην οθόνη. Είχε πλατιές έντεχνες και βαθιές δραματικές διαστάσεις και συγκρούσεις. Είχε διδάγματα και μηνύματα πειστική και άριστη πλοκή, εξαιρετη σκηνοθεσία του Π. Λεωκράτη και θαυμάσια ερμηνεία από διακεκριμένους ηθοποιούς του Εθνικού, σαν τον Ιακ. Ψαρρά, την Ο. Τουρνάκη, Γ. Αργύρη, Α. Παύλη κ.α.

Διαλέξεις

Ο διακεκριμένος εκπ/κός, λόγιος και κριτικός των Τρικάλων κ. Χρυσόστομος Ζήσης, έδωσε στο κοινό της πόλης του διάλεξη με θέμα: «Μνήμη Κωστή Παλαμά». Τη φιλολογική βραδιά οργάνωσε ο Σύλλογος Διδασκάλων και Νηπιαγωγών μ' εξαιρετική επιτυχία στις 10 Δεκέμβρη, για το έτος του εθνικού μας ποιητή.

Στην αίθουσα της Ε.Ε.Α στην Αθήνα, μίλησε ο Μιχάλης Σταφυλάς δ/ντής της «Θεο. Εστίας» για την ποίηση του Παναγιή Λευκαδίτη.

Στο σπίτι της Ειρήνης στην οδό Θεμιστοκλέους η επιτροπή ειρήνης Ελλ. Λογοτεχνών, έδωσε ενδιαφέρουσα διάλεξη με ομιλήτη το λογοτέχνη Γιώργο Δ. Κουλιούκη και θέμα: «Η λογική της ειρήνης».

Βραβεύσεις

Ο κορυφαίος ηθοποιός και λογοτέχνης Θάνας Κωτσόπουλος βραβεύτηκε από την Ακαδημία.

Η Πανεπειρωτική Συν/δία Ελλάδας βράβεισε πολύ δίκαια τον βετεράνο αγωνιστή του λαού, στέλεχος των αξ/κών της Εθνικής μας Αντίστασης λόγιό, και υλοδειγματικό κι ακούραστο στους αγώνες των ηπειρωτικών προβλημάτων και πρώην Σύμβουλο της ΠΣΕ Γιώργο Μπουραντζή.

Με πλούσιο μουσικοχορευτικό πρόγραμμα τελέστηκε η καθιερωμένη γιορτή της Πανηπ. Συν/νίας Ελλάδας στο κιν/θέατρο «Παλλάς» της οδού Βουκουρεστίου στην Αθήνα. Η συμμετοχή των συμπατριωτών ήταν μεγάλη και συγκινητική.

Ο Σύλλογος Ηπειρωτών Τρικάλων

Τον τελευταίο καιρό, ο Σύλλογος Ηπειρωτών Τρικάλων, βρίσκεται σε ανοδική πορεία. Συγχαίρουμε τον ταμία του, κ. Χρυσάνθο Κόκα που αποτελεί και την ψυχή της οργάνωσης. Συγχαίρουμε και τους άλλους εκλεκτούς συντελεστές του Συμ/λίου, όπως τον πρόεδρο κ. Βασ. Χύτα, αλλά και πατριώτες σαν τους Ν. Τσάτσο, Μιχ. Παπαθανασίου, Σωτ. Μυλωνά, Δ. Οικονόμου και τόσους άλλους. Ξέχωρα κι επαινετικά τιμούμε για την ευεργετική του πράξη και τον κονιτωϊώτη συμπατριώτη κ. Κώστα Γιαννακό που παραχώρησε δωρεάν στο Σύλλογο Στέγη με τα γραφεία και το κέντρο με το ηπειρωτικό του χρώμα.

Έτσι αυτή η εξέλιξη, δεν είναι μόνο ενθαρρυντική και παρηγόρη, αποτελεί παράδειγμα για μίμηση και γι' άλλους Συλλόγους και Αδελφότητες Ηπειρωτών που βρίσκονται σε κοντινή ή μακρινή ξενιτιά.

Τέτοια παραδείγματα σύσφιξης σχέσεων, διαφύλαξης, καλλιέργειας και κληροδότησης σε μεταγενέστερους ωραίων κι αισθηματικών πατριδολατρικών ιδανικών και ατίμητων στοιχείων παραδοσιακού λαϊκού, μας πολιτισμού, τιμούν ιδιαίτερα τους Ηπειρώτες Τρικάλων αλλά και κάθε κοινωνική οργάνωση αδελφικής σύμπνοιας, ενότητας κι αλληλεγγύης· και αποδειχνει την εξαιρετη ψυχική και πνευματική ανωτερότητα των απόδημων Ηπειρωτών.

Από τις μικρές πατρίδες ξεκινάμε όλοι και αποτελούμε τη μία και μεγάλη.

Έγραψαν για τον «ΠΡΩΤΟΚΑΠΕΤΑΝΙΟ»

«Ο Πρωτοκαπετάνιος» του Μάλαμα, είναι εξαιρετη δουλειά, από τις ωραιότερες που έχουν γίνει πάνω σε τούτο το θέμα. Μόνο που πρέπει να βρεθεί ο κατάλληλος σκηνοθέτης του».

Κώστας Θρακιώτης

«Ένα ιστορικό δραματικό χρονικό σε 25 επεισόδια, που εκτείνεται σε 423 σελίδες και δίνει μια αντιπροσωπευτική εικόνα από την Εθνική Αντίσταση στη Ρούμελη, Θεσσαλία, Ήπειρο, Μοριά κ.α. Τα κείμενα τα χαρακτηρίζει εντατική δράση, εσωτερική περιπέτεια και εκτεταμένη λαοσοφία».

Δημήτρης Σιατόπουλος

«Ο Πρωτοκαπετάνιος» είναι έργο σημαδιακό, το πρώτο και καλύτερο στο είδος του στα Γράμματά μας».

Γιώργος Παπαστάμος

«Είναι πράγματι μεγάλο το κατόρθωμα του Μάλαμα να μπορέσει να κλείσει σ' ένα βιβλίο τη μορφή του Άρη Βελουχιώτη. Συγχαίρω».

Πέτρος Σπεντζής

«Έχουμε τη βεβαιότητα ότι ο Μάλαμας με τον «Πρωτοκαπετάνιο» του πρόσφερε έργο «εσαεί». Γι' αυτό, όχι μόνο τον συγχαίρουμε αδερφικά, αλλά και ευχόμαστε, αυτή η γιγάντια εργασία του, να σταθεί εμπνευστική για υπεύθυνες καλλιτεχνικές δημιουργίες, αναπαραστατικές και από άλλους του μεγάλου έπους, αλλά και της καταξιωμένης

πιά μορφής του Πρωτοκαπετάνιου του Αγώνα».

Κώστας Αβραάμ

«Ο Πρωτοκαπετάνιος σου είναι καταπληκτικός! Ένα θαυμάσιο χρονικό, αποκαλυπτικό, γραμμένο με μεγάλη πνοή και διδαχή. Ένα ακόμα εξαιρετικό έργο για τη Νεοελληνική μας Γραμματεία. Θα μπορούσε επόξια να γυριστεί, σε αφηγηματική ταινία, γιατί, οι ιστορικές αλήθειες δεν πρέπει να μένουν σκεπασμένες».

Αντώνης Κυριακόπουλος

«Ο Πρωτοκαπετάνιος» έχει μια υποστασιακή φιλοσοφία με προεκτάσεις· με λόγο ανανεωμένο, διανθισμένο με πλούσια ευαισθησία και αγάπη, με ιδιόμορφο τρόπο, γράψιμο γλαφυρό, όμορφο που διαβάζεται άνετα».

Άνθης Βέργης

«Ρούφηξα λέξη τη λέξη τον «Πρωτοκαπετάνιο». Έργο εθνικό δραματικό και δυνατό, με ανεκτίμητη αξία. Μεγάλη προσφορά για το θέατρο, τον κι/γράφο και γενικότερα για τα Ελληνικά Γράμματα».

Παύλος Εμμανουήλ

Αναγγελίες βιβλίων

Ποίηση

Κώστα Καλαντζή (Θεσσαλού): «Το τραγούδι του Βουνού»
Γιώργου Δ. Κουλούκη: «Η Συμφωνία της Αυγής»
Γιώργου Παναγουλόπουλου: «Αισθήσεις που δεν αποφασίζουν»
Ζαφείρη Στάλιου: «Η Πολιτεία III»
Τάκη Νατσούλη: «Αναδρομές»
Μαρίας Παναγοπούλου: «Καταθέσεις»
Μάκη Αποστολάτου και Ρίτας Νικήτα: «Μηχανοκρατία»
Φραγκούλη Κ. Φραγκούλη: «Αίσθηση Κατανόησης»
Ανδρέα Πετρίδη: «Πικρή Γένεση»
Γιώργου Καραντώνη: «Περιστατικά»
Χρήστου Ζιάτα: «Προπάρθια»
Γιώργου Παπασωτηρίου: «Τρεις Κύκλοι»
Μιχάλη Αναστασιάδη: «Γκουεβέρα»

Πεζογραφία

Κώστα Π. Λαζαρίδη: «Πέτρος Α. Κόκκορος» (βιογραφία)
Γιάννη Γουδέλη: «Ο Άντρας» (Δοκίμιο)
Σπύρου Εργολάβου: «Πολιτιστικό Κίνημα Πολιτιστική ανάπτυξη» (Εισήγηση σε Συνέδριο)
Αντρέα Ονουφρίου: «Του 35ου παράλληλου»
Έκδοση Φ.Ι.Λ.Ο.Σ. Τρικάλων: «Τρικαλινά» (3 τόμοι)
Πέτρου Αποστολίδη: «Όσα θυμάμαι 1900-1969»
Ανθολογία κειμένων: «Η Κυπριακή Εξέγερση του 1931»
Πολυχρόνη Στεφ. Νταλάση: «Συλλογή Δημοτικών Τραγουδιών Δυτ. Θεσσαλίας»
Ανδρέα Μήτσου: «Ένα μήλο ένα κυδώνι, ένα κλωνί βασιλικό»
Αχιλλέα Τσουράκη: «Θεατρικά γ' του νεκρού φοιτητή»
Βασιλή Ηλιόπουλου: «Κονσέρτο για κύμβαλα και μια φουσαρμόνικα»
Τριαντάφυλλου ή Λευτέρη Παπάζογλου: «Αυτόπτες μάρτυρες»
Πάνου Παναγούλια: «Πορεία Θριάμβου - ανάμεσα στην ιστορία και στο θρύλο» (Σελίδες από το έπος 40-41 Εκδ. Στεφ. Βασιλόπουλος)
Περικλή Ροδάκη και Κατερίνας Καλατζή: «Ο Κώδικας του Χαμουραμπί»
Γιάννη Χαρατσιδής: «Βάσανα και θυμοί» (Εκδ. Συγχρ. Εποχή).
Γιώργου Χιονίδη: 1) «Το ποίημα «Το Κλεφτόπλων» (Ο Νικοτσάρας) του Γεωργίου Λαοσάνη και οι ιστορικές πληροφορίες του», 2) «Περίγραμμα της εκκλ. ιστορίας της Βέροικας»
Στέφανου Αθ. Κότσιανου: «1) «Η Ιατρική Ευθύνη (ασπική και ποινική), 2) «Γεώργιος Χρυσίδης» (Ο Πολυγερινός), 3) «Η συμμετοχή της Χαλκιδικής στην επανάσταση του 1878», 4) «Οι Εθνικοί μας αγώνες και η Χαλκιδική», 5) «Ένα ταξίδι στη Χαλκιδική στα 1793 (Εντυπώσεις και κρίσεις του γάλλου E. COUSINERY, 6) «Πως ήταν η Χαλκιδική στα 1869», 7) «Τα νομικά προβλήματα των μεταμοσχεύσεων...»
Βαγγέλη Μπαλούτσου: «Μιμόζα»
Τάσου Μαντζώρου: «Μαρτυρίες της Αντίστασης».
Ναπολέοντα Σταμ. Δοκανάρη: «Μιχαήλ Γ. Σισίνης (βιογραφία)
Έρμαν Έσσε: «Κάτω από τον Τροχό» (Εκδ. «Έκφραση» Τρίκαλα)

Νέα διαφωτιστικά και χρήσιμα βιβλία

Κυκλοφόρησε

Η «Τουριστική Βουλγαρία»

του Λάμπρου Μάλαμα

Ένα έργο ευχάριστης περιήγησης, αλλά κι ευσυνειδητής, αντικειμενικής έρευνας και μελέτης με πλούσια στοιχεία βιβλιογραφίας, δοσμένο με την ευθύνη της προαγωγής των ελληνοβουλγαρικών σχέσεων, από το γνωστό συγγραφέα.

Ολάκερη η γειτονική και φιλική μας χώρα μέσα σε 350 σελίδες, με ανάλογους χάρτες και πάνω από 200 φωτογραφίες. Από την πρώτη πληθυσμιακή σύνθεση του χώρου με τις αρχαίες θρακικές φυλές, ως την ίδρυση του πρώτου βουλγάρικου κράτους και ίσαμε τα σημερινά δεδομένα.

Ένα έργο μ' εντυπώσεις και κρίσεις, με ιστορία, ανθρωπογεωγραφία, κοινωνιολογία, ψυχολογία κλπ. Ένα βιβλίο πρωτότυπο, ενημερωτικό κι ωφέλιμο, με όλα τα τουριστικά ενδιαφέροντα, για κάθε Έλληνα και περιηγητή. Ένα γερό αγκωνάρι στο οικοδόμημα της φιλίας, της ειρηνικής και αδερφικής συνεργασίας των δυο λαών και του βαλκανικού πολιτισμού.

Θα το βρήτε στα κεντρικά βιβλιοπωλεία και στη δ/νση του Συγγραφέα: Βενιζέλου 188 ΓΙΑΝΝΙΝΑ, τηλ. 0651-22030.

«Το Συντριβάνι» στην Αθήνα, αλλά σε κορυφή κι εξοχή της Αθήνας, στα Τουρκοβούνια. Σ' ένα εξάισιο περιβάλλον, το κάτι άλλο. Ένα οικογενειακό και κοσμικό Κέντρο με 250 θέσεις για Σας, για όλους τους καλοφαγάδες, για γάμους, συνεστιάσεις και χορούς Αδελφοτήτων. Θ' απολαύσετε το σπέσιαλ κατσίκι στη γάστρα, σε ειδικό φούρνο. Γευστικές απολαύσεις. Μετά Μουσικής. Χωρίς επιβάρυνση. Σάλα γραφική και μεγάλη. Περιποιητικά και λουκούλεια γεύματα και δείπνα με ασυναγώνιστα κρασιά, εγχώρια και ξένα. Ένα ζηλευτό, σπιτικό, ιδιότυπο κι όμορφο Κέντρο. Δροσερό για καλοκαίρι, ζεστό για χειμώνα. Πάντα ευχάριστη, άκρα περιποίηση και λογικές τιμές.

ΜΙΚΡΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ για ωραία και ποικίλα τραγούδια.

Αφοί Σιώνη

**«ΣΥΝΤΡΙΒΑΝΙ» Μητροπέτροβα 25 Τουρκοβούνια Αθήνα
Τηλ. 6420592 και 6911481**

ΔΩΔΩΝΗ ΑΕ

ΓΙΑΝΝΕΝΑ (0651) 61-256

Δοκιμάστε και διαδώστε
τά θαυμάσια τυροκομικά προϊόντα της Αγροτικής
Βιομηχανίας Γάλακτος Ηπείρου ΑΕ «ΔΩΔΩΝΗ»
στά Γιάννενα τηλέφ. (0651) 61256-61244-61291

